

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעזרמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת אמור תשפ"ה

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

שבועות. שבועות שנים – פרק ראשון דף י עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינליץ)" רנה תוספות

וַאִיתְקוּשׁ שעדיי רגלים לשעירי ראש חדשים – ואם תאמרו: הנה ליה דבר חלמו בנורה שיה דראש חדשים מצוי, וחדו ומלמדו אירגלים בדיקוש, ותפלותא איה דרב פפא ומר וטורא ב'איהו מקומן' (ובדוכי נ, א) ואי ויה אמר דפנימי נמי איתקוש בהאי דיקשא דמועדות, שהוכר בסדר קרבן מוסאף, שהוכר בחדש נופח לא לפסח, ויה איה שפיר, דהשתא איתקוש ראש חדשים לשפמי דמכפר

וַאִיתְקוּשׁ שְׁעֵירי הַרְגִּלִּים לְשַׁעֲרֵי רֹאשִׁי חֲדָשִׁים, מַה שְׁעִיר דְּרָאשׁ חֹדֶשׁ בְּמִיתָא דְּקוּדֶשׁ מְכַפֵּר, אָף שְׁעִירֵי רִגְלִים בְּמִיתָא דְּקוּדֶשׁ מְכַפֵּר, וְכִי תִמְנָא: נִכְפְּרוּ אֲדִירָאשׁ חֹדֶשׁ – הָא אֲמַרְיָנָּ: "אֹתָהּ" – אֹתָהּ נוֹשָׁא עֲוֹן, וְאֵין אַחֵר נוֹשָׁא עֲוֹן, וְכִי תִמְנָא: נִכְפְּרוּ אֲדִירָאשׁ חֹדֶשׁ – הָא אֲמַרְיָנָּ: "אֹתָהּ בִּשְׁנָה" – כִּפְּרָה וְזוֹ לֹא תִהְיֶה אֶלָּא אֶחָת בִּשְׁנָה; אֲמַאי מְכַפֵּר? אִי עַל שֵׁשׁ בֵּה דִיעָה בְּתַחֲלָה וְיֵשׁ בֵּה דִיעָה בִּסְפּוֹף – הָא בֵּר קִרְבָּן הוּא! אִי עַל שֵׁשׁ בֵּה דִיעָה בְּתַחֲלָה וְיֵשׁ בֵּה דִיעָה בִּסְפּוֹף – הָא שְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בְּפָנִים וְיֵשׁ בֵּה דִיעָה בִּסְפּוֹף – הָא שְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בְּחִוּץ וְיֵשׁ בֵּה דִיעָה בִּסְפּוֹף! עַל כֵּךְ הָאִינוּ מְכַפְּרִים אֶלָּא עַל שֵׁשׁ בֵּה דִיעָה לֹא בְּתַחֲלָה וְלֹא בִּסְפּוֹף. "רְבִי מֵיָאִיר אָמַר: כָּל הַשְּׁעִירִים כִּפְּרִיתָ שְׁוֹה" כּו', אִמְר רְבִי חֲמָא בֵּר רַבִּי הִנֵּנָּה: מַאי מְטָמָא דְּרַבִּי מֵיָאִיר? אֲמַר קָרָא: "שְׁעִיר" וְ"שְׁעִיר", הִקְשֹׁוּ כָּל הַשְּׁעִירִים זֶה לָזֶה, וְיֵוֹ מוֹסִיף עַל עֲוֹן רֹאשׁוֹ, קִפְּלָא דְּעֵתָהּ כָּל חֹד וְחֹד מִחֲבֵרֵיהּ זָמַר, וְהָאִמְר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הַתּוֹרָה פּוֹלָה לְמִדּוֹת לְמֹד מִלְּמָה, חִוּץ מִפְּרָשִׁים שְׁאֵין לְמִדּוֹת לְמִכְלָמִי! – הָא לֹא קִשְׁיָא, פּוֹלָה מִקְּפָאִים זָמַר. – חִוּץ מִכְלָמִי בִּיה "שְׁעִיר", מִנְּלָן? אֶלָּא אֲמַר רַבִּי יוֹנָה, אֲמַר קָרָא: "אֶלֶּה תַעֲשׂוּ לָהּ בְּמוֹעֲדֵיהֶם", הִקְשֹׁוּ כָּל הַמוֹעֲדִים כּוֹלֵן זֶה לָזֶה. – וְהָא רֹאשׁ חֹדֶשׁ לֹא מוֹעֵד הוּא! – אִבְרָא, רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִמֵּי אִיקְרֵי מוֹעֵד, כִּדְאֲמַר אֲבִי. דְאֲמַר אֲבִי: תִּמְנָה דִּהְיָוֹ שְׁתָּא מוֹלִין מוֹלִיוֹ, וְהִתְמַת

קָא סלקא דרעך דכל חד חוד מחבריה גמרא איני תאמרו רבי יוחנן וכו' – תשתא לא קשא עצרת ויום הכפורים נמי איך לממור כפרין בסמוך, משום דבין דכל חד חוד מחבריה גמרא, אפילו לך דא כתב ביה גמי "שעיר" ו"שעיר" וליף מך דלעיל, והואיל דא דקלמיה כתב "שעיר", אבל לקמן פרק שפיר, דבין דכולהו מראש חודש גמרי – לא מצי למליף עצרת ויום הכפורים דלא כתב בהו "שעיר", והואיל ויש תפס בינן ובין ראש חדשים.

אֵלֶּה רגלים ניכפרי ארדאש חדשים – הא דלא פשיטא ליה דרשה ד'אוחה' נמי דרשה דרעך – משום דרבי שמעון בן יוחזק דרש "ועל ראש חודש" וכו' דרש "אוחה", וכן צריך לפרש בסמוך גבי דרשה ד'אוחה', דפשיטא ליה טפי דרשה ד'אוחה' בשנה מדרשה ד'אוחה' יפרי. ושיין למשנה לעיל ב' ב' מלך שיקרבו לו בזה – של ראש חודש זה בראש חודש אחר, או של רגל זה ברגל אחר, נחא לכולהו שיקרבו, וחימה דרעיה איה פריק קטא דבדוכי (א, א) אי מוכר עלה תפשה דלאחר הפרשה, ותשתא, אי לא מכפר דהאך יקרי? והא לא הופרש על טומאה שאינה בין זה לזה ויש למר: דהבא כיון דנאבד נעקר הפרשה, ואחר שהופרש במקומו כישר על עבירות שהיה לו כלל מכפר, וכשיבא ראש חודש תחול עליו הפרשה לעבירות שעברו קודם לכן, והא דמידיה דהם מכביש עצרת, ולא אמרינן כשנשתה דראשון גינאלא מילתא על חודש על השני הפרשה עד שעת שחרת – לא דמי כלל לשעיר שאבד, דכביש עצרת על דעת כן הופרש ששתיו זה אחר זה.

אוחה

ניכפרי ארדאש חדשים – על כפרת שעיר הנעשה בחוץ, שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, והא אמרינן – לקמן: "אחת בשנה", כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה, ואף על גב דראי בשעיר הפנימי כתיב, הא איתקוש להדרי כדאמר במתניתין. קא סלקא דרעך כל חד חוד מחבריה גמי – של פסח הסמוך לראש חודש גמרא וחדש חודש לכפר על הטוהר שאכל

את הטמא, ודרש חודש סבירא ליה לרבי מאיר רבי שמעון, של סוכות הסמוך לשל יום הכפורים גמרא מדיום הכפורים לשאין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף, ושל יום הכפורים משל סוכות לאין בה ידיעה בתחלה ולא בסוף, ודר גמרי כולו כל חד חוד ממועדיה ליה, עליונים ומתחתונים ותחתונים מעליהם, למד מן חלמ' – בדיקש קאמר, והני כוליה דיקשא ניהו, כוליה – מראש חודש גמרא לטוהר שאכל את הטמא, וראש חודש מנייהו לשאין בה ידיעה כלל, וכוליה מדיום הכפורים לאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, וכן הוא מן לשאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, איכרא = באמת, קרא עלי מועד – במסכת תענית (כט, א) תמו דהדיא שחא של שנה השני לציאת מצרים משנתליה למד מן מרגלים בעשרים ותשעה סיון מלוי מליוהו לתמוה לפיכך אירע בו יום חזרת מרגלים בשמונה באב, ויכבו העם כלילה ההוא, בתשעה באב כבו ביהל של חנם ודוקבעה להם בביה לדורות, לשבור בחור – בחורבן הבית, ובפרתו שירה – שלא הוזכר כאן יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף בכפרה של אלו, הכי נרשין: אחת לא משמע כלל – כד כתב "אחת" בשעיר הנעשה בפנים כתיב: אֵלֶּה תַעֲשׂוּ אֹתָם מִשְׁמַע לִיח נמי אדיוצן הוא איתקוש ושאינא הכא דאמר קרא כו' – הכי כתיב "אחת" דספיה דקרא, דמנעטין מינה שאין אחר מכפר כפרתו, דמסין "כפר" ל'בשנה', משמע ליה נמי אדיוצן, דהא בשעיר פנימי כתיב ביה, כדכתיב מרס חטאת הכפורים אחת בשנה "כפר", והתמא

דְּכֵתִיב "קָרָא עַל מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרִי", אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן: וְיִזְוֶה רַבִּי מֵיָאִיר בְּשְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בְּפָנִים – שְׁוֹה אֵינוֹ מְכַפֵּר כִּפְּרָתָהּ, וְהֵן אֵינוֹ מְכַפְּרִין כִּפְּרָתָהּ, הוּא אֵינוֹ מְכַפֵּר כִּפְּרָתָהּ – כִּפְּרָה אֶחָת מְכַפֵּר וְאֵינוֹ מְכַפֵּר שְׁתֵּי כִפְּרָוֹת; הֵן אֵינוֹ מְכַפְּרִין כִּפְּרָתָהּ – אֲמַר קָרָא: "אֶחָת בִּשְׁנָה", כִּפְּרָה זוֹ לֹא תִהְיֶה אֶלָּא אֶחָת בִּשְׁנָה, תִּנְיָן גַּם הֵכִי: עַל שֵׁשׁ בֵּה דִיעָה לֹא בְּתַחֲלָה וְלֹא בִּסְפּוֹף, וְעַל שֵׁשׁ בֵּה דִיעָה בְּתַחֲלָה אֲבָל יֵשׁ בֵּה דִיעָה בִּסְפּוֹף, וְעַל מַהוֹ שְׁאֵלֹא אֶת הַטָּמֵא: שְׁעִירֵי הַרְגִּלִּים שְׁעִירֵי רֹאשִׁי חֲדָשִׁים וְשְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בְּפָנִים, כִּפְּרָתָהּ דְּרַבִּי רַבִּי מֵיָאִיר: וְאֵילוֹ שְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בְּפָנִים שְׁעִירָה, וְכִפְּרָתָהּ נִמֵּי שְׁעִירָה, הִיא רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: שְׁעִירֵי רֹאשִׁי חֲדָשִׁים מְכַפְּרִין עַל מַהוֹ שְׁאֵכֹל אֶת הַטָּמֵא כּו', בְּשִׁלְמָא דְּרֹאשִׁי חֲדָשִׁים לֹא מְכַפֵּר אֲדִירָאשׁ, דְּאֲמַר קָרָא: "עֲוֹן", עֲוֹן אֶחָד הוּא נוֹשָׂא וְאֵינוֹ נוֹשָׂא שְׁנֵי עֲוֹנוֹת, אֶלָּא דְּרִגְלִים נִכְפְּרוּ אֲדִירָאשׁ חֲדָשִׁים! – אֲמַר קָרָא: "אֹתָהּ", אֹתָהּ נוֹשָׂא עֲוֹן וְאֵין אַחֵר נוֹשָׂא עֲוֹן, בְּשִׁלְמָא דְּרִגְלִים לֹא מְכַפְּרִין אֲדִירָאשׁ חֲדָשִׁים, דְּאֲמַר קָרָא: "אֶחָת בִּשְׁנָה", כִּפְּרָה זוֹ לֹא תִהְיֶה אֶלָּא אֶחָת בִּשְׁנָה, אֶלָּא יוֹםִים הַכִּפְּרִיִּים נִכְפְּרוּ אֲדִירָאשׁ! – אֲמַר קָרָא: "אֶחָת", כִּפְּרָה אֶחָת מְכַפֵּר וְאֵינוֹ מְכַפֵּר שְׁתֵּי כִפְּרָוֹת. – וְהָא כִּי כֵתִיב "אֶחָת", בְּשְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בְּפָנִים הוּא דְּכֵתִיב! – אֲמַר קָרָא: "מִלְּכָד

הטמא

שבועות. שבועות שנים – פרק ראשון דף י עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

אורח לא משמע ליה – ואם תאמר: אם כן מנל דמכפר אאין בה ואין כהן? ולמה לא מכפר אלא אוראש חדש? גרידא דדיני טורח שאכל את התמא, ולא טמא שאכל את הקדוש? ולמה לא לרב שמעון, כיון דרש "אורח" על כרחו מבני ליה לאקמעה כפרה דרגלים אאין בה ואין בה כדקתני לעיל. ולרבי מאיר נמי, אף על גב דלא דרש "אורח" אתי שפיר, דהא דרש שטאן מכיר בו אלא ה', וגם

אית ליה גורא שוה דרשך "עך מציע", ולפטין כוללו מראש חדש. אבל לרבי שמעון בן יהודה לא דרש "אורח", דהא דרש נמי שטאן מכיר בו אלא ה', דהא קאמר דרש את הא שטאן מכפרת אלא על טורח שאכל את התמא, קשה ליה לומר: ולענן ה' דאי דרש "אורח", כיון דלרגלים אין להם כפרה אורחא אלא זאת. אבל בשש לרגלים כפרה אחרת, ודייני בה ואין בה – מכפר נמי אוראש חדש. ולא פשיטא ליה דרשה דראוח, דסבירא ליה ראן סברא לנעט שלא אשאר אורח אורח עין, אלא בשטאן נשאר אלא עין ה'. והשתא אתי שפיר דא דפריך לעיל: אלא דרגלים אמאי לא מכפרו אוראשי חדשים פשוט: אמאי לא מכפרו נמי אוראשי חדשים ולא פשיטא ליה דרשה דראוח, כיון שיש ליה כפרה אורח דכפרשית. ודין נבי דרשה דראוח בשנה? דפשיטא ליה טפי מדרשה דראוח יכפר, צריך לרשך דכפרשיתא לעיל. ועוד לו לומר: ולרבי שמעון בן יהודה איךש שיערי רגלים לשערי הוציא, מה הוציא מכפר על דבר שיש בו כרת, ודייני טומא מקדש קדוש – אף שיערי רגלים, כן.

קדושה שבתן לחיוב הלכה – ואם תאמר: הא בפרק שבתא דתרבות (קא, א) אמר דייני גזרות וטעין שבתא מתרומת הלשכה, וכן (שם, קא) מגידו פסרים, וטובא חשיב דתם – אלמא כל בית דין מתנה עליון, ומאי קשיא ליה הכא? ויש לומר: דשאני דהם דלא קרע דקדושת הגוף.

מותר הקטורת – פירש הקונטרס: מותר משלש מנא דייחיתים בכל שנה ממלוא חפני מים הכפורים, וזאי אפשר שיכנסו כולם בחפניו. ובתנא פירש כן, דבלאו הכי יש מותר, שכל שנה היו מוספין שלש מאות ששים חמשה מנים למנין ימות החגה ושלשה מנים לחפני ברוך גדול מים הכפורים, ומשלש מנים ששים חמשה היה נשאר בכל שנה פשוטה אחד עשר מנין, כמנין ששנות החגה יתירם על שנות

הלגנה. ואף על פי שהיו צריכין למלאות ברוך מים מנחתו, שזך גורא ירי ירי דיו, כמק מוסק צריכין ליה חדש בראש חדש יסין כדי שיהיו מתרומה חדשה. ומיהו, לא דהניא בפרק קאמ דבריתא (ו, ב) דאית לשבעים ורשעים שנה היו בו הצאים של שריים – אי אפשר לפרש אלא ממתור שלשה מנים של יום הכפורים, שהרי כל מתור של אחד עשר של שנה פשוטה היו צריכין למלאות מנחתו, ובסוף חמשה ושלש שנים שזך שנה אחת וארבע מאות שמונים חמשה חלקים. אלא המותר שלשה מנים היה נשאר, ולא היה נכנס בחפני אלא חצי מנה. ויש נמי חוצי נשאר בכל שנה, נמצא לשבעים ורשעים שנה מאה ושמונים מנים, ועוד חסר ארבעה מנים לפלגא דשלש מאות ששים ושמנה, ולא דיי שפסיר ולא גסי "ששים", אלא "אחת לשבעים שנה", וזו וכן שי בירושלמי פרק "מרח בקלפי". וינתיב נמי למיירא דלא דאי גריסין "ששים" לא נחא כל כך, ובסופה הקטורת הכתוב במחזורים גסי: אחת לששים שנה את לשבעים שנה, ויכול להיות שכלים ששים שנה ששים שנים

מכרישין – לא גריסין "מקנה". ומתורמת הלשכה היו מפרשיה, דהם במסכת שקלים (א, א) לא איירי בתרומת הלשכה, ומאי "מנחה" שייך. ופחללין אורח על שבר מנות האומנין – פירש הקונטרס: שפוכין ליה על יד אחד מן הגזברין, ולפירושו, דא דקאמר שפוכין אורח על מנת האומנין – דייני מרתק, מאור שבר וכו' ברוך, ומיזדו לשון "מכרישין" לא משמע אלא הפרשה בעלמא, וקאמר נמי: נתנין אותה לאומנין בשכרן – משמע שערין לא וכו' בשכרן, ולכן נראה דכל בית דין מתנה עליון ובתפרישה בעלמא דיי חולין, ואם תאמר: ולמה ליה כלי האי? יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן ומיד, לבן עזאי דאמר במסכת שקלים בפרק "התרומה" (שם) דאין הקדש מתחלה על המלאכה, נחא, ואפילו ליה עקיבא נמי דאמר מתחלה על המלאכה – הני נמי בקטורת ודחי, כגון במקדש נכסיו ודחי בן דברים דראויים לקרבנות צבור, דגבי נמי מתניא, אבל בקטורת של צבור החמירו טפי. ואי לא, כגון איירי בשבת פסוס אומנין הקטורת – הני קרן מתרומה חדשה. ולכן דאמרין במעילה בפרק "ליל וטות" (י, ב) דהני אומנין באומני חבני, כמל מקום אין יביקו ליה קטורת בשבירן, דאין נתנין שברן אלא מקדשת ברוך הבית. וכו' תימא דכל קדושת דמיס נפסל בטבול יום – ואם תאמר: בלא תנינה למכתשת נמי תיפסל, דמעיקרא נמי קדושת דמיס הוא ויש לומר: דאפילו לוקמיה דמיס לא ספלה בטבול יום אלא בנתינה למכתשת ובתרישה שראוי להקריב. אלא קודם בתרישה לא.

וחסאת יום הכפורים היינו פר כהן גדול ושערי, וכיון בדשערי הפנימי כתיב הוציא איךש לפנימי – דרשין נמי אורחין שאין אחר מכפר כפרה. אבל "אחת" דרישה דקרא, דרשנין מניה דהוא אורח מכפר כפרת אחרים – לא מדריש אורחין, דהא לא בשערי כתיב אלא במזבח כתיב: וכפר אורח על קדושתו של מזבח הפנימי אחת. הלכך שערי הוציאן לא ממשע חפנין מכיר בו אלא ה', דלא למובה

המאת הכפורים, ו**איתקוש** הוציאן **לפנימי**. **רבי שמעון בן יהודה** **אומר** **משמע** **כו**, **מאי** **שטאן דראשי הדרשים** **דלא מכפרו אדרגלים** – **דאמר קרא**: **"עון"**, **עון אחד הוא נושא ואינו נושא שני עונות**; **דרגלים נמי לא ניכפרו אדראשי הדרשים**, **דאמר קרא**: **"אורח"**, **אורח הוא נושא עון ואין אחר נושא עון**; **"אורח"** **לא משמע ליה**, **מאי** **שטאן דרגלים דלא מכפרו אדרגלים הכפורים** – **דאמר קרא**: **"אחת בשנה"**, **כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה**, **אי הכי**, **דיום הכפורים נמי לא ניכפרו אדרגלים**, **"אחת כתיב, כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות"** – **"אחת"** **לא משמע ליה**, **אמאי** **דכי כתיב "אחת"** **בשערי הנעשה בפנים כתיב**, **אי הכי**, **דרגלים נמי נכפרו אדרגלים הכפורים**, **דכי כתיב "אחת"** – **בשערי הנעשה בפנים כתיב**, **לעולם "אחת" משמע ליה**, **ושאני הכא**, **דאמר קרא**: **"וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה"**, **קרנותיו דמזבח הפנימי הוא דכפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות**, **הא הוציאן** **אפילו שתי כפרות**, **אמר עולא** **אמר רבי יוחנן**: **תמירין שלא הוצרכו לצבור** – **נפדין תמימים**; **יחבי רבה ואקמר לה להא שמשעתא**, **אמר ליה רב חסדא**: **ומא ציית לך ולרבי יוחנן רבה? וכי קדושה שבתן לחיוב הלכה?** **אמר ליה**: **את לא תסברא דלא אמרינן קדושה שבתן לחיוב הלכה? והתנין**: **מותר הקטורת מה היו עושין בה? מפרשיין מנחה שבר האומנין, ומחללין אותה על מנות האומנין, ונתנין אותה לאומנין בשכרן, וחזוין ולקוחין אותה** **מתרומה חדשה**, **ואמאי** **נימא**: **קדושה שבתן לחיוב הלכה! אמר ליה**: **קטורת קאמרנא? ושאי קטורת**, **קדושה**

שהיו נוטלין בכל שנה שנים עשרה מנים, ופחללין אותה על שבר מנות האומנין – חזקין המעות לאומנין על ידי אחד מן הגזברין והיו קרן חולין, ואחר כך יחללו הקטורת עליהם ונתנין אותה לאומנין והיו רואי חול, וזוהרים ולקוחים אותה מתרומה חדשה. והבי עניע מלאת טפי, ולא למכרה לחזור ולקטות. דיולא מילתא, נימא קדושה שבתן לחיוב הלכה – ודסקא דתריה שומבנתה כלי שנה, וכיון דקדשה לא בבלי דלא היה קדושת הגוף, ואילו מיד ירידו שקדש בבלי אין לו פדיון.

קדושת

מכרישין – לא גריסין "מקנה". ומתורמת הלשכה היו מפרשיה, דהם במסכת שקלים (א, א) לא איירי בתרומת הלשכה, ומאי "מנחה" שייך. ופחללין אורח על שבר מנות האומנין – פירש הקונטרס: שפוכין ליה על יד אחד מן הגזברין, ולפירושו, דא דקאמר שפוכין אורח על מנת האומנין – דייני מרתק, מאור שבר וכו' ברוך, ומיזדו לשון "מכרישין" לא משמע אלא הפרשה בעלמא, וקאמר נמי: נתנין אותה לאומנין בשכרן – משמע שערין לא וכו' בשכרן, ולכן נראה דכל בית דין מתנה עליון ובתפרישה בעלמא דיי חולין, ואם תאמר: ולמה ליה כלי האי? יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן ומיד, לבן עזאי דאמר במסכת שקלים בפרק "התרומה" (שם) דאין הקדש מתחלה על המלאכה, נחא, ואפילו ליה עקיבא נמי דאמר מתחלה על המלאכה – הני נמי בקטורת ודחי, כגון במקדש נכסיו ודחי בן דברים דראויים לקרבנות צבור, דגבי נמי מתניא, אבל בקטורת של צבור החמירו טפי. ואי לא, כגון איירי בשבת פסוס אומנין הקטורת – הני קרן מתרומה חדשה. ולכן דאמרין במעילה בפרק "ליל וטות" (י, ב) דהני אומנין באומני חבני, כמל מקום אין יביקו ליה קטורת בשבירן, דאין נתנין שברן אלא מקדשת ברוך הבית. וכו' תימא דכל קדושת דמיס נפסל בטבול יום – ואם תאמר: בלא תנינה למכתשת נמי תיפסל, דמעיקרא נמי קדושת דמיס הוא ויש לומר: דאפילו לוקמיה דמיס לא ספלה בטבול יום אלא בנתינה למכתשת ובתרישה שראוי להקריב. אלא קודם בתרישה לא.

שבועות. שבועות שתיים - פרק ראשון דף יא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" תוספות

1 וכן שעירי עבודה וזה שאבדו - למאן ומפרש בפרק 'דעתיא' לר' (יומא ג א) דפר דרתי
2 דבא הוא פר העלם דבר של צבור - נחא. אבל למאן דאמר פר ברוך גדול - תימה:
3 אבא! לא תני ליה פר העלם דבר חדשי שעירי עבודה וזה, שרגיל לשנותם יחד, כדקדקנו להו
4 דתם אמילתא לאחריהם: רביה תימה: מאי שניא ר' קמי' דר' העלם דבר' בלשון רבים,
5 בדרקני' "שעירי" לשון רבים דמדרקני' "שעירי"
6 אן כן קסבר שניע עשר שטביס במיאי' שנים
7 עשר שעירי - דכי נמי מייחזי שנים עשר פריס.
8 דשניק' שוין בדרקני' פרק קטא דהוריות (ה, ב)
9 א' דכי נחשטתא תפרה דא בעינן תהמדר' והערכה
10 - תימה: דמשמע דאי קדשי מזבח היא נחא.
11 והא רבי יוחנן אית ליה פירק בתרא דהמדרה (לב)
12 א' דאדחו זה ואדחו זה וזה בכלל תהמדר' והערכה
13 ומדוי' שוין תהמדר' דא' קטניא תריאי ריש לקיש,
14 דאמר: לרבנן קדשי מזבח לא היו בכלל תהמדרה
15 והערכה. אבל קשה: דמעיקרא לרבא אבוי אר'ר
16 אמר רב בית דין מתנה עליה, ולבסוף פיר'ר
17 דאפילו במדי' דלא שכיח אמר רב בית דין מתנה
18 עליה. ועד, דסבר דהר' קדשי מזבח היא. וכן
19 במסאקא. ובכל דוחינן מסקינן: שאני פיר' דקדשי
20 ברוך הבית היא. וסתמא דהתלמוד בפרק קטא
21 דחולין (א, א) מפרש דטרפות פסל בפרה משום
22 דהתא קדיה דרמנא: וכן נראה דאבוי מ'ר
23 שפד' דהר' קדשי, ברוך הבית היא. וכל מקום
24 סבר דאין נפיתא אלא מנחמ' לב בית דין מתנה
25 עליה. לחבי פיר'ר: והיי פרה דלא שכיח, פירוש
26 שימצאו נחא ממנה, אפילו הכי מסקי דעתייהו
27 ואמר רב בית דין מתנה עליהם משום דקדשי ברוך
28 הבית היא - אם כן בקדשי מזבח נמי, אי אמר לב
29 בית דין מתנה עליהן אית לן ל' למצור אפילו
30 במילתא דלא שכיח ומשע: שאני פיר' דקדשי
31 ברוך הבית היא, ואין שר' לבית דין מתנה
32 השתא פיר'ר: אי דכי נחשטתא תפרה אי אמרה
33 בשלמא דמכח לב בית דין נפית - כן דרעם
34 תלמודא: ואי לאו - תהא דלמי נפסיס. והיי כלב
35 מום מעיקר דמודי ביה רבי יוחנן דלא בעי
36 תהמדר' והערכה - שעיר. ואם אהמה ואי קדשי
37 ברוך הבית היא, דכי רבי' בלשמה: וכו' פיר'ר את
38 הקדשים להאבילם להאבילם: הא של ברוך הבית
39 דהיי פיר'ר. דהא דאין פיר'ר נפקא לן מ'רובא
40 ולא לכלבין (דברים י) דרובים בפסולי'
41 ומקדשים של מזבח, כדמכח בפרק שני
42 דברכות (טו, א). ומהדוחא קרא נפקא לן גיזה
43 וחלב של ברוך הבית מותרים. ואפילו קום
44 דקדשים למזון תן דתם דמותרין לאחי' פיר'ר
45 בגיזה ובגדול, והבדאי קוני' דתם: אם מתי' פיר'ר
46 ישי' לומר: דמדרבנן אסור, כדמכח בפרק 'כל
47 שני' (פסחים יב) דבי' זמין' של קדש. והיי
48 דקנינ: אם מתי' פיר'ר - בגיזה מדאורייתא. פרה

49 מטמאה טומאת אוכלין - מפורש במסוק אחר. וכן
50 דפילגתא היא בפרק שני דברכות (טו, א) אפילו בקדש הקדוש למזון, מכל מקום כחם
51 ששנת דתם (יד, א) ובפרק 'חורתי' (חולין קל, א) כמאן דאמר אין פיר'ר. משום ערה -
52 הקשה דהיי' דתם: מאי שניא מתי' דאמר ובחיים (וק, ב) כבוד שנתר' קוברים אתו
53 עם עורו לפי שאין פיר'ר את הקדשים להאבילם לכלבים, ולא אמר שפיר'ר משום עורו
54 ולמאי דפירשית' שאין פיר'רן בדרבנן בקדשי ברוך הבית. נחא, ולפיכך מותר ליהנות מעוריה.
55 לא תהא. דאין פיר'ר מדאורייתא - אסור גם אחר. ודקדק ר' שמעון ליה לב בית דין מתנה
56 עליהם - דלא מצי לשנייא באורייתא שאני, דאבדו דלעיל דהא לא שכיח, דמודריה לשמוך
57 ביוצר לפי שקדושין מרובה, שדמן נכנס לפני ולפנים. אי נמי, איהו נפשיה לא שכיח, דפר
58 ושעיר של יום הכפורים אינו אלא פעם אחת בשנה, וכן שעירי עבודה היו לא שכיח כלל.
59 אבל דבא, אף על גב דמדייר נמי בשעירי חצוצן של יום הכפורים, וכל מקום ששעירי חצוצן

1 וכן שעירי עבודה וזה שאבדו והפריש אחרים
2 תחתיהן - פולין ימותו, דכרי רבי יהודה. רבי אלעזר
3 ורבי שמעון אימרים: ידעו עד שישתאבבו, ויפרישו
4 ויפלו דמיהו לנדרבה, שאין תפאת צבור מתה;
5 ואמאי? לימא: לב בית דין מתנה עליהן! - אבירין
6 קאמרנן? שאני אבירין, דלא שכיח. הרי פרה דלא
7 שכיחא, ותניא: פרה נפית על כל פסול שבה, מתה
8 תפרה, ושחטה - תפרה, מציא אחרת - נחא תימנה
9 תפרה, שחטה על גבי מערכתה, אין לה פרייה
10 עולמית! - שאני פרה, דקדשי ברוך הבית היא. אי
11 הכי, מתה או נשחטה תפרה? הא בעינן תהמדר' והערכה
12 והקדשי! - הא מצי? רבי שמעון היא, דאמר: קדשי
13 מזבח היו בכלל תהמדר' והערכה, קדשי ברוך הבית
14 לא היו בכלל תהמדר' והערכה. - אי רבי שמעון,
15 אימא סיפא: שחטה על גבי מערכתה, אין לה פרייה
16 עולמית. ותניא. רבי שמעון אומר: פרה ממלאה
17 מונחת אכילין הואיל והיתה לה שעת המזוזה, ואמר
18 ריש לקיש, אומר היה רבי שמעון: פרה נפית על
19 גבי מערכתה! - אלא שאני פרה, הואיל ורמי' יקרין.
20 אמר ר' מתה - תפרה. וכו' פיר'ר את הקדשים
21 להאבילם לכלבים? ואמר ר' מוש'רשי: משום עורה.
22 ויקימי בית דין מתנה אדעתא דעילה? אמר ר'
23 כהנא, אמר אינשי: ממלא אונה. איתביה, אמר
24 לו רבי שמעון: מהו שיקרבו זה בזה? אמר להו:
25 יקרבו, אמר לו: הואיל ואין פיר'רן שוה, היאך
26 הן יקרבי? אמר להו: פולין פאין לכפר על מונחת
27 מקדש וקדושי, ואמאי? לימא: לב בית דין מתנה
28 עליהן! - רבי שמעון קאמרנן? רבי שמעון ליה ליה
29 לב בית דין מתנה עליהן, דאמר רב אידי בר אבין
30 אמר רב עקיבא אמר רבי יוחנן: תמידין שלא הוצרכו
31 לצבור, לדרבי רבי שמעון - אין נפדין תמימים,
32 לדרבי חכמים - נפדין תמימים. ורבנן דלפניו יקרבו
33 דרבי שמעון מאן ניהו? אי ניקא רבנן דקדושת
34 שאני

35 לכן. ואמר ריש לקיש - מהו שעת הכושר שלה. אימר היה רבי שמעון פרה -
36 ששערה הכלכלת על גבי מערכתה. נפית - אם מצא נאה ויפה. וסבירא ליה לרבי
37 שמעון העומד לפדות כפדיו דמי, והוא יכל אוכל שאתה יכול להאבילו לאחריהם.
38 אלא - לא תוקמה כרבי שמעון. והאי קדמי: מצא נאה והמנה תפרה משום דכל בית
39 דין מתנה עליה, אף על גב דלא שכיח, אידי דרמיה יקרין מסקי אדעתייהו לאתניי.
40 "הא תנא בריה ליה" וכו' עד "פאין מפרישין" לא נתיסין, וכו' קיימי ביה דין ומתו
41 משום הצלה פרתא דדמי עורו: ניפא - ליה רבי שמעון, לב בית דין מתנה שאם
42 לא יקרב ברגל זה יקרב ברגל זה, ולמה לא לשהי' שטיו' דחוקי: לב בית דין אלא לכפר
43 בדי' (מכאן שיש לעמוד דבא) דלית תניגא ברייה - והלכך מנתו עליה. אבל המדקדק
44 דאית ליה תהמדר' ודעתייהו פירם - לא קיימי ביה דין ומתו.
45 אלא

שכיח טובא, ואבדוין דידוה שכיח, ומסקי בית דין דעתייהו להתנות עליהן.

1 הא אומר לרבי עולה - כי אמר אנא קדוש קדושת הוף - אמר דאמר "יהא לחביא
2 בדמינו עולה", דכיון דאיהו חזי לחבי לא מונבנין ליה. אבל אבוי ידעו לדמי נסכים,
3 אף על גב דנסכים נמי למזבח וקדושתיהו דמיין להררי, כיון דלא לחבי חזי - מדרבנן,
4 וכל שכן ודבא דמתו בית דין שויה דלמי מותר תרומה שויה לרקוע פריס. ר'ר
5 ושעיר של יום הכפורים - שוין תפאת
6 והפריש (עד כאן שייך לעמוד. א.) וכן שעירי
7 עבודה וזה - צבור ששטאו בעבודה וזה
8 בהוראת בית דין מביאין פר לשלול ושעיר
9 לחטאת, כדכתיב: פירש'ת ששטא' לך, ואותו
10 שעיר מותן דמו על הפרכת ועל מזבח הזהב,
11 כדאמר ברכותם בפרק 'בית שמאי' (לט, ב).
12 כולן ימותו - דלא דמו לשעירי הרגלים דחנק
13 בדו במתניהן: לא קרבו ברגל זה יקרב ברגל
14 אחר. אבל אלא אפין אריק' עד יום הכפורים
15 לשנה הבאה, וכו' עברה ליה שנה וזהו ליה
16 מרומהו שנתה, והלכך ימותו ברוך תפאת
17 שכפרו בעליה, שהלכה למשה מסיני חמש
18 תפאות מתות וזה אחת מהם. שאין תפאת צבור
19 מזה - לא נאמרה הלכה דרמשה תפאות אלא
20 ביחוד. ושמעון דרבי שמעון מפרש בבריות (ו,
21 ב) ובתמורה (טו, ב). ליפא לב בית דין מתנה
22 עליהן - שפדו כלא מום. ודלא שכיח - והלכך
23 אין חשבונית בית דין מתנה עליהן. והיי פרה
24 - דאומרה. דלא שכיחא - בכל מיני ראשון
25 ובית שני לא עשו אלא שבע. על כל פסול
26 שבה - אם אירע בה שום פסול תפרה. נחשאה
27 תפרה - נחשטת חוץ למקומה. על גבי
28 מערכתה - בהכשר, בדר המשחא ובמסוק
29 הדבורק לא מקבר תרומה. דאמר בפרק בתרא
30 דבבבס (ק"ג, א). אין לה פרייה עולמית -
31 מאחר שנעשת בכוכרם גיאי הוא להוציאה
32 לחולין. דקדושת ברוך הבית היא - כלומר
33 אינה מקדש מזבח ליקדש קדושת הוף
34 לפיכך נפית כלא מום אחרי צרכה לב בית
35 דין. תהמדר' והערכה - שתעמוד על רגליה
36 בעיריבה הבין, כדכתיב (ויקרא כז) "והעמיד
37 את הבתמה לפני הבין והשריק הבין" וגו'.
38 דרבי שמעון - במסכת תמורה בפרק בתרא
39 (לכ, ב). פרה מטמאה טומאת אוכלין - אף
40 על גב דאית ליה לרבי שמעון איסורו תנאה
41 אין מטמאין טומאת אוכלין, וליף ליה מכל
42 האוכל אשר יאכל, אוכל שאתה יכול
43 להאבילו לאחריה קרי אוכל שאתה יכול
44 להאבילו לאחריה אין קרי אוכל, במסכת
45 נגזרות בפרק 'מנחות והנסיכים' (קא"ג, א) ופה
46 איסורו תנאה היא. מטמאה טומאת אוכלין -
47 אם נגע שרץ בבשרה וזהו נגע בשדה
48 באוכלין טמאתה, הואיל ויש לה שעת הכושר
49 לכן. ואמר ריש לקיש - מהו שעת הכושר שלה. אימר היה רבי שמעון פרה -
50 ששערה הכלכלת על גבי מערכתה. נפית - אם מצא נאה ויפה. וסבירא ליה לרבי
51 שמעון העומד לפדות כפדיו דמי, והוא יכל אוכל שאתה יכול להאבילו לאחריהם.
52 אלא - לא תוקמה כרבי שמעון. והאי קדמי: מצא נאה והמנה תפרה משום דכל בית
53 דין מתנה עליה, אף על גב דלא שכיח, אידי דרמיה יקרין מסקי אדעתייהו לאתניי.
54 "הא תנא בריה ליה" וכו' עד "פאין מפרישין" לא נתיסין, וכו' קיימי ביה דין ומתו
55 משום הצלה פרתא דדמי עורו: ניפא - ליה רבי שמעון, לב בית דין מתנה שאם
56 לא יקרב ברגל זה יקרב ברגל זה, ולמה לא לשהי' שטיו' דחוקי: לב בית דין אלא לכפר
57 בדי' (מכאן שיש לעמוד דבא) דלית תניגא ברייה - והלכך מנתו עליה. אבל המדקדק
58 דאית ליה תהמדר' ודעתייהו פירם - לא קיימי ביה דין ומתו.
59 אלא

שבועות. שבועות שתיים – פרק ראשון דף יב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל" – (שטיינזלץ)
תוספות

כְּבוֹדָתָהּ שֶׁחַ לֹאדֹם – מִשְׁמַע שֶׁחַ טוֹמֵט, וּבִקְרֵא נָמִי כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א') 'כִּי טוֹב הֵעֵץ
לִמְאֹכֵל', וְהִיטֵב בָּנוֹת שֶׁחַ כְּדִמְשַׁע בְּבִרְאשִׁית רַבָּה כִּי גִרְמוּ שֶׁחַ לֹאדֹם, אִי נָמִי
בָּנוֹת שֶׁבַע שִׁגְרָמוּ שְׁבַעִי זִמִּי אֲבִילוֹת, וְקִשָּׁה לְרִיבֵינוּ תָּב, דְּבִפְרֵי קָמֹא דְעִבְרָה וְיָד, וְהָ (א,
מִשְׁמַע דֵּלֹא חוּז לֹאבִילָה כִּי בָּל, דִּקְטָה גְבִי שְׁבַעִי: הִסְפִּי עֲלֵיהֶן אֶלְכֹסִס וְאִצְמֹרֹבֶל

[illegible]

שביעית, משמע גרעית, חקק רבינו: וכן ולא
משום גרעית, אלא ששני במסכת שביעית (פרק
השני) אלא שנת חוה שביעית שלקח שניה
משום שלש שנים, וכדפריש נתנו כשבועית
אני נגמר דרש שנה שניה לש שמיטה, והשואה
מעיקר סבור דאולמין, וכן קלטה ובסוף סבור
דאולמין נהי חתום. ועוד חקק רבינו: וכן דרס
בפרק קמא עבודה זרה (טז) "ובמסותינות
שוח' בלא וירא, ופרי אתח דהוא, והוא גרוע, ואני
אחז ששנו שנת חוה גרידא. וכן כשנעם בפרק
קמא דברכות (א, ת) דרשנים, וכן אמר חזא
דחייזי שלש שנה הנגזרן בשנת חוה, וכן
לשבע שנים, ולאחור רשע לא מצינו שום חסר
ויש אותם: ובמסותינות שנת חוה. ודורס בפרק
"כיצד מברכין" (ברכות מ, ב) משמע ברנות חוה
חן גרועין, ולא נחשוד עליהן שפן חקקין, וחשבי
להו ברי קלון שברכא, ושטאן פרי הוא שובל
בערעם בנן עורחין דחשבי בהיריה, ופרי שטאן
לחן מן החקק לא נחשוד להו עלש חסר
בגותיהן ובפרסותיהן, ולא מפני שהוא גרוע
הא ברכא – תימה הוי סלקא דעתך ומקיצין
בשנן האמה: וכן מדרש דרש הורידה שנת חוה
חטאת חמורה, וכן לגרבת עלה, משום
דכתיב (ויקרא ו' י"ז) "לכן", איהו דבר שהוא
לה' לכן – ויהי אומר הוה שלש, בשער עלה
כולה לא, וכן חקק דרס חסר, ובסוף אלא לכן
חלק בן ורש תומה דהוה חמור מעות, כגון
פרש מעות לחטאת ואשם דכרתיב (מלכים
יב) "כסף אשם כסף חטאת", ובאם כשנתות חן
כסף חטאת.

וְאִן עַף בַּבְּבוֹר - מִשּׁוֹם דְּרִיכֹת בֵּיהּ 'נִפְשֵׁי'
דִּמְשִׁעִינֵי עֲדָא דְּקוּדָא. דִּיכָּא אֵלֶּיךָ אֲמַר: הֲדַמְּר
בְּרִיק 'קִלְפִּי' (יִזְמַת מֵאָה, בָּי אֵל בִּי וּפְרִידָה
אַתָּה, אִי טוֹר לִבִּי - כִּי לִמָּחָה אִוְלֵי לְנִרְבֻּתָּהּ וְכִי
לִמָּחָה דִּיאֵן לְקוֹת עַף בִּמְעֻת שְׁתַּתְּרָהּ, אָךְ אֵב
בָּרָב אֵב עֲלִפְרֵי מִקְרִיצִים בִּי, דְּמַה יִּשְׁמַע מִמֶּנּוּ.
וְאִי מִשְׁאֵל כִּרְזֵן - פִּרְשׁוֹת קְבוּרָתָם: דְּרִיכֹת
דְּאִמֵּי דְלִרְבִּי שְׁמַעֲתָא מִרְזֵן כִּי תִּזְכָּרָהּ. דְּאִמֵּי
שְׁמֹאל: לִרְבִּי שְׁמִיטָרִין, פִּרְשֵׁי: שְׁמִיטָה שְׁחֵתָהּ
מִשְׁתָּרִין לְקִרְבִּי שְׁחֵתָהּ. שְׁחֵתָהּ מִתְּחֵלָה כִּי
עֲלֵה תִּמְדִּי לַעֲלֵת, קִי אֵל עַל פִּי מִיָּאן וְכִי אִוְלֵי
קִרְבִּי עֲצֻמָּה, כִּיֵּן מִעֲמִיקָא עֲלֵה הִשְׁתָּה עֲלֵה.
וְקִשְׁתָּ דְּבִרְכָּי כִּיֵּן שְׁמֵתָהּ (א. א.) מִזְבִּיחַ מִלְּוִלָה
דְּשִׁמְשָׁל בְּרִיכְתָּי דְּרִיכֹת עֲדָא. דִּיכָּא אֵלֶּיךָ לִבִּי

רז מנה עליון ואמאי גרס סבבון 'חניא נמי יב'י קשה, דמתניתין דזה ליה לאיתוי' רז
רז ליהון כ'. דרס משכן לבין א' למי' חניא איה מוסק, חזי' מליין ועומד' מניא כל
רז משך' חזי' סבין לשלושת' חניא רזא אמיד, ואז' למוס' - מוסק, חזי' מליין רז' רי' יוחנן
רז גרסין 'חניא נמי יב'י, א"י 'חניא'. וז' מפרשים 'חניא נמי יב'י' אדרב' סייאל רז' רי' יוחנן
רז בפסח, יקרב בראש חדש כ', ואם לא' שר' ביום הכפרים יקרב ברגל, פירש: בסוכות, ואם לא'
רז מרגל' חזי' - הדינ' פסח כב' - לא' צמי' אדרב' לפניה. דזה ליה רזא חניא נמי יב'י רז' רי'
רז אפשר לשונ' גמורה, אלמא א' מקיצין ברג' אלא דברמיה. א"י קשה דרומא שטר' על דה
רז דבמתניתין מפרש: מוסק' דבאן לבפר' על סונאת' מקדש קדושי - חרזי' עינין, מקדש קדושי
רז בפרה דזו מקיצין אפילו במוחר' חטאת' הפנימיה, הי' מש' דזו גמירי דמור' חטאת' צב'
רז כדפירש' לעיל, א"י חזי' חניא שגוג' איה למי' רז. וז' חזש' על מוסק' - חז' חז' - חז'
רז ואמר נמי מבסח' חניא - א"י, א' על העשרה רז' מורחט' מוחלי' על' שמי'. אפילו שאר
רז

1 כִּי בִקְנוֹת סוּדֵר מִיְּמֵי מִתְקִיָּה. וְהָא דְּלֹשֶׁן קִיָּךְ
 2 אִמְלוּ לְנִשְׁרִים... וְדַבֵּר רַבִּי - כִּי מִינֵי דְּרִיבִּי אֲדִיר
 3 וְהָא דְּלֹשֶׁן קִיָּךְ מִנֵּי דְּרִיבִּי אֲדִיר... וְהָא דְּלֹשֶׁן קִיָּךְ
 4 בְּצִיר אֹאֵל - כְּדָרְבָּן דְּפִלְגִי עֲלֵיהּ דְּרִיבִּי אֲלֵימֵר.
 5 וְאִן עֲלִית הֶקְחָ בְּבִיבֹר - דְּהִידִּי בְּחִרְתָּ בְּנִיבִּי
 6 וְהִקְרִיבִּי כֹּחַ תְּחִילִּי - דְּהִידִּי מְבִיא עֵץ אֶן אֶן
 7 הַבְּנִיב מְבִיאֵן עֵץ. לֹאֵד דְּרִיבִּי יוֹחֵן - דְּרִיבִּי
 8 לְעִילִי תְּמִידִן שְׁלֵא דְּרִיבִּי, לְרִבִּי שְׁמֵעוֹן דְּלִית
 9 לְרִיבִּי לִית דְּרִין מַתְנֵה. מְקִיבִין כֻּבָּן אֶן תְּמִיבֹחַ
 10 בְּנִיבֹן אֶן קִרְבִּית עֲלֵיהּ. מִשְׁכָּחֵן לִבִּי שְׁלֵא
 11 סִכּוֹן הַשְׁחֹחֹת סֹחַם מִשְׁכָּחֵן לְקִרְבִּין שְׁחֹרֶשֶׁת
 12 מִתְּחִלָּה לְכָךְ. וְאִפְּלוּ אִן הָא אֲתוּר קִרְבִּין עֲצֵמִי.
 13 וְבִגְנוֹן שְׁלֵא תְּמִיד עֲלֵיהּ לְקִיץ אֶן אֶן אֶן
 14 לְמַתִּיד. מְרִידֵי דְּרִיבִּי מְסַקֵּין בִּי - דְּמִקְטָא עֲלֵיהּ
 15 שְׁמִתְחִלְתוּ לֵא בֵּא אֶל אֶל לְכַפֵּר עַל מִזְבֵּחַ
 16 הַחֵיטָן. אֲמַלְתָּ אֲדֹא אֶן דְּרִיבִּי, שְׁקִירָב עַל
 17 מִזְבֵּחַ הַחֵיטָן לְכַפֵּר מִקְטָא דְּבִר שְׁחֹרֶשֶׁת
 18 חֲטָאָת. דְּטוֹמַתֵּן מְקִדֵּשׁ תְּקִירָב לְטוֹמַתֵּן מְקִדֵּשׁ
 19 וְאֶף עַל פִּי שְׁלֵא בְּפִרְתֵּן שׁוּה. וְכִי נִי עֲלִילָה
 20 שְׁחֹרֶשֶׁת שְׁלֵא תְּקִירָב. וְכַפֵּר עַל הָרֶשֶׁת -
 21 בְּשִׁיעֵי הַפְּטִיבִי בְּחִיבִי. מְקִיבִין עֲלֵיהּ שְׁלֵא
 22 תִּקְשָׁה. כְּלֹמֶר, הִי נִיזֹד קִלּוֹת - עֲשֵׂה וְלֹא
 23 תִּעֲשֵׂה. אֲמַאי יִזֵּד הִי תְּרִחִיתִי אֶן דְּרִיבִּי
 24 יִזֵּד - אֶף קִלְטֵךְ עֲלֵיהּ. וְהִי דְּרִיבִּי -
 25 דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד.
 26 שְׁדֵעֵן לִי נִיגְנוּה. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד.
 27 אֲדֵעֵן כִּן הִי לֵא עֲלֵיהּ אֲשֻׁמְתוּ דְּרִיבִּי. אֲשֻׁמְתוּ דְּרִיבִּי.
 28 בְּמִסְכָּתֵי בְּרִיתוֹת (כֹּה) אֶן דְּרִיבִּי אֲשֻׁמְתוּ
 29 לְרִיבִּי שְׁעִיר עֲלִיתוֹן יוֹם הַכְּפָרִים - דְּרִיבִּי
 30 דְּלֵבִי אֲדֹא יוֹם הַכְּפָרִים. וְכִי דְּרִיבִּי - דְּרִיבִּי
 31 סִפֵּא מִתְּחִילִּי מְשֻׁרֵּשׁ אֶל לְרִיבִּי, וְכִי
 32 פִּירִישׁ וְקִלְטֵךְ מְשֻׁרֵּשׁ הִי. אֶן בְּשִׁיעֵי אֲשֻׁמְתוּ
 33 שְׁאֵן שְׁגָחוּ חֲטָאָת. אֲלֵא אֲשֻׁמְתוּ, כִּן אֲבָל
 34 אֲתֵּן מִשְׁחֵי חֲטָאָתֵי אֲתֵּן שְׁלֵא לְחֹתֵל
 35 שְׁמֹן וְאֵץ יוֹדֵעַ אֲדֹא אֲבָל. בִּין שְׁדֵעֵן לִי מְסַקֵּין
 36 שְׁדֵעֵן לִי שְׁבֵא לִי שְׁבֵא לִי שְׁבֵא לִי שְׁבֵא לִי שְׁבֵא לִי
 37 לִי - לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי לִי
 38 עֲרִיךְ לְרִיבִּי אֲדֹא יוֹם הַכְּפָרִים אֲשֻׁמְתוּ חֲטָאָת. וְכִי
 39 אֲדֵעֵן כִּן הִי לֵא עֲלֵיהּ אֲשֻׁמְתוּ דְּרִיבִּי. אֲשֻׁמְתוּ דְּרִיבִּי.
 40 שְׁעִיר עֲלִיתוֹן יוֹם הַכְּפָרִים מְשֻׁרֵּשׁ, וְיִזֵּל לִי
 41 הֵמָּה מְקִרָא. וְכִי אֶשֶׁה - מְקִרָא עֲלֵיהּ
 42 הַכְּפָרִים. וְכִי יוֹדֵעַ אֲדֹא אֲבָל. בִּין שְׁדֵעֵן לִי מְסַקֵּין
 43 שְׁאֵן שְׁגָחוּ חֲטָאָת. אֲלֵא אֲשֻׁמְתוּ, כִּן אֲבָל
 44 תִּקְשָׁה. כְּלֹמֶר, הִי נִיזֹד קִלּוֹת - עֲשֵׂה וְלֹא
 45 יִעֲשֵׂה. אֲמַאי יִזֵּד הִי תְּרִחִיתִי אֶן דְּרִיבִּי
 46 יִזֵּד - אֶף קִלְטֵךְ עֲלֵיהּ. וְהִי דְּרִיבִּי -
 47 דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד.
 48 שְׁדֵעֵן לִי נִיגְנוּה. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד. דְּרִיבִּי מְיִיד.

בְּמִדְוָר

לְמַד: שהם; אם תמידים אם מוספם – סבין מושבתך
יִצְרָה לְהִרְבֵּיתָ לָשֶׁם בְּהֵם אֲדָר – רשאי; לפי שבמזן
נָפְרִין תְּמִימִים, שְׁהָרִי עֲרִיף לֹא מִשְׁכָּן וְלֹא, וְכִי
לֹא מִקְרִיץן גִּוּפוֹן. אֲדָרְשֶׁנָּה: אִם קָרִיב בְּרַגְלָהּ, בְּלִמְדָה
הִיטָו שְׁמִינִי עֲצֵרָת שְׁהָרָה רַגְלָהּ בְּפִנִּי עֲצֻמָּה, וְאִם טוֹפִי
לְכַפֵּר עַל מִזְבֵּחַ הַדִּיצוֹן, כְּלִמְדָה לְכַפֵּר בְּדִבְרָתָהּ, וְאִם
לֹא אִם לְכַפֵּר עַל מִזְבֵּחַ הַדִּיצוֹן – אִם עַל פִּנִּי
נָפְרִין בִּרְמִשְׁתָּהּ לְעַל דָּאִל לֹא מִשְׁוֹת אֲדָרְשֶׁנָּה אֲנִי
לֹא וְאִם חֵטִי פְרִיזָת לִמְדָה אִלָּה מִנִּי שְׁקִיבִין אֲדָר מִכְפֵּר
(פֶּה), בָּא עֵשֶׂה וְעַל הַלְעֵשֶׂה תְּשׁוּבָה מְכַפֵּרָה,
יִלֵּן לֹא הִדִּין, אֲבָל בְּמִצְוַת עֲשֵׂה מִחֻלִּין לְגִמְרִי.

בְּעִתְּךָ

שבועות. שבועות שנים - פרק ראשון דף יג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" **רלה** **תוספות**

בְּעֹמֶד בְּמִדְרֵי - דלא עבד תשובה. ודקשיא לך: וזכר רשעים תועבה ומתניתין רבי חייא, דאמר: יום הכפורים מכפר על שאנין שבין, והאי קרא מוקי לה בשאר יומי. פריך עול - כופר בעיקר. מנלה פנים בתורה - בא על דברי תורה ברוצחם ובגלגל עוות פניה, כגון (מנשה שחזר שיהיה שוה ודורש באגדותיו של דופי! לא היה למשה לכתוב אלא 'ותננה היתה לפני', ויזיל ראובן בנימין קציר חטים' (בראשית לא) בירת - בשר מילה. דבר ה' כזה זה הפירוק עול - כניחה דיבור ראשון שאמור בסני' 'אנכי ה' אלהיך' (שמות כ) שלא משני עול אלא מפי הבורה. ונמלה פנים - מדאפיקא קרא בלשון בניין, וזה כוח דברי תורה והוא. זה ה'פיר' בירת כבשר - שהיו מעזה ומתעבה. לא אמריה אלא בזמן, שזענה תה' - אלמא בשאינו שר קאי קרא. והבנת תלת הוא דגלין לו אף לארדו יום הכפורים. והא משאר, אף על פי שאינו שב - יום הכפורים מכפר. ורבנן - דאית להו נמי בשאר יעירות דאין יום הכפורים - מכפר על שאנין שבין, אמרי לך: הוא דגלין לו קרא בתוך תלת - לאו ביזם הכפרים איירי. אלא 'הבנת תורת' דקאמר - תברת לעולם הבא, וזכרת תורת אינה נמקרת על שלש הללו בלא תשובה. אבל שאר יעירות, בלא תשובה נמי מיתה ממקרת אתר יום הכפורים. אבל יום הכפורים בלא תשובה - יום שאם עשה תשובה - ואין ענה בה - מיתה ממקרת אף על שלש הללו, ולא תברת לעולם הבא. אחרי ישראל וכו' - מתחברת משאר יעירות בעירות בשעיר המשתלח וטאן אלה ליה אתר - צבא - וכתבתי במשפלות במשתלח רבי יודנה - לקמן בואי פירקא. אבל רבי יודנה לא מבר לה סבר - שיהיו יום הכפורים מכפר על שאנין שבין. ולא תאמינן מתניתין אליבא. ודאטא - רבי יודנה נמי כרבי סבר לה, ומתניתין רבי יודנה נמי. והאי דלא אמר: רבי יודנה הוא. וסבר לה כרבי - אוראד ומלמלא שיק שפ למימיה: רבי הוא וסבר לה כרבי יודנה רביה. ולא למימיה: רבי יודנה הוא וסבר לה כרבי תלמידה. ודאק קאמינא רבי דבר לה כרבי יודנה - בשעיר המשתלח. דעל כרוך מתניתין רבי הוא כרביה במקראות. ומקמינן יום הכפורים מכפר על שאנין שבין. אבל רבי יודנה לא סבר ליה כרבי, דתניא: ויום הכפורים ממקרת על שאנין שבין לארדו. והא תוספתא ואשמת אין מכפרין אלא על חשבון - ברכתי (במדר) ה' 'ותתורא את אטאנת' וכו' (ויקרא ח) 'ותתורא אשר חטא עליה'. ור' כספרי על תמיד בשוגג - רוב תאטא ואשמתא אין מכפרין על תמיד בשוגג. אלא אשם ששה חרפה ואשם נזיר טמא ואשם שבעת הפקדון וטאנת שבעת תענות. אף חלק - אף בשאר לוחש השבעי הזה יום הכפורים הוא, וכל אבן ודקן מיעטין, למחך שפעמים שאין יום הכפורים מכפר. ספרא - תורת כהנים - רבי יודנה הוא. אלא אמרנן כסטרודין ביבלי און התנאין (פ), לא קרא מקרא קדש - לא קיבלו בברכותיו טמא ומקדש ישראל וכו' ופירושו: ופירושו רבי בריה דיוסא - זה תרנא קמייתא דאניו מכפר על שאנין שבין - בברת של יום הכפורים קאמר. על עניני ושל מלאכה, אבל על כל שאר עבירות - מכפר אף על פי שעשה בו מלאכה ולא התענה בו. דאי לא

בְּעֹמֶד בְּמִדְרֵי, וְרַבִּי חַיָּא; דְּתַנְיָא רַבִּי אוֹמֵר: עַל פֶּל עֲבִירֹת שְׁפָחוּתָהּ, בֵּין עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה בֵּין לֹא עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה - יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, חֵזֶן מְפֹרֵךְ עוֹל וּמִגְלָה פָּנִים בַּתּוֹרָה, וּמִפָּרִי בְּרִית בְּבִשְׂרָה, שְׁאֵם עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה - יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, וְאֵם לֹא - אִין יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר. מֵאֵי מַעְיָא דְּרַבִּי? דְּתַנְיָא: "כִּי דָּבָר ה' בִּוְה" - "זֶה הַפּוֹרֵךְ עוֹל וּמִגְלָה פָּנִים בַּתּוֹרָה, וְיָתָא מִצְוֹתוֹ הַפָּרִי" - זֶה הַמִּפְרֵי בְּרִית בְּבִשְׂרָה; "הַבֵּרַת הַבֵּרַת", "לִפְנֵי יוֹם הַכְּפוּרִים, "הַבֵּרַת" - לֵאמֹר: הַכְּפוּרִים; וְכֹל אֲפִילוּ עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה: תְּלִמּוֹד לֹמֵר "עֲנֵה בְּה", לֹא אֲמַרְתָּ אֶלָּא בְּזֶמַן שְׁעוֹנָה בְּה. - וְרַבְּנָן? "הַבֵּרַת" - בְּעוֹלָם הָהָא, "תַּבֵּרַת" - לְעוֹלָם הָבָא; "עֲנֵה בְּה" - שְׁאֵם עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה וּמִתָּה מִתָּה מְמַקֵּר. - וְנִי מִצִּית מוֹקֵמֶת לָהּ כְּרַבִּי? וְהָא מְסִיפָא רַבִּי יוֹדְנָה הוּא, רִישָׁא נְמִי רַבִּי יוֹדְנָה הוּא! דְּתַנְיָ סִיפָא: אַחֲד יִשְׂרָאֵל וְאַחֲד פְּהִינִים וְאַחֲד כְּהֵן מְשִׁיחִי; וְמוֹאן אִית לִיה הָא סְבָרָא? רַבִּי יוֹדְנָה, מוֹכֵל דְּרִישָׁא רַבִּי יוֹדְנָה! אֲמַר רַב יוֹסֵף: רַבִּי הוּא, וְסָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה! אֲמַר לִיה אֲבִי: דְּוָקָא קְאָמַר מַר, רַבִּי סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה, אֲבָל רַבִּי יוֹדְנָה לֹא סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי. וְהוּא דְּלִמָּא: מְדַרְבִּי סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה - אִף רַבִּי יוֹדְנָה סָבֵר לָהּ נְמִי כְּרַבִּי, מִיּוֹד אֲוִרָה דְּמִילָמָא קִתְּנִי, לְמִימֵר דְּתַלְמוּד סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי? אֲמַר לִיה: אִין, דְּוָקָא קְאָמִינָא: רַבִּי סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה, אֲבָל רַבִּי יוֹדְנָה לֹא סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי, דְּתַנְיָא: וְכֹל יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר עַל שְׁבִים וְעַל שְׁאִינִי שְׁבִים? וְרִין הוּא: הוּאִיל תְּשׁוּבָתָא וְאִשְׁמִי מְכַפְרִין וְיוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, מַה הַכְּפוּרִים אִין מְכַפֵּר אֶלָּא עַל הַשְּׁבִים! מַה לְתַשְׁמַת הַכְּפוּרִים שְׁאִין מְכַפְרִין עַל הַמִּידִר שְׁשׁוֹנִי, תֹּאמַר לִיּוֹם הַכְּפוּרִים שְׁשׁוֹנִי מְכַפֵּר עַל הַמִּידִר שְׁשׁוֹנִי, הוּאִיל וּמְכַפֵּר עַל הַמִּידִר שְׁשׁוֹנִי, וְכִפֵּר עַל שְׁבִים וְעַל שְׁאִינִי שְׁבִים? תְּלִמּוֹד לֹמֵר: "אֵין", חֲלָק; סָתֵם סִיפָא מְנִי? רַבִּי יוֹדְנָה, וְקָאמַר: שְׁבִים - אִין, לֹא שְׁבִים - לֹא. וְרַבִּי סָתֵם סִיפָא אִתְּסֵם סִיפָא, דְּתַנְיָא: וְכֹל לֹא יִתָּא יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר אֶלָּא אִם כֵּן הִתְעַנָּה בּוֹ וְקִרְאָא מְקָרָא קִדֵּשׁ לֹא עֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה; לֹא הִתְעַנָּה בּוֹ וְלֹא קִרְאָא מְקָרָא קִדֵּשׁ, וְעֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה, מְנִי? תְּלִמּוֹד לֹמֵר: "וְיוֹם כְּפָרִים הוּא", מְכַל מוֹקֵם! אֲמַר אֲבִי, לֹא קִשְׁיָא: הָא רַבִּי, וְהָא רַבִּי יוֹדְנָה. רַבָּא אֲמַר: הָא וְהָא רַבִּי, וְמוֹדָה רַבִּי בְּבִרַת דְּיוֹמָא, דְּאִי לֹא יִתָּא הֵךְ, בִּרַת דְּיוֹם הַכְּפוּרִים לְרַבִּי לִית לִיה? - אֶלְפָּה לֹא? מִשְׁפָּחָתָא לָהּ כְּגוֹן דְּעֵבֶר בִּלְיָאָא וּמִתָּה, דְּלֹא אִתָּא יִמָּנָא לְכַפְּרִי לִיה! אֶלָּא יִמָּנָא: בִּרַת

בְּעֹמֶד בְּמִדְרֵי - דקשיא לך: וזכר רשעים תועבה ומתניתין רבי חייא, דאמר: יום הכפורים מכפר על שאנין שבין, והאי קרא מוקי לה בשאר יומי. פריך עול - כופר בעיקר. מנלה פנים בתורה - בא על דברי תורה ברוצחם ובגלגל עוות פניה, כגון (מנשה שחזר שיהיה שוה ודורש באגדותיו של דופי! לא היה למשה לכתוב אלא 'ותננה היתה לפני', ויזיל ראובן בנימין קציר חטים' (בראשית לא) בירת - בשר מילה. דבר ה' כזה זה הפירוק עול - כניחה דיבור ראשון שאמור בסני' 'אנכי ה' אלהיך' (שמות כ) שלא משני עול אלא מפי הבורה. ונמלה פנים - מדאפיקא קרא בלשון בניין, וזה כוח דברי תורה והוא. זה ה'פיר' בירת כבשר - שהיו מעזה ומתעבה. לא אמריה אלא בזמן, שזענה תה' - אלמא בשאינו שר קאי קרא. והבנת תלת הוא דגלין לו אף לארדו יום הכפורים. והא משאר, אף על פי שאינו שב - יום הכפורים מכפר. ורבנן - דאית להו נמי בשאר יעירות דאין יום הכפורים - מכפר על שאנין שבין, אמרי לך: הוא דגלין לו קרא בתוך תלת - לאו ביזם הכפרים איירי. אלא 'הבנת תורת' דקאמר - תברת לעולם הבא, וזכרת תורת אינה נמקרת על שלש הללו בלא תשובה. אבל שאר יעירות, בלא תשובה נמי מיתה ממקרת אתר יום הכפורים. אבל יום הכפורים בלא תשובה - יום שאם עשה תשובה - ואין ענה בה - מיתה ממקרת אף על שלש הללו, ולא תברת לעולם הבא. אחרי ישראל וכו' - מתחברת משאר יעירות בעירות בשעיר המשתלח וטאן אלה ליה אתר - צבא - וכתבתי במשפלות במשתלח רבי יודנה - לקמן בואי פירקא. אבל רבי יודנה לא מבר לה סבר - שיהיו יום הכפורים מכפר על שאנין שבין. ולא תאמינן מתניתין אליבא. ודאטא - רבי יודנה נמי כרבי סבר לה, ומתניתין רבי יודנה נמי. והאי דלא אמר: רבי יודנה הוא. וסבר לה כרבי - אוראד ומלמלא שיק שפ למימיה: רבי הוא וסבר לה כרבי יודנה רביה. ולא למימיה: רבי יודנה הוא וסבר לה כרבי תלמידה. ודאק קאמינא רבי דבר לה כרבי יודנה - בשעיר המשתלח. דעל כרוך מתניתין רבי הוא כרביה במקראות. ומקמינן יום הכפורים מכפר על שאנין שבין. אבל רבי יודנה לא סבר ליה כרבי, דתניא: ויום הכפורים ממקרת על שאנין שבין לארדו. והא תוספתא ואשמת אין מכפרין אלא על חשבון - ברכתי (במדר) ה' 'ותתורא את אטאנת' וכו' (ויקרא ח) 'ותתורא אשר חטא עליה'. ור' כספרי על תמיד בשוגג - רוב תאטא ואשמתא אין מכפרין על תמיד בשוגג. אלא אשם ששה חרפה ואשם נזיר טמא ואשם שבעת הפקדון וטאנת שבעת תענות. אף חלק - אף בשאר לוחש השבעי הזה יום הכפורים הוא, וכל אבן ודקן מיעטין, למחך שפעמים שאין יום הכפורים מכפר. ספרא - תורת כהנים - רבי יודנה הוא. אלא אמרנן כסטרודין ביבלי און התנאין (פ), לא קרא מקרא קדש - לא קיבלו בברכותיו טמא ומקדש ישראל וכו' ופירושו: ופירושו רבי בריה דיוסא - זה תרנא קמייתא דאניו מכפר על שאנין שבין - בברת של יום הכפורים קאמר. על עניני ושל מלאכה, אבל על כל שאר עבירות - מכפר אף על פי שעשה בו מלאכה ולא התענה בו. דאי לא

בְּעֹמֶד בְּמִדְרֵי, וְרַבִּי חַיָּא; דְּתַנְיָא רַבִּי אוֹמֵר: עַל פֶּל עֲבִירֹת שְׁפָחוּתָהּ, בֵּין עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה בֵּין לֹא עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה - יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, חֵזֶן מְפֹרֵךְ עוֹל וּמִגְלָה פָּנִים בַּתּוֹרָה, וּמִפָּרִי בְּרִית בְּבִשְׂרָה, שְׁאֵם עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה - יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, וְאֵם לֹא - אִין יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר. מֵאֵי מַעְיָא דְּרַבִּי? דְּתַנְיָא: "כִּי דָּבָר ה' בִּוְה" - "זֶה הַפּוֹרֵךְ עוֹל וּמִגְלָה פָּנִים בַּתּוֹרָה, וְיָתָא מִצְוֹתוֹ הַפָּרִי" - זֶה הַמִּפְרֵי בְּרִית בְּבִשְׂרָה; "הַבֵּרַת הַבֵּרַת", "לִפְנֵי יוֹם הַכְּפוּרִים, "הַבֵּרַת" - לֵאמֹר: הַכְּפוּרִים; וְכֹל אֲפִילוּ עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה: תְּלִמּוֹד לֹמֵר "עֲנֵה בְּה", לֹא אֲמַרְתָּ אֶלָּא בְּזֶמַן שְׁעוֹנָה בְּה. - וְרַבְּנָן? "הַבֵּרַת" - בְּעוֹלָם הָהָא, "תַּבֵּרַת" - לְעוֹלָם הָבָא; "עֲנֵה בְּה" - שְׁאֵם עֲשֵׂה הַתְּשׁוּבָה וּמִתָּה מִתָּה מְמַקֵּר. - וְנִי מִצִּית מוֹקֵמֶת לָהּ כְּרַבִּי? וְהָא מְסִיפָא רַבִּי יוֹדְנָה הוּא, רִישָׁא נְמִי רַבִּי יוֹדְנָה הוּא! דְּתַנְיָ סִיפָא: אַחֲד יִשְׂרָאֵל וְאַחֲד פְּהִינִים וְאַחֲד כְּהֵן מְשִׁיחִי; וְמוֹאן אִית לִיה הָא סְבָרָא? רַבִּי יוֹדְנָה, מוֹכֵל דְּרִישָׁא רַבִּי יוֹדְנָה! אֲמַר רַב יוֹסֵף: רַבִּי הוּא, וְסָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה! אֲמַר לִיה אֲבִי: דְּוָקָא קְאָמַר מַר, רַבִּי סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה, אֲבָל רַבִּי יוֹדְנָה לֹא סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי. וְהוּא דְּלִמָּא: מְדַרְבִּי סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה - אִף רַבִּי יוֹדְנָה סָבֵר לָהּ נְמִי כְּרַבִּי, מִיּוֹד אֲוִרָה דְּמִילָמָא קִתְּנִי, לְמִימֵר דְּתַלְמוּד סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי? אֲמַר לִיה: אִין, דְּוָקָא קְאָמִינָא: רַבִּי סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי יוֹדְנָה, אֲבָל רַבִּי יוֹדְנָה לֹא סָבֵר לָהּ כְּרַבִּי, דְּתַנְיָא: וְכֹל יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר עַל שְׁבִים וְעַל שְׁאִינִי שְׁבִים? וְרִין הוּא: הוּאִיל תְּשׁוּבָתָא וְאִשְׁמִי מְכַפְרִין וְיוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, מַה הַכְּפוּרִים אִין מְכַפֵּר אֶלָּא עַל הַשְּׁבִים! מַה לְתַשְׁמַת הַכְּפוּרִים שְׁאִין מְכַפְרִין עַל הַמִּידִר שְׁשׁוֹנִי, תֹּאמַר לִיּוֹם הַכְּפוּרִים שְׁשׁוֹנִי מְכַפֵּר עַל הַמִּידִר שְׁשׁוֹנִי, הוּאִיל וּמְכַפֵּר עַל הַמִּידִר שְׁשׁוֹנִי, וְכִפֵּר עַל שְׁבִים וְעַל שְׁאִינִי שְׁבִים? תְּלִמּוֹד לֹמֵר: "אֵין", חֲלָק; סָתֵם סִיפָא מְנִי? רַבִּי יוֹדְנָה, וְקָאמַר: שְׁבִים - אִין, לֹא שְׁבִים - לֹא. וְרַבִּי סָתֵם סִיפָא אִתְּסֵם סִיפָא, דְּתַנְיָא: וְכֹל לֹא יִתָּא יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר אֶלָּא אִם כֵּן הִתְעַנָּה בּוֹ וְקִרְאָא מְקָרָא קִדֵּשׁ לֹא עֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה; לֹא הִתְעַנָּה בּוֹ וְלֹא קִרְאָא מְקָרָא קִדֵּשׁ, וְעֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה, מְנִי? תְּלִמּוֹד לֹמֵר: "וְיוֹם כְּפָרִים הוּא", מְכַל מוֹקֵם! אֲמַר אֲבִי, לֹא קִשְׁיָא: הָא רַבִּי, וְהָא רַבִּי יוֹדְנָה. רַבָּא אֲמַר: הָא וְהָא רַבִּי, וְמוֹדָה רַבִּי בְּבִרַת דְּיוֹמָא, דְּאִי לֹא יִתָּא הֵךְ, בִּרַת דְּיוֹם הַכְּפוּרִים לְרַבִּי לִית לִיה? - אֶלְפָּה לֹא? מִשְׁפָּחָתָא לָהּ כְּגוֹן דְּעֵבֶר בִּלְיָאָא וּמִתָּה, דְּלֹא אִתָּא יִמָּנָא לְכַפְּרִי לִיה! אֶלָּא יִמָּנָא: בִּרַת

שבועות. שבועות שתיים - פרק ראשון דף יד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" **רלט** **חוספות**

כולן קרויין ביתו - תימנה; ולויס במוז יתכפרו; א' בשל צבור - "אשר לעם" כתיב; ולויס
 לא מיקר "עם" למאן דאמר, ופלוגתא היא בפרק "הורעי" (תולין קלא). וזי בשל
 אחרן - לא אקרו "ביתו" וכי חטא: כיון דאשכחן שיש לזון כפרה, דכתיב "וכפר" אית לן
 למיזר דלא אתי "אשר לעם" אלמא תימנטי כתיב, ויתכפרו בשל צבור - "אשר לעם" מיני בעיזר
 של עם שדחור מכלל, **הא** כ' מביעי ליה

לכדחניא ב' - ומדאיצטריך קרא לומר דלא
 מייחי משל כתיב, אלמא מתכפרין ב' ומשנה
 תנא הכי קא קשיא ליה, ב' וקרא איצטריך שלא
 תאמר כיון שמצונו בשל צבור, לזון כפרה ויתכפר בשל
 וביא משלח, אכל קצת תימנה דנאן פריין נימא
 דנא דרדשיין דלא מייחי משל כתיב חייבי לומר
 דקס לן דכתיב מתכפרין ב' **שנה** עילוי
 הכותב לעבב - ונאן אשכחן, ונאן "אשר לר'
 תנינא לעבב משל צבור, ושלשי למעזה משל
 ולא משל כתיבוי ויש לומר: דסדרא הוא למיזר;
 עמיכרין למעזה קודם ונדבר לעבב, וכן מוכח
 בפרק קמא דרובא (ג) וזבכמה דוכתי.
דלא מחסיר ממונא דכתיב אשר לעם - אף על
 גב דהאי נפקא לן מימנא ערד בת'
 ישראל, מכל מקום "אשר לעם" משמע משל
 לעם, אלמא מדאיזר ממונא ליה שאין הכתיב
 מתכפרים בו, ולא מביעי למאן דאמר מבססת
 קשילם (דף ב) ובמנחת (כא, ב) שאין הכתיב
 מצווין לשקול, ודוא לא אתי מדידהו, אלא
 אפילו למאן דאמר שמצווין לשקול תשעי' א'
 בתרומת הלשכה, מכל מקום אם חסור מעות
 להשבע ובאו לבנות לעצור שעי' - אן נזכר
 משלח, אן אם בא אחד וזיכה שעי' לצבור -
 כשר, אף על פי שלא ב' בו כתיב.

בדאחין נמי לא מחסיר ממונא - תימנה: מכל
 מקום על כרחך כיון שמצונו שיש
 לזון כפרה בכל מה שיש כפרה לאחריה, ומכתיב
 "וכפר" - לא מצונו לאוקומה אלא בשל אחרך,
 מאזר שנתמעטו בשל צבור מאחרי "אשר
 לעם", ולא גמרינן מעיה, דגלי קרא ויש לומר
 ד"אשר לעם" משמע תנינא טעם - משום שהוא
 משל עם, ואם הוי מתכפרים משל אחרך אף על גב
 דלא מחסיר ממונא - אן כן אתי וטעם נכון.
ויקאמר כולן קרויין ביתו - והשחא, על שאין
 בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף
 שמכפירים שעידי נגלים - מתכפרים נמי כתיבם
 אף על גב דלא מחסיר ממונא, הואיל ומצונו בשל
 אחרן מתכפרין אף על גב דלא מחסיר ממונא.
 ועד, ודוקא כיום הכפרים הוא דמזכירין
 בריבא, דע' שמצונו חילוק בכפרה בין ישראל
 לכתיבם.

שני וידיון דם חפר - משמע שמתכפרין הכהנים
 בשני וידיון, אמן כן מנתנין דימנא דחפר
 "אמר לזון תמנונה" (לה, ב) דקתי בידיד ראשון
 "אני ובית" וכו' לא, ובשני "אני ובית" ובני אחרך
 לא מתוקנא כרי' שמעון, ודלידיה בידיד
 ראשון נמי וזה ליה למיזר "וכפר" וכו' ותימנא
 דנא רבא מוקי לה דתם וידיו שעידי הכהנים
 כרי' שמעון, ומסתמא כל חזו מנתנין וידיון
 ארזי כרי' שמעון; ויש לומר שחזו דאפילו כרי'
 שמעון מודה שאינו מוכיר בהדיא בני אחרך עד
 שיראה כוכאי.

בטומאת מקדש וקדשיו - על הכהנים ועל כל עם הקהל "וכפר" ולימור
 שהשוער כולם לכפרה אתה בשעיר המשתלח, לרבי יהודה מצונו שיש לזון כפרה בשאר
 עבירות, כי היבא דחס דחנא למיכתב עליהו כפרה בשאר עבירות אית לן למילף מינה
 דידיון דלא נמי כפרה בטומאת מקדש, ובמאן ד' מתכפרים ב', **מאי** א"מ נפשי לומר - מה
 היה לו לקחתם שדוחקת שחוקת וכו' וכו'

תימא ביתו כתיב - ולא שאר כתיבם, להכי הוא
דאמא - שלא יתכפרו בו כתיבם; מדינא - לויס -
 משל צבור ולא משל כולן גדול לפי שהפר בא
 משל הוצרך לומר בשעיר משל צבור, להכי
 הוא **דאמא** - שלא יתכפרו בו אחרים, שהחוקת
 להביא מקרא שיתכפרו בו כתיבם: תלמוד לומר
אשר לו - תלאת כתיב כפר, אשר לו - תנינא,
 תלמוד לומר אשר לו - השלישי לעכב, הכי
 קשיא ליה - דקאמר: יכול לא יתכפר פרו של
 אחרן - שהרי כבר נאמר "אשר לו" לומר שאינו
 בא משל כתיבם, וכיון שאין חסרין בו ממונא
 נתכפרו בו, דמאי שנא בשעיר הפנימי דלא
 מכפר בה - כדילפינן "מאשר לעם" ויחרא
 משום דלא חסר בו ממונא, שלא נקב משלחם,
 היינו דאמא תרי וכו' - כפר, ומתן דמו, תרי
 וידיו - דכתיב תרי זמני "וכפר בעדו וכעד
 בתור", ואמר מד (וימנא) (ב), בכפרת דברים
 הכותב מדר, שהרי עריך לא נשחט חפר,
 ואיכא מתן דמו - חרי שלש כפרות, לכפר על
 שלש עבירות, שהכתיבם מתכפרין כפר כנגד
 שלש עבירות שישאל מתכפרין בשעירים, חד
 כנגד שעי' הנעשה בפנים - תללות על שיש
 ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף, וחד כנגד
 שעידי הציצון - לכפר על שאין בה ידיעה
 בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, וחד כנגד שעידי
 המשתלח - לכפר על שאר עבירות, בחד וידיו
 ודמו - כי - חד כנגד שעידי הפנימי וחד כנגד
 שעידי הציצון, **יבא** וכו' ויכפר על החיוב -
 לפיכך מתורה וידיון ראשון עליו ועל ביתו
 ולאחר שנעשה וכו' בידיד מתורה עליו ועל
 אחיו, ולאעול וירחידי דנא כפרה ניהו.

ממנו מקדש וכו' את המוקמא; **ועל** ממנו זה וזה, ונכנס למקדש ולא ידע, וישגיגא
ידע - חרי זה בעולה ויורד, אחר הנכנס לעזרה ואחר הנכנס לתוספת העזרה; **שאין**
מוסיפין על העזר ועל העזרות אלא כמלך ונביא, ואחרים ותומכים, וסנהדרין של שבטים
ואחר, ובשתי תולדות ובשני, ובית דין מתלכין ושתתי תולדות אחריתן, וכל ישראל אחיהם
 הפנימית

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות הטומאה - מתוך פירוש הקונטרס משמע שרצה לפרש כולם מנתנין בידיעה גמורה, שפירש וידע ששנא, ואף על גב דמוקמא מנתנין כרי' דאמר ידיעות כרי' ביה שמה ידיעה,
 מכל מקום נקטה אן מנתנין סתם ידיעה אף על גב דלא צריך, ומדוקדק יכול לפרש כולם מנתנין בידיעת בית רב.

בטומאת מקדש וקדשיו - כשהוא אומר "על הכהנים ועל כל עם הקהל" וכפר" ולימור
 שהשוער כולם לכפרה אתה בשעיר המשתלח, לרבי יהודה מצונו שיש לזון כפרה בשאר
 עבירות, כי היבא דחס דחנא למיכתב עליהו כפרה בשאר עבירות אית לן למילף מינה
 דידיון דלא נמי כפרה בטומאת מקדש, ובמאן ד' מתכפרים ב', **מאי** א"מ נפשי לומר - מה
 היה לו לקחתם שדוחקת שחוקת וכו' וכו'

תימא ביתו כתיב - ולא שאר כתיבם, להכי הוא
דאמא - שלא יתכפרו בו כתיבם; מדינא - לויס -
 משל צבור ולא משל כולן גדול לפי שהפר בא
 משל הוצרך לומר בשעיר משל צבור, להכי
 הוא **דאמא** - שלא יתכפרו בו אחרים, שהחוקת
 להביא מקרא שיתכפרו בו כתיבם: תלמוד לומר
אשר לו - תלאת כתיב כפר, אשר לו - תנינא,
 תלמוד לומר אשר לו - השלישי לעכב, הכי
 קשיא ליה - דקאמר: יכול לא יתכפר פרו של
 אחרן - שהרי כבר נאמר "אשר לו" לומר שאינו
 בא משל כתיבם, וכיון שאין חסרין בו ממונא
 נתכפרו בו, דמאי שנא בשעיר הפנימי דלא
 מכפר בה - כדילפינן "מאשר לעם" ויחרא
 משום דלא חסר בו ממונא, שלא נקב משלחם,
 היינו דאמא תרי וכו' - כפר, ומתן דמו, תרי
 וידיו - דכתיב תרי זמני "וכפר בעדו וכעד
 בתור", ואמר מד (וימנא) (ב), בכפרת דברים
 הכותב מדר, שהרי עריך לא נשחט חפר,
 ואיכא מתן דמו - חרי שלש כפרות, לכפר על
 שלש עבירות, שהכתיבם מתכפרין כפר כנגד
 שלש עבירות שישאל מתכפרין בשעירים, חד
 כנגד שעי' הנעשה בפנים - תללות על שיש
 ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף, וחד כנגד
 שעידי הציצון - לכפר על שאין בה ידיעה
 בתחלה ויש בה ידיעה בסוף, וחד כנגד שעידי
 המשתלח - לכפר על שאר עבירות, בחד וידיו
 ודמו - כי - חד כנגד שעידי הפנימי וחד כנגד
 שעידי הציצון, **יבא** וכו' ויכפר על החיוב -
 לפיכך מתורה וידיון ראשון עליו ועל ביתו
 ולאחר שנעשה וכו' בידיד מתורה עליו ועל
 אחיו, ולאעול וירחידי דנא כפרה ניהו.

הדרן עלך שבועות שתיים

משנה ידיעות, שהן ארבע - כבר פירשתי
 בפרק ראשון במשנה (שבועות ב),
נפסא וידע - ששנא, או בשעת טומאה או
 אחר כך, אחד הנכנס לעזרה ראשונה ואחד
 הנכנס לתוספת - שהשופט עליה אחר כן, שאין
 מוסיפין בו - לפיכך היא קדושה בראשונה
 אלא כפיכך בו - כדלחז' לזון מקרא, ובשתי
 תולדות - מפרש בגמרא של חזו מנתנין, וזהו
 נשאין אותה בחיוב סביב ובשני - מפרש
 בגמרא.

ידיעות הטומאה - **שתיים** שהן **ארבע**: **נפסא**
וידע, ו**נעלמה** ממנו **הקדש** ו**זכור** את **הטומאה**;
הקדש; **נעלם** ממנו **הקדש** ו**זכור** את **הטומאה**;
נעלמו ממנו **זה וזה**, ו**אכל** את **הקדש** ולא **ידע**,
ומשאכל ידע - **חרי זה** בעולה ויורד, **נפסא וידע**,
ונעלמה ממנו **טומאה** ו**זכור** את **המקדש**; **נעלם**
ונעלמה ממנו **טומאה** ו**זכור** את **המקדש**; **נעלם**
נעלם ממנו **זה וזה**, ונכנס למקדש ולא ידע, וישגיגא
ידע - חרי זה בעולה ויורד, אחר הנכנס לעזרה ואחר הנכנס לתוספת העזרה; **שאין**
מוסיפין על העזר ועל העזרות אלא כמלך ונביא, ואחרים ותומכים, וסנהדרין של שבטים
ואחר, ובשתי תולדות ובשני, ובית דין מתלכין ושתתי תולדות אחריתן, וכל ישראל אחיהם
 הפנימית

ממנו מקדש וכו' את המוקמא; **ועל** ממנו זה וזה, ונכנס למקדש ולא ידע, וישגיגא
ידע - חרי זה בעולה ויורד, אחר הנכנס לעזרה ואחר הנכנס לתוספת העזרה; **שאין**
מוסיפין על העזר ועל העזרות אלא כמלך ונביא, ואחרים ותומכים, וסנהדרין של שבטים
ואחר, ובשתי תולדות ובשני, ובית דין מתלכין ושתתי תולדות אחריתן, וכל ישראל אחיהם
 הפנימית

הדרן עלך שבועות שתיים

ידיעות הטומאה - מתוך פירוש הקונטרס משמע שרצה לפרש כולם מנתנין בידיעה גמורה, שפירש וידע ששנא, ואף על גב דמוקמא מנתנין כרי' דאמר ידיעות כרי' ביה שמה ידיעה,
 מכל מקום נקטה אן מנתנין סתם ידיעה אף על גב דלא צריך, ומדוקדק יכול לפרש כולם מנתנין בידיעת בית רב.

אריבני קמיתא דלא מייתי ליה ליד קרבין - זאת הניסא עיקר, וכן נראה לקנטרס.
אף על פי שפירש הקונטרס בריש מסכת שבת (ג. א.) דהוה ראוהו ליד חוטא
חשיב, והיינו העוקרות - לא קשיא מידי, דהתם מידי הוה עוקר וזה מניח, ובתחתא אין
הבנין יכול לבא ליד חוטא חטא, אבל חשיב ליה יכול לבא ליד חוטא חטא איה גמור
החטא. אבל דבא בדיעה ראשונה לא נתחיב

הפגיונות נאכלת והתחזוניה נשרפת. וכל שלא נעשה
בכל אלו, הנבנים לשם אין חייב עליה. נמאז בעזרה,
ונעלמה ממנו טומאה וזכור את המקדש, נעלם הימנו
מקדש וזכור הטומאה, נעלם ממנו זה וזה, ודשלתה
או ששהה בכדי השתחואה, או בא לו בארובה -
חייב, בקצרה - פטור. זו היא מצות עשה שבמקדש
שאין חייבין עליה. ואינו היא מצות עשה שבגדה
שחייבין עליה? הנה משמש ענין ההחזרה, ואמר לו
"טומאתו". ופרש מיד - חייב, מפני שיצאוהו הנאה
לו בכדיהו. רבי אליעזר אומר: "השירין... ונעלם ממנו"
- על העלם שרבי חייב, ואינו חייב על העלם מקדש.
רבי עקיבא אומר: "ונעלם ממנו והוא טמא" - על
העלם טומאה חייב, ואינו חייב על העלם מקדש. רבי
שמעאל אומר: "ונעלם" ו"נעלם" שתי פעמים, לחייב
על העלם טומאה ועל העלם מקדש. **גמרא** אמר רב
פאא לאביי: שמים שהן ארבע? שמים שהן שש הויין;
ידעות הטומאה תחלה וסוף, ידעות הקדש תחלה
וסוף, ידעות מקדש תחלה וסוף! - ולשמעאל, תמיני
הויין, דהא איבא טומאה דקודש וטומאה דמקדש
תחלה וסוף! - הא לא קשיא, שם טומאה אחת היא.
מכל מקום שתי הויין! אמר רב פאא: לעולם תמיני
הויין, ארבע קרייתא דלא מייית ליה לידן קרנן לן
אח חשיב, ארבעה ברתיהון דמייית ליה לידן קרנן
אח חשיב, ואיבא דמורי, אמר רב פאא: לעולם תמיני

25 הָיִין, וְאָרְבֵּי מִקְיָתָא דִּלְתַּנְהוּ בְּכָל הַתּוֹרָה בּוֹלָה קָא חֲשִׁיב, אֲרֵבֵּי בְּתַרְיִיתָא דִּיאֲתַנְהוּ בְּכָל
26 הַתּוֹרָה בּוֹלָה לֹא קָא חֲשִׁיב. בְּעֵי רַב פָּסֵא: נְעֻלְמוּ מִמֶּנּוּ הַלְבוֹט טוֹמָאָה, מָהוּ? - הִיבִי דְמִי?
27 אֵילִמָּא לֹא יַדַּע אִי שְׂרָץ טָמֵא אִי צִפְרָדֵּעַ טָמֵא, וְיַל קָרִי בִּי רַחּוּא! - לַעֲלִים דִּידֵּעַ בְּטִמְאָתָא
28 שְׂרָץ, וְכִנּוּ דִּנְגַע כְּבַעֲדִישָׁה, וְלֹא יַדַּע כְּעִישָׁה אִי מְטָמֵא אִי לֹא מְטָמֵא, מָאי? כִּין דִּידֵּעַ דְּמִטָּמֵא
29 שְׂרָץ בְּעוֹלָם - דִּידֵּעַ הִיא, אִי דִּלְמָא כִּין דְּכַעֲדִישָׁה אִי יַדַּע אִי מְטָמֵא אִי לֹא מְטָמֵא - הַעֲלִמָּה
30 הִיא? תִּיקֻן. בְּעֵי רַבִּי יִרְמְיָה: בֵּן בָּבֶל שָׁעֲלָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְנֻעַל מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ, מָהוּ?
31 אֵילִמָּא דְמָיָא? אִי אֵילִמָּא דְרַבִּי מְקַדֵּשׁ דְּבִנְיָה דִּידֵּעַ בְּתַחֲלָה - הָא לֹא תַּחֲלָה עַל הָעֵלֶם
32 מְקַדֵּשׁ, אִי אֵילִמָּא דְרַבִּי יִשְׁמַעֲלֵא דְמִיָּיִב עַל הָעֵלֶם מְקַדֵּשׁ - הָא לֹא בְּעֵי דְמִיָּיִב בְּתַחֲלָה! -
33 לֹא צִרְכָּא, אֵילִמָּא דְרַבִּי דְבִנְיָה דִּידֵּעַ בְּתַחֲלָה, וְתַחֲבִית עַל הָעֵלֶם מְקַדֵּשׁ, וְאִמָּר: דִּידֵּעַת בֵּית
34 רַבּוּ שְׁמָה דִּידֵּעַ, מָאי? כִּין דִּידֵּעַ דִּיאֲמָר מְקַדֵּשׁ בְּעוֹלָם - דִּידֵּעַ הִיא, אִי דִּלְמָא כִּין דְּמִקְדָּשׁ
35 לֹא יַדַּע לִיה - הַעֲלִמָּה הִיא? תִּיקֻן: "אַחֲרֵי הַנִּסָּן לַעֲדֹר" וְכוּ', מָנָא הֵינּי מִיָּלִי? אִמָּר כִּי שִׁמִּי
36 בִּרְחִי, דְּאִמָּר קָרָא: "כָּכָל אִשֶּׁר אֲנִי מִרְאָה אוֹתָהּ אֶת תְּבִנַּת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת תְּבִנַּת בֵּית כְּלָיו
וְכוּ'

דאמיר בשמעתא קמייתא בפרקין קמא (ד, א) דביעי ידיעה בתחלה, ומדויב העל העלם מקדש. יריעה היא – למיחוי ידיעה בתחלה
באן ידיעה בתחלה. ולא דמי למיעית ביה רבו רטוטא. דאילו והם למד שהשרץ מטמא. וכשנע בו דיע שנגע בשרץ אבל לא נז
כיון שלמד שהנוגע בשרץ מטמא. וזה דיע כשנע – אין זה העלם. אבל זה לא דיע מקום מקדש מימיו – כאן דיעת היה

פְּמִינִית וְהִצְנִינָה – מִפְּרֵשׁ בְּגִמְרָא. וְאֵתְכֵל וְנִשְׂרֵפָה – נִמְי מִפְּרֵשׁ בְּגִמְרָא. נִשְׁמָא כְּקוֹדֶשׁ
וְיָדַע שְׁנִמְמָא. הַשְׁתַּחֲוֹת – בְּהַעֲלֵה זֶה. אוּ שִׁשָּׁה כְּרִי הַשְׁתַּחֲוֹתָא – בְּגִמְרָא מִפְּרֵשׁ
שִׁיעוּרָא. אוּ שְׁבָא לוֹ בְּאִרְבֵּית – שִׁיעָא לוֹ דְּרִךְ אִרְבֵּית, שִׁישׁ קֶצֶר הַדְּמֵנָה לְצִאתָא.
יְחִיב – וְאִפְּלֹא אִלּוּ שְׂוֵה תוֹרָה. וְשִׁיעוּרֵין הַלְלוּ הַלְכָה לְמַשֵּׁה מִסִּינָי הֵם בְּמֵי שְׁנִמְמָא

שָׁרְפָתָהּ. וְכָל שְׂלֵא נִעְשִׂיתָ
יָחִיב עֲלֶיהָ. וְנִמְאָה מְעוֹדָה,
אֵת הַמִּקְדָּשׁ, וְנִלְעַם הַיְמִנָה
מִמֶּנּוּ. וְהַשְׁתַּחֲוָה
אֵל בָּא לֹא בְּאֶרֶזָה -
אֵל מִצֹּת עֵשֶׂה שְׁבִמְקִדְשָׁהּ
אֵל מִצֹּת עֵשֶׂה שְׁבִנְדָהּ
עַם הַתְּהוֹרָה, וְאָמְרָה לֹא
יֵב, מִכֵּן שִׁנְיָאֵתָה הַנָּה
: "יִשְׂרָאֵל... וְנִלְעַם מִמֶּנּוּ"
יָחִיב עַל הָעָלָם מִקְדָּשָׁהּ.
מִמֶּנּוּ וְהוּא מִבְּאֵ" - עַל
יָחִיב עַל הָעָלָם מִקְדָּשָׁהּ.
"עֲלֵם" שְׁמִי עֲקֻמִּים, לְחִיב
מִקְדָּשָׁהּ. וְנִמְרָא אָמַר רַב
עַ? שְׁתִּים שֶׁהֵן שֵׁשׁ הַיּוֹן:
יִדְעוּת הַקֹּדֶשׁ תַּחֲלָה
: "סוֹף!" וְלִמְעֻמִּיהָ, תִּמְנֵן
הַמִּקְדָּשׁ וְנִמְרָאֵהּ הַמִּקְדָּשׁ
, שֶׁם מִטְמָאֵה אַחַת הָיָא.
רַב פֶּפֶא: לְעוֹלָם תִּמְנֵן
יִמְנִינָה לִּיה לִידִי קֶרְבֵּן לֹא
יִמְנִינָה לִּיה לִידִי קֶרְבֵּן
רַב פֶּפֶא: לְעוֹלָם תִּמְנֵן
בְּתִרְיָתָהּ אִידְתִּינָהּ בְּכָל
אָהָ, מִהוּ? - חִיבֵי דִמְיָ
- לְעוֹלָם דִּדְעָ מִטְמָאֵה
מִבְּאֵ? בִּין דִּידְעָ דִּמְטָמָה
אֵי לֹא מִמְטָמָה, הַעֲלֵמָה
מִמֶּנּוּ מִקּוֹם מִקְדָּשָׁהּ, מִהוּ?
אֵל לֹא מִחִיב עַל הָעָלָם -
אֵל בְּעִי דִידְעָ בְּתַחֲלָה -
מִקְדָּשָׁהּ, וְאָמַר: יִדְעֵת בֵּית
, אִל דִּלְמָא בִּין דִּמְקוֹמָהּ
הֵי מִלִּי? אָמַר רַב שִׁמְי
שֶׁבֶן וְאֵת תַּבְנִיתָה כִּלְיָ
וְכֵן

יִדְעֵת הָיָא - לִמְהוּי דִידְעָה בְּתַחֲלָה. אִל רִמְבּוֹמֵי לֹא נִדְעָ לֹא, מְעוֹלָם, אִל
שִׁנְעָה בִּי דִיעַ שִׁנְעָה בִּשְׂרָף אַבֵּל לֹא נִדְעָ לֹא לְחִבֵּי שְׂחָה שִׁנְעָה בְּנִינְעָה. וְ - הָתָם קֶרְמִינָה
קֶדֶשׁ מִמֶּנּוּ - אֵין אֵין יִדְעֵת בֵּית רַבּוּ. מִנָּה עֲמִי מִלִּי - וְדִעְבֵּן כֹּל דְּחִי לְחֹסֶפֶת עוֹרָה.
וְכֵן

שבועות. יריעות הטומאה – פרק שני דף ש עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" **רמג** **הסופות**

וכן תעשו – קרא למוידר לדורות. ובימי משה דהוא מלך נביא, ואחז כהן גדול, ואורים ותומים וטעמים וזקים. שתי תורות – מנמיחה בן חכילה גמירין. משיחתן – בשמן המשיחה, מקדשתן קדושת הנהג לכלי שרת, ולקדש את הכהנים לחובם. כמאן ואילך – כלי הדורות לא נמשחו, אלא התחלת עבודתן מתחבת לקדושה, והוצר לשון התחלה.

איבא אותם במשיחה – ולא בעבודה. לדורות –
 – אי בעי במשיחה אי בעי בעבודה תלאן
 בשירות – מדכפל קרא בלשנה 'כלי השרת'
 אשר ישרתו, שנעביה שרת על ידי שירות.
 חבי נרטינו: אי לאו כבת אותם הוה אכאני –
 לדורות במשיחה ובעבודה, דהא כתב 'וכן'
 תעשו' במשיחה, ובכתב 'ישרתו' בשירות
 ולבעי תרתי – קא פמשטען לן למעשטו
 ממשחה. דאי לאו להבי אתא לאמאי אתא? אי
 למיטרא לדורות לא מקדישי במשיחה לחודה
 לשלוח קרא מנייה. ונפקא לן מ'אשר'
 'ישרתו'. בלחמן ולא בששין – הלהם חזי
 נושאין, שני לחמי תורה. מנא הני מילי –
 דבלחמן קאמרי. ואקדישי שתי תורות – נחמיה
 קאמר בספר עזרא, שכנבתי חומתי ירושלים
 ובה לקדש את העיר. 'ואקדישי שתי תורות'
 גדולות. אצל החומה מבחוץ, 'ותחלכות לימן'
 מעל החומה' להקדש את העיר בתחלכות.
 שהלכות דרין ימין, שפירמם לחלל העיר הלבן
 המיד לצד ימין עד שהקדש את כולה. מפין
 גדול – ובבשר קאמר קדש. וגדולות קאמר –
 ממין גדול של בקר ולא של צאן. גדולות כסות.
 נמאנו מן שהיו, שהביאו גדולות ולא בעטו.
 אלא גדולות שבתורה – ועל כרחך כלם
 קאמרי, ואשמעינן דשל חמץ היו, שהן גדולות
 שלחמי תורה. ריגון – שחלות החמץ גדולות
 משל מצה. שהן שש מבריות – ודחסיפ על
 המדות שחת מלבר, שהבטישו של חלקם
 ראשונים כחמץ ודחסיפ חלק שני מנחורין.
 שתי אפות – חמץ ושלוש סאין, ודחם עשרים
 עשרונות. שהאפה עשר עשרונות. כדכתיב
 (שמות טז) 'ותעמור ודחסיפ האפה' וגו'.
 קשה לחמין ודחסיפ לשפח – יליף קשה
 במסכת מנחות. 'והקריב על זבח התורה חלות'
 מצות גדולות בשמן – הרי מין אחת, 'ורקיק'
 מצות משהים בשמן' – הרי שני מינין של
 מצה, 'סלת מרובבת חלות גדולות בשמן' – הרי
 שלשה מינין של מצה. ובכתיב בתורה 'על חלות'
 לזח חמץ יקריב' – הרי מין אחד. ובהא דאמר חמץ,
 שיהא שחל במין החמץ בגדו שלשה מינין
 שחמרו, ובפסח שלשה מינין – כדפרישנא.
 וליפנין הוה מקריא שיש בכל מין עשר חלות.
 אלמא חלות החמץ גדולות כששלש של מצה.
 כשירי מנח – חמץ ושלוש סאין, ודחם עשרים
 לכתרים. והאי קידוש דנחמיה ועזרא בקידוש

העיר תיב, אבל עזרה דחסיפ עליה מקדיש אותה בשירי מנח. אפוי לחמי תורה
 בקורא מי לא מתאבלי – אה רצו כהנים לאכול בקדישם מן מעבד עליהם; במנחה כתיב
 (ויקרא י) 'בצרח אהל מועד' 'ואכילו' ואם יצאה לחוץ נפסלה, ותורה ולחמה נאכלין
 בכל העיר, ואם יצאו חוץ לחומה נפסלין. להכי ירושלים מתקדשת בלחמי תורה
 שנאכלין בה, ואם יצאו ממנה נפסלין. תורה נתקדשה בשירי מנחה שנאכלין בה, ואם
 יצאו ממנה נפסלין. חזי נרטינו: ותקדיש מנחת חמין מי איבא – ולא נרטינו 'וכי תימא'
 חבי מין מנחת חמין מי איבא, דהאי 'ותסבא' שיתרא הוא, למימר דעל כרחך במצה
 נתקדשה, דחמץ בשירי מנחה לא משבת לה. מנחת חמין מי איבא – הא כתיב (שם)
 (ב) 'כל המנחה אשר תקריב לה' את תאפה חמץ'.

וכי

וכן תעשו' – לדורות. מתיב רבא: כל הקבלים ששעשה
משה – משיחתו מקדשתו, מפיאן ואילך – עבודתו
מתקבתו; ואמאי? וגימאי: 'וכן תעשו' לדורות!
שאני הקם, דאמר קרא 'והמשיחם ויקדש אתם',
אותם במשיחה ולא לדורות במשיחה. – אימא: אותם
במשיחה, לדורות – או במשיחה או בעבודה
אמר רב פפא, אמר קרא: 'אשר ישרתו כם בקשר',
ללאן קהוב בשירות. – הישא דרבח רחמנא
'אשר ישרתו', 'אותם' למה לי? – אי לא קתב
רחמנא 'אותם', הוה אמנא: הני הוא דבמשיחה,
לדורות – במשיחה ובעבודה, דהא קתב 'וכן תעשו',
מיעט רחמנא 'אותם', אותם במשיחה ולא לדורות
במשיחה. 'ובשתי תורות', תנא: שתי תורות שאמרו
בלחמן ולא בבשין. מנחיה מילי? אמר רב חסדא,
דאמר קרא: 'ואקדישי שתי תורות גדולות ותחלכות
לימן מעל לחומה', מאי גדולות? אימא: מנין
גדול ממש – גימא: פריס! אלא גדולות במין. מי
איבא חשיבותא קמי שמאי? והתנאי: אמר בעולת
בדקה 'אשה ריח נוח', בעולת העוף – 'אשה ריח
נוח', במנחה – 'אשה ריח נוח', למדא שאחר
המקרב ואחר הממעיט, ובלבד שביין את לבו לאביו
שבשמים! אלא גדולה שבתורה, ומאי ניהו? חמין;
דחמין: התורה היתה פאה מן חמש סאין וירושלמיות,
שהן שש מבריות, שהן שתי אפות, והאפה שלש
סאין. עשרים עשרון – עשרה לחמין ועשרה למצה.
ובמצה שלשה מינין: חלות, ורקין, ורובבה. אמר
רבי בר חמא: אין העזרה מתקדשת אלא בשירי
מנחה, מאי טעמא? בירושלים, מה ירושלים – דבר
הנאכל בה מקדשה, אף עזרה – דבר הנאכל
בה מקדשה. – אפוי לחמין תורה בעזרה מי לא
מתאבלי? – אלא בירושלים, מה ירושלים – דבר
הנאכל בה ויצא ממנה נפסל, אין עזרה – דבר
הנאכל בה ויצא ממנה נפסל. – אי מה לחמין חמין,
אף פאן חמין? – ותסבא? מנחת חמין מי איבא?
 וכו'

דאך מתקדשת? בשלמא מיני עזרא איבא למימר דסבר כמאן דאמר קדושה ראשונה קדושה
 לשעלה וקדושה לעתיד לבא, ועזרא וכו' בעלמא הוא דעבר, אבל בימי שלמה ראשונה קדושה
 וכו' תימא וקדושה במנחת העומר, ודא סבוכות חזק וקדושה בימי שלמה, כדאמר רבא מתקדשת קטן
 (טו) א. בדומכיו קריא ריש לומר: כיון שחלבו בא בתב אחת, הקדושה ושעית מנחה – לא
 חשבינן מנחה בבמה. ובקמיצה ובקדושה היתה מקדמה מתקדש, וכל העבודה היתה מתחבת,
 ומתקדש מקדמה. אי נמי, כיון ולא אפשר לא אפרי, דהא קאמר רבא חמץ וקדושה היית
 דיכא דאפשר, כגון שבאין לחוסף על העזרה. 'ויוצא ממנה נפסל' – ואם תאמר: דהא הית
 דהכי קדושה שאין דבר נאכל בו שירא ממנו נפסל, ויש לו קדושה במין עצמו שהוא מנחה
 ליה. וכן בתי עירי חומה דמכוח לקמן (טז) א. שנתקדשה, ואין דבר שנפסל ביראא ויש
 לומר: דיכא ולא אפשר לא אפשר, בדומכיו שמתאבלי. **שחורא** כבשיה הוא קדושה –
 ולמאן דאמר חמץ מקדש נמי לא מצי אלו מאתמול, דלא לפסלו בלילה. ופולחנות דא בפר' 'שתי הלהם' (מנחות צה, ב).

שאין מוסיפין על העיר ועל העזרה – ואם תאמר: דאמר קמא דסנהדרין (ב, א) לא חשיב
 אלא שבועה ואחוז ויש לומר: דהוה לא חשיב אלא מילי דסנהדרין, ודתי, ודגון
 נמי הוה: אין מצינאן למלחמת ירושה אלא בבית דין של שבועה ואחוז, ולא מתיב חזק ויעק
 ואורים ותומים אף על גב דבעינן להו, דכסיסין הוה בגמרא (טו, א) מקרא. ואם תאמר:
 דהתנאן הוה: אין דעין לא את דשכטן כר, ומקוץ לה
 עולא בגמרא (שם) בבאין על עסקי נחלות
 בתחלתו, מה תחלתו בשבועה ואחוז כר, אי מה
 תחלתו בקדושה ואורים ותומים וכל ישראל וכו',
 אמאי קאמרי? אלא דהי נמי, דבעינן אורחים ותומים
 וכל ישראל, דהא דלא חשיב להו הוה מנמיחה
 (ש, א) משום דלא אפרי לא במילי דסנהדרין
 ויש לומר: מדכיל לזי דהוי בידיה השקר וכוך
 גדול משמע ליה דלא בעינן אלא שבועה ואחוז
 דומאי דידהו. מאי אמרת, דשכטן למינתי אורים
 ותומים משום דלא אפרי לא במילי דסנהדרין –
 אהן כי ליתנינהו באפי שפיהו, דלא אתו למעטי
 לשוניהו כבביה השקר.
וכן תעשו לדורות – פריש קבוקטוס: ובימי משה
 דהוא מלך נביא ואחז כהן גדול ואורים
 ותומים. ותימא: אהן כי פברק קאמרי דסנהדרין (טז)
 בהעמדת סנהדרין לשבעים. דליפנין מנשה
 דבמוקם שבועה ואחוז הוא קאי, לביעי נמי מלך
 ובניא ועוד, אף על גב דאדחין להו בבית משכן, וזי
 נשאלו באורים ותומים לעשות משכן? הלא קדם
 שנחבון אחיו על ידי המלואים נעשה משכן
 וקושיא ראשונה שיתלין, דהבא מרבין שני
 משום דכתיב 'וכן תעשו' דמשמע דאחז לרביד
 כל דהך, ואם תאמר: כלים נמי ניעבו בשבעים ואחוז
 וכי תימא: דהכחז תלאן בשירות, דאין צריך אלא
 מירבה – דהא כמפון משמע וזי לאו 'אשה' הוה
 אמנא דבעי משיחה ועבודה, ואם כן השתא דכתיב
 'אותם' למעטי משיחה, שבועה ואחוז מיהא לא
 נימשי! ויש לומר: דאחא 'אותם' לגלוי דיוכן
 תעשו' לא קאי אבלים, אלא בעינן כל דלדורות
 דומאי דמשה. **מתיב** רבא כל הכלים שעשה
 משה – תימא: ממעין גופת הוה ליה למיפריה,
 שיהא צריך משיחה מנחה – וזי כגושטא שני
 משה, דכתיבין בקרא. כדאמר לקמן (טז, ב) גבי
 משכן ומקדש. **לדורות** אי בעי במשיחה אי בעי
 בעבודה – האל לבי למיפריה: לדורות במשיחה
 ובעבודה כדקאמר בסמוך, וזי 'אותם' משמע
 למעטי משיחה לדורות. **ללמדך** שאחז
 מירבה – אף על גב דאמר (ומאן לו), האדח
 דמוחש בשעורה, וגבי פריה ארומה נמי מארין
 (לעיל יא, ב) שיש כמאן נאה דמשה מנחה לפדות,
 מכל ספקא לא היה לו להפאמר כבך כיון שנעמה
 כד כמו בזה הוא מתוכין לשם שמים. **אין** עזרה
 מתקדשת אלא בשירי מנחה – תימא: לאן דאמר
 בפרק שני (ורבובים) (קד, א) דאין מנחה בבמה,
 דאך מתקדשת? בשלמא מיני עזרא איבא למימר דסבר כמאן דאמר קדושה ראשונה קדושה
 לשעלה וקדושה לעתיד לבא, ועזרא וכו' בעלמא הוא דעבר, אבל בימי שלמה ראשונה קדושה
 וכו' תימא וקדושה במנחת העומר, ודא סבוכות חזק וקדושה בימי שלמה, כדאמר רבא מתקדשת קטן
 (טו) א. בדומכיו קריא ריש לומר: כיון שחלבו בא בתב אחת, הקדושה ושעית מנחה – לא
 חשבינן מנחה בבמה. ובקמיצה ובקדושה היתה מקדמה מתקדש, וכל העבודה היתה מתחבת,
 ומתקדש מקדמה. אי נמי, כיון ולא אפשר לא אפרי, דהא קאמר רבא חמץ וקדושה היית
 דיכא דאפשר, כגון שבאין לחוסף על העזרה. 'ויוצא ממנה נפסל' – ואם תאמר: דהא הית
 דהכי קדושה שאין דבר נאכל בו שירא ממנו נפסל, ויש לו קדושה במין עצמו שהוא מנחה
 ליה. וכן בתי עירי חומה דמכוח לקמן (טז) א. שנתקדשה, ואין דבר שנפסל ביראא ויש
 לומר: דיכא ולא אפשר לא אפשר, בדומכיו שמתאבלי. **שחורא** כבשיה הוא קדושה –
 ולמאן דאמר חמץ מקדש נמי לא מצי אלו מאתמול, דלא לפסלו בלילה. ופולחנות דא בפר' 'שתי הלהם' (מנחות צה, ב).

אין בין בית המקדש בלילה – וכן אינו דוחה יום טוב. ואם תאמר: בראש השנה פרק י"ז ט"ז (דף, לא א) בני הדתות יום חג כולו אסור, קאמר תהם דאיבני בלילה דאיבני בתיסור ויש לומר: דהיינו בית המקדש דלעילי שיהא עשר מאליו ביד שמים, כדכתיב (שמות טו) "מקדש ה' כונו ידך". וכן מפרש במדרש תנחומא. ע"כ כי אחת ה' מחסי – כדכתיב

לעיל מניח – ושלמות השנים תראה" ודמשחתי
באיבים שהיו מצדיק להם בשעת הבנין. אבל
משם ואילך לא משחתי הכני. **אסור**
להתרפאות בדברי תורה – והדאמר במסכת שבת
(סא, א): לא אשחית בתי יומא למוט דכתי' "ורא מקרא
ה' אליך וגו' – סכנתא שאני. **אמטו** לחכי
פנימית נאכלת – לעיל פירש קבנרסו: "אעמידה
שני תודות גדולות" אצל דחומה מבחין. ודפני
אם כן פנימית אמר נאכלת? והא דפסלי וירא
דלא מצני שיהא קדוש חוץ לחומה. ובפרק ברא
דמכות (יט, ב) נמי אמר במעשר שני טהור שפדין
אחור בפסיעה אחת חוץ לחומה ונראה דפניס
היו מהלכין. ואף על גב דרפי' "פנימה" לך דלדחי
חומה. ולפי ה' הוא יורד חיצונה שהיא בלפי חוץ
לעיר, מכל מקום קרי לה "פנימה" לפי שיש רבר
אצלה. והדעת בפרק כ"ב דע"כ צ"ל (פסחים פה, ב)
החלומות ועובי דחומה כלפיס. אף על פי שהלכו
במכסין היה המקדש כל מה שהיה בכלם לקדש,
דלא אפשר לילך בענן אחר. ועוד, דהמסקנת דהם
דוקא בשוה לקרקע. ולשם היה אפשר לחך.
דקדשה לה ראשונה – ואם תאמר: אדרבה
ראשונה נמי תאכל, דכל זמן שלא קדשה העיר
אף על פי שקדשה העושה נאכלין קדשים בה
הרואה, כדנתן בפרק ברא דבוחים (קב, ב)
בשילה וכו' ובענין שדאנכלין בכל הרואה לפי
שאן חומת העיר קדשה ויש טעם. ודמיון
שהלכה חתונה כל שהוא. ודיא לה יצא במקום
שמהלכת.

וכי תימא: דמתמין להו לשיחם ומקדש בהו –
והכתיב: "לא תאפה חמץ חלקם", ואמר ירש לקיש:
אפילו חלקם לא תאפה חמץ. – אלקמה לא? אפיקר
דמקדש בשתי הלחם בעצרת! – משיח דלא אפשר.
הכי נעביד? נבניה מאחמול ונקדשה מאחמול –
שתי הלחם בשחיטת כבשים הוא קדשי! נבניה
מאחמול ונקדשה האדנא – בענין קדוש בשעת
הבנין ונבניה ביום טוב ונקדשה ביום טוב – אין בנין
מקדש דוחה יום טוב! נשבעה לבתר הכי ונבניה
ונקדשה – איפסילא ליה בלינה! נבניה ממעלי וימא
ונשייר ביה פורתא. דעד דקדוש וימא לאלתר נבניה
ונקדשה – אין בנין בית המקדש בלילה; דאמר
אפי: מגן שאן בנין בית המקדש בלילה? שצאמר:
"וביום הקום את המשכן", ביום מקימו, בלילה אין
מקימו. הלכך לא אפשר. "ובשיר". תנו רבנן: שיר של
תורה, בבגדות ונבגלים ובצללים על כל פינה ופינה
ועל כל אבן גדולה שבידושלים, ואומר: "ארומקד
ה' כי דלתג", וגו', ושיר של פנינים, וש אומרין:
שיר של נענים. מאן דאמר דנענים – דכתיב: "ונע
לא יקרבו באהלך", ומאן דאמר פנינים – דכתיב:
"פני מוצדך אלה". ואומר: "אשר בספר עילון בכל
שדי יתולגו" עד "כי אחת ה' מחסי עילון שמת
תני
מוקד", וחזור ואומר: "מוקד לך בברכו מפני אבשלום בנו, ה' מה רבו צדי" עד
"לה" הישועה על עמך ברכתך סלה". רבי יהושע בן לוי אמר להו להני קראי וגאני.
הכי נעביד הכי? והאמר רבי יהושע בן לוי: אסור להתרפאות בדברי תורה! – להנן
שאני – ואלא כי אמר אסור – דאיכא מפה; אי דאיכא מפה אסור ותו לא? והתנן:
הלוחש על המפה – אין לו חלק לעולם הבא! – הא איחמר עלה, אמר רבי יוחנן:
ברוקק שגני, לפי שאין מוכירין שם שמים על הקרקע. "בית דין מהלכין ושותי תודות
אחריתן" וכו'. למימרא, דבית דין קמי תודה אולי? והכתיב: "ולך אחריה הישועה והצי
שיר יהודה!" – ה' קאמר: בית דין מהלכין, ושותי תודות מהלכות ובית דין אחריהם.
פיצד מהלכות? וכן היא ורבי שמעון ברבי, חד אמר: זו פגגה זו, וחד אמר: זו אחר
זו. מאן דאמר זו פגגה זו, הגמית; הך דמקרא בלחוקה; מאן דאמר זו אחר זו, אחר זו
הגמית; הך דמקרא לבית דין. תנן: דפנימית נאכלת ותחיצונה נעשרה; בשלמא
למאן דאמר זו אחר זו, אמטו להכי פנימית נאכלת – מישום דאתיא חיצונה קמה וקדשה
לה; אלא למאן דאמר זו פגגה זו, תרנייהו פתרי דרדי קא מקדשי! – ולשעמך, למאן
דאמר זו אחר זו, חדא מי מקדשה? הא "כל שלא נעשת בכל אלו" תנן! ואפילו
למאן דאמר פאחת מכל אלו, הני תרנייהו חדא מצוה היא! אלא אמר רבי יוחנן:
על

וכי תימא דמתמין לשיחם – דלא קפיד קרא אלא אקדש קמיה, שלא יקטיר קמין
חמץ למזבח. כדכתיב ספיה דקרא "כל שאור וכל רשע וכל קטיר". **אמת לא** –
בתמה, וכי לא אפשר לקדשה במנחת חמץ? הא אפשר ונקדשה בשתי הלחם הבאים
בעצרת שוח חמץ, כדכתיב (ויקרא כג) "חמץ האפתה" **אחמול** – מברב יום טוב
בשחיטת כבשים ואת מקדשי – אף על פי
שבאים מתרומת הלשכה – קדשה דמים היא
זו, אבל קדשה הנקל לספול ביצא לא קדש
אלא בשחיטת שני כבשי עצרת שהלחם אם
נעמה. דומתן מלחמה תורה ששחיטת חובת
מקדשת, כדאמרין במנחתו (ע"ב, ב) "קרבנו על
זבח הודת שלמי' למלכו שאן הלחם קדוש
לקרנו קרבן אלא על ידי ובית התורה. והכי
נמי בובית כבשים קדשי, ואין תרומה נשתיק
אלא ביום טוב. נבניה ביום טוב – נמור את
הבנין ביום טוב. אין בנין בית המקדש דוחה את
יום טוב – כדאמרין ביבמות בפרק קמא (ו, א)
"יכל ידא בנין בית המקדש דוחה שבת? תלמוד
דמר: לא שבתותי חשמונה ומקדש תירא אני
ה'". כולכם חייבין בכבוד. אתם דומקדש חייבין
בכבוד, שהדורה על השבת, וימיו טובים נמי
בשבתות אקיר. נשכחיו – ללחם עד למחר,
הבניה למחר וקדשה למחר – ואפסילו להו
לכניה נעשו שוח, שחרי כן תאכלין לזו
וללה הם. דעד דקדשי ימא – למוראי יום טוב
משחתיש, מיד נבניה להרוא פורתא
דקדשה. בלילה – קדם חצות, שעריין זמן
אכולתו. הלכך לא אפשר חמץ אלא במצות
תנו רבנן שיר של תורה – דהו אומרין שם
במנחות וכו', ומדו שיר של תורה – "ממור
לחוד" (תקלים ק) "אומקן ה' וגו' – דא
שמור שיר תרבות לבית, וכן אומר אותו. ושיר
של פנינים – "ישב בסור עילין", ולפי שאמר
משה בהקמת משכן, כדכתיב (שמות לו) "יחד
אותם משה", ומה רבנן שיר של תורה
שכינה במעשה יריכם, ויהי נועם ה' אלהינו
עליה. ודכי יתאח בתורת כהנים. והוא מתאחד
עשר מתורמים שאמר משה בספר התקלים
מפלה למשרה עד סוף "ממור לתורה" – פנינים
– שזיקק שפונעין בני אדם לחוק, ואומר ה' פה
רבו צדי – לפי שאנחנו בו רבים אומרים לנפש
אין ישועתה לו באלהם סלה, שהיו מתלוצצים
בשיר יהודה ונבניין כשדו בני ישראל בני
הגולה בנינו את החומה. שאמר (דחמיה א) "מה
הדודים האמללים עושים ודן הדיוט את
האבנים מתרומת העפר והמה שרופות", ואמר
(שם) "אם וגו' אם יעלה שועל ופירי חומת
אבניהם". להני קראי – שיר של פנינים. וכן
שואתו דחל לישן בלילה. **דיאבא גבי** –
ולחש עליה מקראת של תורה להתרפאות.
ומשקני; ואי איכא מזה אסור הוא דאקדש בה
רבי יהושע בן לוי ותו לא; אין לו חלק – הלוחש
עד המכה, ואומר "כל המהלה אשר שמתי
במצרים" וגו' (שמות טו). ברוקק שנו – ברוקק
שחיה פנימית. למחמה – שהיא פנימית. ממוצעת בין
העל לחומה. חך דמקרא לבית דין – והחלבת אחורונה וקדשה לה – ראשונה קדשה את המקום וכנסבה אחורונה לשם לא נפסלה ביצא שלא עבר במקום ולי לא במקום
מקדש. כי חרדי נבנה – שתיקן מקדשות יחד, או שתיקן איכלו או שתיקן שרפו. חרא מי מקדשה – את המקדש; הא נתן כל שלא נעשת בכל אלו ונבנס לאם אין חייבין עליה,
אלמא כולוה בענין אפילו למאן דאמר – לקמן ד"כ אלך דמתניין אחת מכולן קאמר, או מלך או כהן גדול או נביא או סנהדרין או שתי תורות. דני שתי תורות מיתא תרתייהו
בענין, דתרתייהו חדא מילתא דאז

שבועות. ידיעות הטומאה – פרק שני דף טז עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" תוספות

תנ"י באות מכל אלו – תימה; דמה דחוקי להגיה; דכמה סתם משניות אשכחן דאית ליה קדושה לעתיד לבא. בפרק קטא דמגילה (א, י) ובפרק בורא דחוסים (קכ, ב) וקדושה ירושלמי אין אחריה הותר. **אלא** בבני גולה – אף על פי שהיה הדבר בא לידי תקלה; הבנייה; כדי שימסור עצמם לעלים יותר כשיש בהם שם קדושה.

רבלי עלמא קדושה לעתיד לבא – ואת הטמאה דברפסא קטא דחגיגה (ב, א) אית ליה לרבי אליעזר דלא קדושה לעתיד לבא. גבי שמון מוטא במעשרין מעשר עני בשביעית; ובריש מסכת ביצה (ג, א) נמי אית ליה לרבי אליעזר דעניול ביעיולין שלא ברייתא דליטרא קציעה; ומאן דאית ליה הכי קסבר תרומה בומן הוא דרבינן, בדמוכח בפרק "הערלי" (יבמות פא, א) וזי לומר; קדושת הארץ לגבי תרומה ומעשרות בטלה; ובא איירי קדושת מדינה; דאפשר ליה בטלה משום דאיקרי "תחלה". וקדושת בתי ערי חומה דמיתו במסמך בני דריתא קדושת מדינה; ואף על גב דקדושת הארץ בטלה. מכל מקום בפרק קטא דביצה (ג, ב) ביקש רבי אליעזר להפיק ברכ' רבעי לעניים; ומדרבנן היה צריך לחלוט לירושלים. ואת הטמאה אין בקדושת מדינה נמי לא קדושה לעתיד לבא לרבי אליעזר; מה יחידו עניים כיון שלא יוכלו לאלבול וירושלים ואף הפסח הפירות מה יחידו שרי למור; לפי שישלח לפירותו בשוה פרוטה אף על פי ששיון דרבה; ואפילו להחלה שרי בשאן הדפס דלקוש בשאן בית המקדש קיים; דכמוכח בפרק בורא דעריכין (נכנ, א) גבי דהוא גברא דאלימיתא דלכסא. אי נמי, מודה רבי אליעזר דעורא קדש לעתיד לבא קדושת מדינה.

טנמא
העיר
ועל העירות אלא במלך ונביא, ואורים ותומים, ובסנהדרין של שבועים ואחד, ובשתי תורות ובשני; ולמה קדושה? – למה קדושה?! הא אמרת: לא קדושה! – אלא למה הכניסוה? מפני שתורפה של ירושלים היתה, וגזקה היא ליבש משום! – תנאי היא; דתנאי, אמר רבי אליעזר: שמעתי, בשהיו בזוני בהיכל עשו קלעים להיכל וקלעים לעורות, אלא שבהיכל בזוני מבחין, ובעורות בזוני מבפנים. אמר רבי יהושע: שמעתי שמקריבין אף על פי שאין בית, אוכלין קדש קדשים אף על פי שאין קלעים. קדשים קלים ומועשר שני – אף על פי שאין חומה, מפני שקדושה ראשונה קדושה לשעמה וקדושה לעתיד לבא; לאו מפלל דרבי אליעזר קבר: לא קדושה לעתיד לבא? אמר ליה רבינא לרב אשי: מפאי? דלמא דבולי עלמא – קדושה ראשונה קדושה לשעמה וקדושה לעתיד לבא, וקר מאי דשמעי ליה קאמר, וקר מאי דשמעי ליה קאמר? ובי תימא, קלעים לעתיד אליעזר למה ליה? לציעותא קלמא; אלא ליה תנאי; דתנאי, אמר רבי ישימאל ברבי יוסי: למה מנו תבנים את אלו? ששעלו בני הגולה מציאו אלו וקדשוהו, אבל ראשונה בטלו משבטלה הארץ; אלמא קסבר: קדושה ראשונה קדושה לשעמה ולא קדושה לעתיד לבא. ורמינהו, אמר רבי ישימאל ברבי יוסי: וכי אלו בלבד היו? והלא כבר נאמר: "ששים עיר כל תבל ארוב ממלכת עוג כבשן. כל אלה ערים בצרות חומה גבהה!" אלא למה מנו תבנים את אלו? ששעלו בני הגולה, מציאו אלו וקדשוהו. – קדושה השתא? הא אמרינן לקמן דלא צריכא לקדושי! אלא: מציאו אלו ונמאום. ולא אלו בלבד, אלא כל שתעלה בידך מסורת מאבותיך שמוקפת חומה מימות יהושע בן נון – כל מציאת אלו נהוגה בה, מפני שקדושה ראשונה קדושה לשעמה וקדושה לעתיד לבא. קשיא דרבי ישימאל בר יוסי אדרבי ישימאל בר יוסי! – איבעית אימא: תרי תנאי אליבא דרבי ישימאל בר יוסי. איבעית אימא: חדא מנייהו רבי אליעזר בר יוסי אמרה; דתנאי, רבי אליעזר בר יוסי אמר: "אשר הוא הקדש" – אף על פי שאין לו עקשין והיה לו קדש לבן. ונבטמא"

מקופת תומה ממונת ידועה בן טז; מציאו אלו – דרך ביאתם. הא אמרינן לקמן – בסימא דרך ברייתא מסיים ואולי לא אלו כלבם. כל הפסות האלו – מצות בתי ערי חומה; ושילוח מצורעים; ושאין עושים מגרשן שדה.

על פי ג' נביא – חזק ובריה ומלאכי היו שם, ועל פימה ברוח הקדש עשו, ואין טעם בדבר. רב חונא אמר: בכל אלו תנן קסבר ב' – כלומר, ואי משום קדוש עורא דרואי בבית שני בלא מלך ובלא אורים ותומים, דארמינן במסכת יבא (נא, ב). תמשה דברים חסר מקדש שני. אש וטביה וארון ואורים ותומים ורוח הקדש – קסבר קדושה ראשונה דודו

ולשמה לא בטלה, ולא הוצרך עורא לקדש, כלומר שדוא לא הוסיף כלום באורך ורוחב. ומאי קדושה ברכבים (נחמיה יב) ואינעיה שתי תורות – לומר בעלמא עבד שני כעצם = מרישקא בלעל. ברה הפשטא – דרי הוותי. תחתונה ועליונה – בשפיעה הדר היו, ואחת למעלה בגובה ואחת בשפול. תחתונה נתקדשה בכל אלו – שמומי בית ראשונה ותחתונה הוצרכה לעיר על ידי חומה אחרת. אלא בעולי גולה – שהוסיפו על העיר ובנו הקפה וזמה אחרת לרדף; הכי גרסינן לבא בתוספתא דסנהדרין: תחתונה היתה קדושה מדינה עמי הארץ; נתבטמו לשם ואוכלים שם קדשים קלים אבל לא מעשר שני, וצריכה אוכלים שם מעשר שני וקדשים קלים. וזוהי אמת היתה קדושה גמורה שם הארץ נבטמו שם ואוכלים שם קדשים קלים אבל לא מעשר שני. תבנים ארץ אוכלים שם לא קדשים קלים ולא מעשר שני. ויש לפרש דרעמי הארץ נבטמו משפחותיהן וירידו לעשות ב' מזה מן המוכרח; לפי שדיו שומעין דרשה "עשר כשבול שתעשה" והיו צריכים להתוודות "עשיתי ככל אשר צויתני" (דברים כו, א) וזה שומעין דא דמורטנמיס "אבלת לא די אלקך מעשר דגך תירשך ויצחקך, לךך זה ונבטק דען חרזת ירושלמי תפנית" לקיים "לפני ה' אלהיך". אבל בקדשים לא היו מותרין עצמן, ואוכלים אותם לפנים מחומה הידועה בשאן מוצאים אכסניא בפנים. וכשהיו אומרים להם: זו קדושה וזו אינה קדושה – וזה שדיו שומעין לנו, לפי שאומרים: זה חומה זה חומה מה לא תחתונה מה לא עליונה. שתרפה של ירושלים – למה הותרה; מקום שהיה נוחה ליבשה. דתנאי – דתנאי בדרבנא קדושה ראשונה לשעמה ולעתיד לבא. לטאן דאמר לא קדושה לעתיד לבא – אינעזך עורא קדושה וקדושה בלא מלך ואורים ותומים. ואית ליה "אתח אלו תנן, ולטאן דאמר קדושה לעתיד לבא – לא הוצרך עורא לקדש כלום אלא לומר בעלמא. וזה מוכרח משמעני. מרבתי. כשהיו בזוני מבחין – בימי עורא. עושים קלעים – במקום חומה; תבנים את תבלי חומה האלו הקלעים. וכן לעורות. אלא שבהכל – נתנו הקלעים לפנים ממקום חומה; ומבנים את החומה מבחוץ. שלש אלו עיניהם מן ההיכל וקא סלקא דעתך דדגך קלעים לרבי אליעזר כדי להבטיח העורות להקריב קרבן. דאם אין בית אין קרבן, וקדושה ראשונה בטלה לא. ונא על פי שאין חומה – בירושלים קדם שנבטמא החומה. ופאי דשמעי ליה ב' – ולא בא רבי יהושע לחלוק על רבי אליעזר. ולא נסעיה לרבי אליעזר דאמר לא קדושה. לפי שני מה – עיירות מנו תבנים בפרק בורא דעריכין שדיו מקופת תומה ממונת ידועה בן טז לענין מצות בתי ערי חומה, היתה להם למנות עיר חומה שלא נאמא דקדושה – לא פירש לו במה מוקדשם עיר ארץ ישראל; קסבר לא קדושה וירשתי" – היינו תנאי. וכי אלו בלבד היו –

מקופת תומה ממונת ידועה בן טז; מציאו אלו – דרך ביאתם. הא אמרינן לקמן – בסימא דרך ברייתא מסיים ואולי לא אלו כלבם. כל הפסות האלו – מצות בתי ערי חומה; ושילוח מצורעים; ושאין עושים מגרשן שדה.

נמא בערה (תימה: אמאי לא קתני שתיש שחן שיש דהא מצרכין קרא בגמרא לטומאה שבפנים ויש לומר: דמתניתין לא איירי אלא בטומאה שבחוץ. **מנא** דני מיל – מהא דגמרי לקמן שיעור שהיה לא שמעין לא מלקות ולא כרת, דהא אמיתא איטורא בעלמא דהא דאיכא. **תנאו** ענין לטומאה שבפנים – דאם תאמר: עניש שמעין, אדורתי מן דף שלמי: מנא מירא יטמא

"נמא קעורה וגעלמה ממנו טומאה" וכו'. **טומאה קעורה מעין? אמר רבי אלעזר:** כתוב אחד אומר: **"את משכן ה' מנא"**, וכתוב אחד אומר: **"כי את מקדש ה' מנא"**; אם אינו ענין לטומאה שבחוץ, תנאו ענין לטומאה שבפנים. – וקראי מיתרי? הא מיתר צריכי! דתניא, רבי אלעזר אומר: אם נאמר **"משכן" למה נאמר "מקדש"**, ואם נאמר **"מקדש" למה נאמר "משכן"**, אינו נאמר **"משכן"** ולא נאמר **"מקדש"**, היתא אומר: על משכן יהא חיבי, שתי מושת בשמן המשתה, ועל מקדש יהא חיבי; ואם

נאמר "מקדש" ולא נאמר **"משכן"**, היתא אומר: על מקדש יהא חיבי, שתי קדושתו קדושת עולם, ועל משכן לא יהא חיבי; לך נאמר **"משכן"**, לך נאמר **"מקדש"**! – רבי אלעזר הכי קא קשיא ליה: מבי משכן איקרי **"מקדש"** ומקדש איקרי **"משכן"**, נכתוב או אידי ואידי מקדש או אידי ואידי משכן, **"משכן"** ו**"מקדש"** למה לי? שמע מיה הרתה. – בשלמא מקדש איקרי **"משכן"**, דכתיב: **"ונתתי משכני בתוכם"**. אלא משכן דאיקרי **"מקדש"** מילין אילמא מוכרחי: **"ונתננו תקהתם נשא המקדש"** – ההוא בארון כתיב! אלא מהכא: **"ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"** וכתוב: **"ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן"**. והשתתחו או ששהה בדי השתתוהא. אמר רבא: לא שנו אלא שהשתתחו כלפי פנים; אבל השתתחו כלפי חוץ, מהלך אין, לא ששה – לא. ואבא דמתני לה אפסי: או ששהה בכדי השתתוהא – ששהה להשתתוהא גופה בעניא שהיה. אמר רבא: לא שנו אלא שהשתתחו כלפי חוץ, אבל כלפי פנים – אף על גב דלא שתי; והכי קאמר: השתתחו כלפי פנים, או ששהה בדי השתתוהא בחד השתתוהא דכלפי חוץ – חיבי. וחיבי דמי השתתוהא דאית בה שהיה, וחיבי דמי השתתוהא דאית בה שהיה? דאית בה שהיה פליגי. וזו קריעה בעלמא היא, דאית בה שהיה – פישוט ידים ורגלים. וכמה שיעור שהיה? פליגי בה רבי יצחק בר נחמני וחד דעימיה, ומנו: רבי שמעון בן פוי, ואמר לה רבי שמעון בן פוי וחד דעימיה, ומנו: רבי יצחק בר נחמני, ואמר לה רבי שמעון בן נחמני: חד אמר: כמיתריה דהא פסוקא, וחד אמר: כמ"י יתכרע" לסיפא. וכל בני ישראל ראם בדרת האש וכבוד ה' על הכית ויתכרעו אפים ארצה על הרצפה וישתחוו ויחולו לה' כי טוב פי לעולם חסדו. תנו רבנן: קידה – על אפים, וכן הוא אומר: **"ותקד בת שבע אפים ארץ"**, קריעה על ברבים, וכן הוא אומר: **"מכרע על רבין"**, השתתוהא – זו פישוט ידים ורגלים, וכן אומר: **"הבוא נבוא אני ואפך ואחוד להשתתחות לה ארצה"**. בעי רבא: צריך שהיה למלקות, או אין צריך שהיה למלקות? לקרנן גמירי שהיה למלקות לא גמירי שהיה;

א

שחן שיש דהא מצרכין קרא בגמרא לטומאה שבפנים ויש לומר: דמתניתין לא איירי אלא בטומאה שבחוץ. מנא דני מיל – מהא דגמרי לקמן שיעור שהיה לא שמעין לא מלקות ולא כרת, דהא אמיתא איטורא בעלמא דהא דאיכא. תנאו ענין לטומאה שבפנים – דאם תאמר: עניש שמעין, אדורתי מן דף שלמי: מנא מירא יטמא בעיה. (במדרש ה) דמשמע אפילו נטמא בפנים. ולא כמו פירוש בקונטרס דיראלי יטמא משמע שנטמא בחוץ ולא נטמא בערה, דאדורתי כשר. ויטמא, ומירה, מעיקרא דבעי מנתי מיל, משום דכין דאבתי לא מיתר האי קרא – לית לן לאיקומה? לא יטמא? אלא בגמרא במדחין, דאשכחן דהדדיר בו הכותב במקום אחד, רבא (יורק) כי "ואל הכתוב נא חבא", ודבר דהמקדש לא בעי כלל אלא לענין כרת, אבל אדורתי פשיטא ליה דאיכא, דלא יטמא משמע דנטמא בפנים, דהא כתיב (במדרש ה) "ויחללנו דמתניתין". אבל קרא דכרת משמע דאיירי באותו שראוי להתחטא קדם שיעמא משכן. **קדושתו** קדושת עולם – פירש בקונטרס: שאין אדורתי היתר ממות. וקשה: דאם בן פשוט מנא דסבר רבי אלעזר קדושת לעתיד לבא, ולספריים גרסינן נמי "לא אלעזר" תקשה, דבפרק אבא דרילין (א. ב.) אמר: אשתימאיתא דאמר רבי שמעון בן אליקים משום רבי אלעזר בן שמוע: קדושת ראשונה וכו' ולא קדושת לעתיד לבא ויש לפרש: קדושת עולם – שהאירוב בקדושה יתיר. אי נמי, לפי שאין אירוב לחור ולקדש ללא באותו מקום, קרי ליה קדושת עולם. אי איר ואירי קדש או אירי ואירי משכן – משמע הכא דאף על גב דמקדש איקרי "משכן" – לא גמר מהדרי לא או דמיתרי קראי יתירי. וכן בסוטה בפרק "היה מביא" (טו, א) ומצריך תהם קרא לרבות שילה ובית עזלישם. וכן בפרק "שעירי" (עומא טו, א) "מדר" "ומהדר" "לית טוב ובעין ושילה ובית עזלישם. ובפרק "סוף כלפי" (שם מד, א) וכל אדם לא יחיד באהל מועד, ובפרק "רעואל ר"ה שם ג, א) גבי מנלה עשן, ובפרק "דברש דרילין" (כב, א) גבי מנלה בשמים, דרשין: יכול אף שילה ובית עזלישם כין תלמוד למר "לעבוד עבודה עבודה", וגו', לא אמרין אלא בזמן שהעבודה בבכח – אלמא אי לא קרא היה גמרין מהדרי. ובריש עירובין (ב, א) גבי שלמים ששחטן קדם תפחת דלתות הדחיל פסולי, שנאמר "ושחטו פתח אהל מועד", נפק לן דהכל מהדריק משכן מקדש ודחיל משכן נשחטן קדם ליה לתלמוד עירובין ודחיל שחטו אהל מועד, ובוחלין בן ממעט שילה ובית עזלישם ומקצין ליה לדורשא דיראנא. ומדח קשה, כיון דמקדש איקרי משכן ומשכן איקרי מקדש, אמאי לא דיעין שפיר כלל ובזאת תריהו מן דף שלמי וכן דבריהם וכן היה חמלק, דבר שאינו חלוי בקדושת מקום, כדאית דעירובין ובוכלן – תהם טיב בחד קרא קלשנא, אבל בשמעתין דחלו בקדושת מקום – לא גמיר מהדרי מטעמא דמפרש רבי אלעזר. וכן דבריהו דיומא דנעשים בפנים היו בקדושת מקום, ושילוח שעיר המדבר בא מכלל חבירי שנעשה בפנים. וכן דהיא דסוטה דרין קדש המשכן, ואית ליה ריב דבא: ליתבא או אירי ואירי מקדש וכו', אלא גרסינן מבי מקדש איקרי משכן ומשכן איקרי מקדש, מקדש ומשכן תמה ליה וקשה: דאם כן רבי אלעזר אומר חולק על רבי אלעזר תנא, דרבי אלעזר קאמר בהדיא לא גמרין מהדרי! ואמר הרב רבינו שלמה מדרדרי: דלרבי אלעזר נמי אית ליה דגמיר מהדרי, משום דמשכן איקרי מקדש ומשכן איקרי מקדש, וכן אי הוה כתיב משכן בתריהו, הוה אמיתא דאחא למעטי מקדש. לרבי תוביב משכן מקדש. והשאת בדר קמי, וחד דיעין תריהו דמקדש איקרי משכן, אלא על כרחי אחר חד קרא לטומאה שבפנים. וקשה מכל דתנא שחאנתי ששחין חרי קרא ויהא דמסות לא נרס בקונטרס עוב ובעין, לפי שלא חל מסות שחוחם, שם, במדבר בפרק תרין דובדיש (א. ב.) ואם תאמר: מאי שני דגבי "המדר" "ומהדר" מצריך לרבות טוב ובעין טפי מבחנין ויש לומר: משום דבהחוח עניינא כתיב בפרת "והוא אל הכפרת" דמשתעי באהן, ובטב ובעין לא היה אהן. אבל קשה לרבי יצחק בר אשי: תא גבי מנלה עשן נמי כתיב בפרת ונראה לו רבי שילוח שעיר המדבר כתיב שילוח מנחה, ולכן אימצוך ריבוי, דאפשר דאין קדושת מנחה בטב ובעין וכן שחוחיו הבמות. קידה על אפים – תימה: ההשתתוהא נמי אשכחן על אפים, דכתיב (בראשית מד) "וירא יוסף אותם מעם רכביו וישתחו לפני ארצו" (שעיה טו). ואפס כיון שחוחיו לך" (במדרש כב). ויודק וישתחו לאפיו" ויש לומר: דמנא אית לן קידה על אפים, ומיית דאשכחן נמי בקרא אלה

תלה

[לט.]

עבד ערל, שקנה לו עבדים. אין תימר קנס - אין כאן קנס. ואין תימר הראוי לאכל מאכיל - וזה הואיל ואינו ראוי לאכל, אינו מאכיל.

רבי יעקב בר אחא אמר: בעבדי צאן ברזל פליגין. רבי יוחנן אמר: מכרן אינן מכורין. אמר לה רבי לעזר: אוכלין בתרומה מכחו, ואת אמרת אכן?! אמר לה: הרי עבדי מלוג הרי הן אוכלין תרומה מכחו, ואת אמר מכרן אינן מכורין! 'משלך נתנו לך', בדין הוא שלא יאכל בתרומה, והן אמרו: שיאכל, והן אמרו: מכרן אינן מכורין.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה: מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לרבי אליעזר: 'עבדי מלוג יוצאין בשן ועין, לאשה, אבל לא לאיש. ועבדי צאן ברזל יוצאין בשן ועין לאיש, אבל לא לאשה'. מה עבד לה רבי יוחנן? קל הוא בשחרור. כהדא דתני: 'העושה עבדו אפותיקי, מכרו - אינו מכור. שחררו - משחרר'.

מתניתא מסייעא לרבי יוחנן: 'אחד עבדי מלוג ואחד עבדי צאן ברזל אינן ב'יום ויומים', ואינן יוצאין בשן ועין, בין לאיש בין לאשה'.

מה פליגין? בשמכרן לעולם או בשמכרן לשעה? אין תימר בשמכרן לעולם, אבל מכרן לשעה - דברי הכל מכורין. אין תימר בשמכרן לשעה, אבל מכרן לעולם - דברי הכל אינן מכורין. נשמענה מן הדא: העושה שדהו אפותיקי לאשה בכתבתה, ולבעל חובו על חובו, מכרה - הרי זו מכורה

[לט:]

הלוקח יחוש לעצמו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לאשה בכתבתה - אינה מכורה, שלא עלת על דעת שתהא אשה מחזרת על בתי דינים. אמרו: אתיא דרבי לעזר - כרבנן. דרבי יוחנן - כרבן שמעון בן גמליאל. הוי בשמכרן לשעה אנו קימין. אבל אם מכרן לעולם - דברי הכל אינן מכורין. ולד בהמת מלוג - לבעל, ולד שפחת מלוג - לאשה. חנניה בן אחי יהושע אמר: ולד שפחת מלוג כולד בהמת מלוג. רבי לעזר אמר לחבריא: הוון ידעין דו רבי יוחנן כחנניה בן אחי יהושע. רב ושמואל. רב כרבנן, ושמואל כחנניה בן אחי יהושע. מתיב שמואל לרב: על דעתך דאת אמר משל אשה הו, מעתה לא יטל הבכור פי שנים! הגע עצמך: שהכניסו קטנים וגדלו, הרי הן של אשה הו, ואת מודה לי שהבכור נוטל פי שנים. תני (תוספתא ט, א): 'הכניסו ילדים נוטלתו נערים'.

הכניסה לו שני פלים, היה אחד יפה בכתבתה - נוטלתו בכתבתה. היה אחד ומחצה יפה בכתבתה - רב הונא ורב נחמן בר יעקב. חד אמר: הוא נותן דמי השני ונוטלו. וחורנה אמר: היא נותנת דמי השני ונוטלתו. רבי אבא בר כהנא אמר קמי רבי אמי, רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא: אפלו היה

יפה אחד ומחצה בכתבתה - היא נותנת דמי השני ונוטלתו. שלא עלת על דעת שישתמשו אחרים בכליה. רבי יעקב בר אחא בשם רבי זעורא: מתניתא אמרה כן: 'הכניסתו בדמים - נוטלתו בדמים'. רבי חייה בר אדא בעא קמי רבי מנא: מהו עבדי מלוג? אמר לה: כמה דאת אמר 'מליג מליג'¹. תמן תנינן: 'צאן ברזל' מן הגוי: הולדות -

[מ.]

פטורין, ולדי ולדות - חיבין. רבי ירמיה בעי: תמן את אמר: הולדות לראשון. והכא את אמר: הולדות לשני! אמר רבי יוסה: תמן עלידי שעקרה לראשון - הולדות לראשון. ברם הכא, עלידי שעקרו לשני - הולדות לשני.

הלכה ב: מתניתין: בת כהן שנשאת לכהן, והכניסה לו בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל - הרי אלו יאכלו בתרומה. ובת כהן שנשאת לישראל, והכניסה לו בין עבדי מלוג בין עבדי צאן ברזל - הרי אלו לא יאכלו.

הלכה ג: מתניתין: בת ישראל שנשאת לכהן ומת, והניחה מעשרת - לא יאכלו עבדיה בתרומה, מפני חלקו של עבר. העבר פוסל ואינו מאכיל, דברי רבי יוסה. אמרו לו: מאחר שהעדת בנו על בת ישראל לכהן, ואף בת כהן לכהן ומת, והניחה מעשרת - לא יאכלו עבדיה בתרומה, מפני חלקו של עבר.

גמרא: אמר רבי אלעזר: פני מתניתא: עבדיה יאכלו, עבדיו לא יאכלו. דל כן: היא אוכלת ועבדיה אינן אוכלין?! רבי יאשיה בשם רבי יוחנן: אם מזו - אפלו היא לא תאכל. אמר רבי חגי קמי רבי יוסה: לא דרבי יוחנן פליג. לא אמר אלא, מזו - אפלו היא לא תאכל.

אתא עובדא קמי רבי יהושע בן לוי, אמר: 'צא וראה היאך הצבור נוהג'. רבי אבון בשם רבי יהושע בן לוי: ולא דבר הלכה זו, אלא כל הלכה שהיא רופפת בבית דין, ואין את יודע מה טיבה, צא וראה היאך הצבור נוהג - ונהוג. ואנן חמי צבורא דלא מיכלין. אמר רבי יוסה:

[מ:]

הדא אמרה: אין העבר פוסל את מי שהוא ראוי לאכל, ולא מאכיל את מי שאינו ראוי לאכל. תני רבי ישמעאל בר יוסי משום אביו: היתה לה בת - מאכלת. רבי אימי בשם רבי יוחנן: שכן היא ראויה לתופשן מן המזונות. ואשה אינה ראויה לתופשן מן המזונות?! ראויה היא לתבע כתבתה ולאבד מזונותיה. וקשיא: תרומה - מדבר תורה, ומזון הבנות - מדבריהן, ודבריהן עוקרין דבר תורה?

¹ כשמוכרים נוצות העוף אומרים 'מלוג מלוג'. וכשם שמוכרים הנוצות והעוף נשאר קים, כן בנקסי מלוג, הבעל אוכל את הפרות והגוף נשאר לאשה.

[דף מ"א ע"א]

במאן דמוז מאליהון קבלו עליהן את הפעשורות. אשכחת אמר: רבי ישמעאל בר רבי יוסה חלוק על ר' אבון, דאמר רבי סימון בשם חילפיי: רבי ורבי ישמעאל בי רבי יוסי ובר הקפר נמנו על אביד אשקלון וטהרהו, מפי רבי פינחס בן יאיר שאמר: יורדין היינו לסירקי של אשקלון ולוקחין חטים ועלין לעירינו וטובלין ואוכלים בתרומתינו. למחר בקשו להפנות עליה לפוטרו מן הפעשורות, ומשך רבי ישמעאל בי רבי יוסי את ידיו שהיה מסתמך על בן הקפר. אמר לו: בנאי! למה לא אמרת לי – מפני מה משכת את ידך? והייתי אומר לך, אתמול אני טמאתי ואני טהרתי, עכשו אני אומר לך שפא שנתבקשה מדבר תורה היאך אני פוטרה מדבר תורה? מאימתי היא טמאה? משום ארין העמים. אשכח תני בשם אביי: מאליהון קבלו עליהן את הפעשורות. ואמר, יאות, מעשורות מדבריהן ומזון הפנות מדבריהן, ודבריהן עוקרין את דבריהן.

[דף מ"א ע"ב]

היו שם זכרים – מאכילין, נקבות – אין מאכילות. היו שם זכרים – מאכילין, שהוא ספק אחד ספק זכר ספק נקבה. וספק מדבר תורה להחמיר. נקבות אינן מאכילות, שהן שני ספקות ספק זכר ספק נקיבה. (משנתארסה ספק עד שלא נתארסה) ספק בן קיימא ספק לאו בן קיימא וספק דבריהן להקל. מה נפשך זכר הוא פולה ידידה. נקיבה היא נסבה חולקה עימהן:

הלכה ד מתני' העבר והיכם והארוסין והחרש וכן תשע שנים ויום אחד – פוסלין ולא מאכילין. ספק שהוא בן תשע שנים יום אחד, ספק שהביא שתי שערות, ספק לא הביא, נפל עליו הבית ועל בת אחיו, ואינו ידוע איזה מות ראשון – צרתה חולצת ולא מתבקמות:

גמ' אמר רבי שמעון: בזה מידת הדין לוקה, שאם מעשה הוא לפסול – יהא מעשה להאכיל. ואם אינו מעשה לפסול – לא יהא מעשה להאכיל! יאות אמר רבי שמעון: ומה טעמון דרבנן? (ויקרא כב) הם יאכלו והם יאכילו. הראוי לזכל מאכיל. ושאינו ראוי לזכל אינו מאכיל. התיבון חרי ממזר חרי אינו ראוי לאכול ומאכיל. שנייא היא דכתיב (שם) ילד בית. מעתה תילוד מאכיל ושאינו ילוד אינו מאכיל. שנייא היא דכתיב (שם) ושבה אל בית אביה פרט לשומרת יכם בנעוריה פרט למעברת. אמר רבי יוסי:

[דף מ"ב ע"א]

הָדָא אָמְרָה, הָעֶבֶר עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּמָמֶשׁ לְפָסוּל וְלֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּמָמֶשׁ לְהָאָכִיל. מִיִּלְהוּן דְּרַבְנָן פְּלִיגִין.
דְּמַר וְעִירָא, תַּנִּי תַּפּוֹן, אַרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּמַעֲוִפֶּרֶת מִשְׁלָמוֹת אֶת הַתָּקֵן. וְאַיִנָּן מִשְׁלָמוֹת אֶת
הַחוּמוֹשׁ. מַה אָנָּן קְוִימִין, אִם בָּבֶת בְּהֵן שְׁנַשְׁאֵת לְיִשְׂרָאֵל אֲפִילוּ יוֹלְדֵת הֵימִינוּ בָּנִים אֵינָה זָרָה לוֹ. אֵלֹא
כֵּן אָנָּן קְוִימִין בָּבֶת יִשְׂרָאֵל שְׁנַשְׁאֵת לְכַהֵן, אִם אוֹמֵר אֶת הָעוֹבֵר עָשׂוּ אוֹתוֹ כְּמָמֶשׁ לְפָסוּל וְלֹא עָשׂוּ
אוֹתוֹ כְּמָמֶשׁ לְהָאָכִיל, לְמַה מִּשְׁלָמוֹת אֶת הַתָּקֵן וְאַיִנָּן מִשְׁלָמוֹת אֶת הַחוּמוֹשׁ? וַיִּשְׁלְמוּ קָרָן וְחוּמוֹשׁ. הָרִשׁ
פּוֹסֵל. לֹא כֵן תַּנִּי ר' חֵייה אֵשֶׁתוֹ שֶׁל הָרִשׁ וְשֶׁל שׁוּמָה טוֹבֶלֶת מַחֲסִיק בַּעֲלָהּ וְאוֹכֶלֶת. רַבִּי אֲבָא מִרִּי וְרַבִּי
מִתְנַנִּיה, חֵד אָמַר בְּהָרִשׁ פּוֹסֵל. וְהוֹרְנָה אָמַר: בְּהָרִשׁ יִיבָם. סָפֵק שֶׁהוּא כֵּן תַּשַּׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, סָפֵק
שֶׁאֵינָה כְּמִי שֶׁהוּא כֵּן תַּשַּׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד לְפָסוּל. סָפֵק שֶׁהִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת סָפֵק שֶׁלֹּא הִבִּיא שְׁתֵּי
שְׁעָרוֹת, כְּמִי שֶׁהִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת לְהָאָכִיל: נָפַל הַבֵּית עָלָיו וְעַל בֵּת אֲחֵיו וְאַיִן יָדוּעַ אִי זֶה מִהֶן מֵת
רֹאשׁוֹן? צָרָתָהּ חוֹלְצָת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת. וְהִכָּא אֵתִיבֵנָּה מִיתַנִּי סָפֵקוֹת, אֵלֹא בְּגִין דְּתַנִּינָּן צָרוֹת תַּנִּינָּן סָפֵק
צָרוֹת:

הַלָּכָה הַמֵּתִנִּי הָאוֹנֶם וְהַמִּפְתָּה וְהַשּׁוֹטָה – לֹא פּוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין, וְאִם אֵינָן רְאוּיִין לְבּוֹא בְּיִשְׂרָאֵל
הָרִי אֵילּוּ פְּסוּלִין. בָּאי זֶה צֵד? הֵיךְ יִשְׂרָאֵל שָׁבָא עַל בֵּת בְּהֵן תֹּאכֵל בְּתֵרוּמָה עֲבָרָה לֹא תֹאכֵל נִתְחַתֵּךְ
הָעוֹבֵר כְּמַעֲיָה – תֹּאכֵל. הֵיךְ בְּהֵן שָׁבָא עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל – לֹא תֹאכֵל בְּתֵרוּמָה, עֲבָרָה – לֹא תֹאכֵל.
יִלְדָּה – תֹּאכֵל. נִמְצָא בָּהּ שֶׁל כֵּן גְּדוֹל מִשָּׁל אָב:

גַּמ' הָדָא אָמְרָה שְׂאִין אוֹנְסִין פּוֹסְלִין בְּכַהֲנָה בְּפִנְיָה. הָדָא מְסִיעָא לְהַחֲוֹא דְתַנִּי רַבִּי חֵייה: אֵשֶׁתוֹ שֶׁל
הָרִשׁ וְשֶׁל שׁוּמָה טוֹבֶלֶת מַחֲסִיק בַּעֲלָהּ וְאוֹכֶלֶת. וְדִלָּא כְּרַבִּי לְעֹזֵר, דְּר' לְעֹזֵר אוֹמֵר: אִם הִפְנוּי שָׁבָא עַל
הַפְּנוּיָה שֶׁלֹּא לְשֵׁם אִישׁוֹת הָרִי זֶה בְּעִילַת זָנוּת. רַבִּי בָּא בְּשֵׁם ר' אֲבָא בִּרְמִיָּה: אֲנוּסָה אֵינָה צָרִיכָה
לְהַמְתִּין ג' חֲדָשִׁים. אָמַר רַבִּי יוֹנָה קוֹמִי רַבִּי יוֹסֵה: אָמַר לֵיהּ, לֹא תִקְבֵּל עָלָיו קֵל הוּא בְּאִכִּילַת תְּרוּמָה.
אֵילּוּ בֵּת בְּהֵן שְׁנַשְׁאֵת לְיִשְׂרָאֵל וְהָלַךְ בַּעֲלָהּ לְמִדִּינַת הַיָּם וְשָׁמָּה עָלָיו שְׁמַת שְׁמָא אֵינָה אוֹכֶלֶת
בְּתֵרוּמָה מִיָּד? וְלַעֲנִין הָעוֹבֵר

[דף מ"ב ע"ב]

צָרִיכָה לְהַמְתִּין שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים. אִם אֵינָן רְאוּיִין לְבּוֹא בְּיִשְׂרָאֵל הָרִי אֵילּוּ פְּסוּלִין. וְאֵלּוּ הֵן: כֵּן תַּשַּׁע
שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, גֵּר עַמּוּנִי וּמוֹאָבִי וּמִצְרִי וְעַבְדּוֹ וּמִמּוֹזֵר חָלָל נִתִּין בּוֹתִי וְגוֹי שָׁבָא עַל בֵּת יִשְׂרָאֵל, עַל
בֵּת בְּהֵן, עַל בֵּת לֹוי – פְּסוּלָה מִן הַכַּהֲנָנִים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל שׁוֹרְעוֹ פְּסוּל – בִּיאָתוֹ פּוֹסְלָת. כָּל שְׂאִין

זרעו פסול – אין ביאתו פוסלת. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל שאת מתר בבתו מתר באלמנתו. וכל שאין את מתר בבתו – אין את מתר באלמנתו. ומה ביניהון? רבי יוחנן אומר: גר עמוני ומואבי ביניהון. מאן דאמר כל שזרעו פסול ביאתו פוסלת. זה הואיל וזרעו פסול – ביאתו פוסלת. מאן דאמר כל שאת מותר בבתו – אין את מותר באלמנתו. וזה, הואיל ואין את מותר בבתו אין את מותר באלמנתו. דברי חכמים. רבי ירמיה בשם רבי בא: תריהון אמרין בה גר עמוני ומואבי ובת דור שני מצרי אף על פי שאת מתר בבתו את אסור באלמנתו. ר' זביי ר' אלכסנדריה משלח שאול: בת גר עמוני ובת דור שני של מצרי. אומר ליה רבי יוסה: לא שמייע להווא דמר רבי ירמיה בשם רבנן ורבי בא, תריהון אמרין: בת גר עמוני ובת דור שני של מצרי אף על פי שאת מותר בבתו את אסור באלמנתו. וכל שזרעו פסול ביאתו פסולה. לא כן צריכה בשתיקה אמה מישראל, שלא תאמר בשם שנתחללה אמה כד נתחללה בתה. ועוד מן הדא דאמר רבי יעקב בר אחא: פליגי ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, בת גר עמוני ובת דור השני מצרי. רבי יוחנן אומר: בשירות. ריש לקיש אומר: פסולות. רבי יוסי בי רבי בון אומר: בזנות פליגי. רבי יוחנן אומר: בשירות. ריש לקיש אומר: פסולות:

הלכה ו מתני' העבד פוסל משום ביאה ואינו פוסל משום זרע. באי זה צד? בת ישראל לבתן בת כהן לישראל וילדה ממנו בן, הלה כהן ונכבש על השפחה וילדה ממנו בן – הרי זה עבד, היתה אם אבי בת ישראל לבתן לא תאכל בתרומה בת כהן לישראל תאכל בתרומה:

גמ' העבד, מניין שביאתו פוסלת? רבי יוחנן אומר בשם רבי ישמעאל: (ויקרא כב) ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה; שיש לה עליו אלמנות וגרושין – חוזרת. את שאין לה עליו אלמנות וגרושין – אינה חוזרת. התיב רבי ירמיה, הרי אלמנה שזנתה הרי אין לה אלמנות וגרושין וחוזרת? רבי יוסי לא אומר בן, אלא מחלפא שיטתיה דר' יוחנן, בגיטין הוא אומר בותין משום מה הן פסולין? ר' יוחנן בשם ר' ישמעאל: משום גוי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר.

[דף מ"ג ע"א]

בקדושין הוא. אומר רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש: תריהון אמרין, הולד ממזר. הבא אומר ליה משום גרמיה. והבא אומר לה משום רבי ישמעאל, שבן לדברי חכמים הולד ממזר. רבי חזקיה לא אומר בן, אלא מחלפא שיטתיה דרבי יוחנן, בגיטין הוא אומר הכותין משום מה הן פסולין? רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל: משום גוי ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר, בקדושין הוא – ר' יוחנן ר' שמעון בן לקיש תריהון אמרין: הולד ממזר, והבא הוא אומר את שיש לו עליו אלמנות וגרושין חוזרת, ואת שאין לה עליו אלמנות וגרושין אינה חוזרת. אומר רבי מתנאי: סלקית לסחורה ושמעית ר' יוחנן ור' ישמעאל

בני ישוע: "ובת כהן כי תהיה אלקמה וגרושה וזרע אין לה". את שיש לה עליו אלקמות וגרושין חוזרת. ואת שאין לה עליו אלקמות וגרושין אינה חוזרת. ואמרת, יאות אין ממזר, כר' יהושע שאין ממזר אלא מאשה שהיא אסורה עליו אסור ערוה וחיבין עליה ברת:

הלכה ז מתני' ממזר פוסל ומאכיל. באי זה צד? בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל וילדה ממנו בת והלכה הבת ונשאת לעבד או לגוי וילדה ממנו בן – הרי זה ממזר. היתה אם אמו בת ישראל לכהן – תאכל בתרומה, בת כהן לישראל – לא תאכל בתרומה:

גמ' לית הדין פליגא על רב, דרב אמר גוי ועבד שבא על בת ישראל תולד כשר. פתר לה בגוי פסול ובעבד פסול:

הלכה ח מתני' כהן גדול, פגמים שהוא פוסל ביצד? בת כהן שנשאת לישראל וילדה ממנו בת, הלכה הבת ונשאת לכהן וילדה ממנו בן – הרי זה ראוי להיות כהן גדול ועומד ומשמש על גבי המזבחה, מאכיל את אמו ופוסל את אם אמו. זאת אמרת: לא ככני כהן גדול שהוא פוסלני מן התרומה:

גמ' תני בר קפרא, בן יומו פוסל ומאכיל. ביני מתניתא לא ככנ בתו כהן גדול שהיא פוסלתו מן התרומה. הא ביצד? בת כהן שנשאת לישראל וילדה ממנו בת. ובת ישראל שנשאת לכהן וילדה ממנו בן ונשאו שניהן זה לזה והולידו בן – הרי זה ראוי להיות כהן גדול עומד ומשמש על גב המזבחה. מאכיל את אמו ופוסל את אם אמו. זאת אמרת לא ככנ בתי כהן גדול שהוא פוסלני מן התרומה:

פרק ח

הלכה א מתני' הערל וכל הטמאים – לא יאכלו בתרומה. נשיהם ועבדיהם – יאכלו. פצוע דבא וברות שפכה, הן ועבדיהן – אוכלים, ונשיהם – לא יאכלו. אם לא ידעה משנעשה פצוע דבא וברות שפכה – הרי אילו יאכלו:

[דף מ"ג ע"ב]

גמ' (ויקרא כב) "איש איש" – לרבות את הערל. או "איש איש" – לרבות את האונן. אמר רבי יוסי בן חנינה: כתיב (שם): "כל זר לא יאכל קדש" – משום זרות אסרתי לך ולא אסרתי לך משום אגנינה. ר' טיופה סמוקא בעי קומי רבי יוסי: או נאמר, זרות אסרתי ולא אסרתי משום ערלה ומשום אגנינה.

אמר ליה: מאחר שכתוב אחד מרבה ואחד ממעיט, מרבה אני את הערל שהוא מחסר מעשה מגופו. ומוציא את האונן שאינו מחסר מעשה מגופו. עד כדון כרבי עקיבא. כרבי ישמעאל. תני ר' ישמעאל: נאמר (שמות יב): "תושב ושכיר" בפסח. ונאמר (ויקרא כב) "תושב ושכיר" בתרומה. מה תושב ושכיר האמורים בפסח – פסל בו את הערל. אף תושב ושכיר האמור בתרומה – פסל בו את הערל. רבי חגי בָּעָא: אי מה תושב ושכיר האמור בפסח פסל בו את האונן. אף תושב ושכיר האמור בתרומה נפסל בו את האונן. אמר רבי הילא: לא למדו תושב תושב אלא דברים האמורים בפְּרָשָׁה. טומטום ואנדורוגינוס מקום אחר באו. אונן ממעשר שני בא, ר' אבון בעי: ותהא תרומה אסורה לאונן מקל וחמר. ומה אם המעשר שהוא מתר לזרים הרי הוא אסור לאונן. תרומה שהיא אסורה לזרים אינו דין שתהא אסורה לאונן? לא! אם אמרת במעשר שהוא טעון מחיצה. תאמר בתרומה שאינה טעונה מחיצה? הא לפי שיש בזה מה שאין בזה. ובזה מה שאין בזה לא צרכו ללמד זה מזה. קדשים מהו שיהיו אסורים בערל? ללמד מן הפסח אין את יכול שאין בו שבירת העצם. ולא מן התרומה שהוא למד מן הלמד. הוי סופך לומר ממונו וממונו מה "ממונו" שנאמר בפסח פוסל בו את הערל. אף (שם ז) "ממונו" שנאמר בקדשים פוסל בו את הערל. קדשים מהו שיהיו אסורין לאונן? ממונו. מה (דברים כו) "ממונו" שנאמר במעשר פוסל בו את האונן. אף "ממונו" שנאמר בפסח פוסל בו את האונן. ומפנה הוא. והלא דרושה היא. כהדא דתני, תושב זה קנוי קנין עולם. שכיר זה קנוי קנין שנים. יאמר תושב מה תלמוד לומר שכיר? הקנוי קנין עולם אינו אוכל. והקנוי קנין שנים אוכל. אילו כן הייתי אומר תושב זה הקנוי קנין שנים. וכשהוא אומר שכיר – בא השכיר ללמד על התושב שהוא קנין עולם. אמר רבי מתיה: מכיון דכתיב (שמות יב): "וכל ערל לא יאכל בו", כמי שהוא מפנה מצד אחד. על דעתיה דרבי עקיבא, לאי זה דבר נאמר תושב ושכיר בתרומה? כההיא דאמר רבי הילא בשם רבי יסא: הלוקח עבדים ערלים מן הגוי על מנת למוהלן. רבי יסא בשם רבי יוחנן שמעון בר בא בשם ר' יוחנן: הלוקח עבדים ערלים מן הגוי על מנת

[דף מ"ד ע"א]

למוהלן, אפילו קיץ לא יאכלו בתרומה. רבי יוסי בשם ר' יוחנן, שמעון בר בא בשם ר' יוחנן: הלוקח עבדים מן הגוי על מנת למוהלן וחזרו בהן – מוגלגל עמהן שנים עשר חדש, אם קבלו עליהן – הרי זה יפה, ואם לאו – מתר למוכרן לגוי. ר' יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי: מעשה באחד שלקח עיר אחד של עבדים ערלים מן הגוי על מנת למוהלן וחזרו בהן. אתא שאל לרבנן, אמר ליה: גלגל עמהן שנים עשר חדש. אם קבלו עליהן – הרי יפה, ואם לאו – הפל במנהג הפדיגה. ואמר רבי יצחק בר נחמן: רבי יהושע בן לוי היה בלודקיא והיה תפון ר' יודן נשייא בעא מיקרוין. אמר ליה: המתן

ואנן מטבילין את הגיורת הזו למחר. רבי זירא שאל לר' יצחק בר נחמן: למה? מפני כבוד הזקן. או משום שאין מטבילין את הגיורת בלילה. אמר ליה: משום שאין מטבילים את הגיורת בלילה. אתא עובדא קומי דרבי יוסי, מהו להטביל את הגרים בלילה? ולא הורו. עבד תושב לעולם. גר ותושב הרי הוא כגוי לכל דבר. ר' שמואל בר חייה בר יהודה בשם רבי חנינה: גר ותושב מגלגלין עמהן שנים עשר חדש, אם חזר בו – הרי יפה, ואם לאו – הרי הוא כגוי לכל דבר. רבי שמואל בר חייה בר יהודה רבי חנינה בשם רבי: גר תושב צריך לקבל עליו על מנת שיהא אוכל נבלות. אמר רבי הילא: יאמרו הדברים ככתבן. מה יאמרו הדברים ככתבן? אמר ר' יוסי בר חנינה: (דברים יד): "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה". אית תניי תני, גר תושב אין מקבלין אותו עד שיקבל את כל המצות שפיתוב בתורה. אית תניי תני, גר תושב אין מקבלין אותו עד שיכפור בעבודה זרה שלו. רבי בא בשם ר' חייה בר אשי: גר תושב אין מקבלין אותו

[דף מ"ד ע"ב]

עד שיכפור בע"ז כגוי. א"ר זעירא מדברי כולחון עד שיכפור בע"ז כגוי. דל כן מה אנן אמרין הואיל והוא מצוה על עבודה זרה לא יבטל. וגוים אינן מצוין על עבודה זרה ומבטלין. אמר רבי יוסה: שלא תאמר והוא שנה לישראל בשלשה דברים. בלא תעשק ולא תזנה וגולה בישראל. הוא לא לבטל. לפום כן צריך מימר מבטל עבודה זרה כגוי. מאן תנא בלא יעשק. רבי יוסה בי רבי יודה! דתני, גר תושב הרי בלא תעשק; דברי רבי יוסה בי רבי יודה. רבי יודה אומר: גר תושב בשבת בישראל ביום טוב. מה ישראל ביום טוב אופה ומבשל ואסור בכל מלאכה אף גר תושב בשבת כן. רבי יוסי אומר: גר תושב בשבת בישראל בחלו של מועד. מה ישראל בחלו של מועד מוגב מעל פני השדה ואסור בכל מלאכת השדה אף גר תושב בשבת כן. רבי שמעון אומר: גר תושב בשבת בישראל בשאר ימות השנה. מה ישראל בשאר ימות השנה חורש וזורע וקוצר אף גר תושב בשבת כן. רב אדא רב המנונא, רב אדא בר אחיה בשם רב: הלכה ברבי שמעון. בתיב (שמות יב): וכל עבד איש מקנת כסף וגומר. עבד איש את מוהלו בעל בורחו. כן איש אין את מוהלו בעל בורחו. רבי יוחנן בעי: הא כן קטן את מוהלו על בורחו. אפילו כבנו של אורכנים. רבי חזקיה בשם רבא: הא פני מצא בתוכה תינוק משלד הטבילו לשום עבד. את מוהלו לשום עבד. לשום כן חורין את מוהלו לשום כן חורין. רבי יוחנן בעי: לשום עבד הרי הוא כעבד אפילו כבנו של אורכנים. רבי אבהו ורבי אלעזר בשם ר' הושעיה לא אומר כן, אלא "וכל עבד איש מקנת כסף". עבד איש את מוהלו על בורחו. בנד איש אין את מוהלו על בורחו. בההיא דמר רבי הילא בשם ר' יסא: חלוקה עבדים גרלים מן הגוים על מנת למחול. מה נפשך כעבד איש הוא את מוהלן על ברחו. על מנת שלא למוהלו, כן איש הוא אין את מוהלו

על כרחו. המשוף והנולד מהול, והמל עד שלא נתגזר לא יאכלו בתרומה. רבי זריקן רבי ינאי בי רבי ישמעאל בשם רבי יוחנן: משום קנס. רבי ירמיה רבי שמואל בר רב יצחק בשם רב: גזרה גזרו. מה נפק מן ביניהון? משוף לו אחר ערלה או שנמשכה מאלית. אין תימר קנס – אין כאן קנס. אין תימר גזרה גזרו אפילו בן גזרה גזרו, (בראשית יז): "המול ימול" – גזרה לשתי מילות אחד למילה ואחד לפריעה. אחת למילה ואחת למיציו. עד כדון בר' עקיבא. דו אמר לשונות ריבויין הן. ברבי ושמעאל, דו אמר: לשונות

[דף מ"ה ע"א]

כפולין הן, התורה דברה בדרבה. (בראשית לא) הלוף חלקת פי נכסף נכספתה (שם מ) גנב גנבתו. מנלן? אמר רבי יודה בר פזי (שמות ד) אז אמרה חתן דמים למולת, מיכן לשתי מילות אחת למילה ואחת לפריעה. אחת למילה ואחת לציציו. רב אמר: המול ימול, מיכן לנולד בשחוא מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית. המול ימול, מיכן לישראל ערל שלא ימול עד שימול, ואין צריך לומר גוי ערל. אמר ר' לוי: כתיב (בראשית יז) ואתה את בריתי תשמור. אתה וכל פיוצא בך. תני, ישראל מל את חבתי. והבתי אינו מל את ישראל מפני שהוא מהול לשום הר גריונים; דברי רבי יודה. אמר לו רבי יוסי: וכי איכן מצינו בתורה שהמילה צריכה פונחה? אלא יהא מל והולך לשם הר גריונים עד שתצא נפשו, המשוף לא ימול שלא יבא לידי סכנה; דברי רבי יודה. אמר לו רבי יוסי: הרבה משוכין היה בימי בן בוזיא וכלן מלו וחייו והולידו בנים ובנות. המשוף והנולד מהול והמל עד שלא נתגזר – צריך להטיף ממנו דם ברית. תני רבי שמעון בן אלעזר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שנולד מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית מפני שהיא ערלה בבושה. על מה נחלקו? על גר שנתגזר מהול, שבית שמאי אומרים: צריך להטיף ממנו דם ברית ובית הלל אומרים: אין צריך להטיף ממנו דם ברית. רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה: הלכה כדברי התלמיד. אתא עובדא קומי רב ואמר: מן הא דתני מפני שהיא ערלה בבושה. הדיא אמרה ערל ברור הוא ודוחין עליו את השבת. רבי אבהו אמר: אין דוחין עליו את השבת וצריך להטיף ממנו דם ברית. רב אדא בר אחא אתיליד ליה חד בר, כד מימסמם בה מית. אמר רבי אבין: נעשה פרות שפכה ונתענה עליו שימיות. רבנן דקיסרין אמרין: נעשה פצוע דבא ונתענה עליו שימיות. (ויקרא יב): ערלתו ודאי דוחה את השבת ואין הספק דוחה את השבת. ערלתו ודאי דוחה את השבת. אין אנדרוגינים דוחה את השבת. שהיה רבי יודה אומר: אנדרוגינים דוחין עליו את השבת והיבין עליו פרת. ערלתו, ערלתו ודאי דוחה את השבת. ואין בין השמשות דוחה את השבת. ערלתו, ערלתו ודאי דוחה את השבת. אין שנולד מהול דוחה את השבת. שבית שמאי אומר: צריך להטיף ממנו דם ברית. תמן תנינן, הכל חייבין בראיה חוץ

מהרש שוטה וקטן וטמטום ואנדרוגינוס. מה אומר בה רבי יודה? נישמעינה מן הדא, רבי יוחנן בן דהבאי אומר משום רבי יודה: אף הפימא. לית בר נש אומר: אף אלא דו מודה על קדמייתא. מחלפא שיטתיה דרבי יודה, תמן אומר פרט. והכא אומר לרבנות. רבי יודה ורבנן מקרא אחד הן דורשין.

[דף מ"ה ע"ב]

רבנן דירושין (בראשית יז) ערל, מה תלמוד לומר זכר עד שיהא פלו זכר. רבי יודה דרש: זכר מה תלמוד לומר ערל ואפילו מקצתו ערל. ברם הכא (שמות כג) כל זכורך – פרט לאנדרוגינוס. תמן תנינן קטן תחולה אין מלין אותו עד שיבריא. שמואל אומר: אפילו אחותו תחפה שעה אחת ממתינין לו עד שלשים יום, ואותן שלשים יום מהו להאכילו מחלבה של תרומה? מהו לסוכו שמן של תרומה? נישמעינה מן הדא הערל וכל הטמאים לא יאכלו בתרומה ונשיהם ועבדיהם יאכלו. רבי אחא בשם רבי תנחום בי רבי חייה: אין ערלה אלא משמיני והלאת. ותני בן, כל שלשים יום אסור להאכילו חלבה של תרומה, ואסור לסוכו בשמן של תרומה. לילי שמיני מה את עבד לה? מן מה דתני לילי שמיני הנכנס לדיר להתעשר. הדא אמרה לילי שמיני בשמיני הוא. ותני בן, כל שבועת ימים – מתר להאכילו חלבה של תרומה ומתר לסוכו בשמן של תרומה. תמן תנינן, אילו הן ציצין המעבבין את המילה. ר' אבינא בשם רבי ירמיה: בחפה רוב גובהה של עטרה. רבי יוסי בן יוסי אומר: בחופה רוב גבה של עטרה. רבי טבי בשם שמואל: בודקין אותו בשעה שהוא מקשה. מל ולא פרע את המילה פלו לא מל. תני ועניש פרת. רבי אחא בשם רבי אבהו: הדא דתימר בשאין ביום כדי למרק. אבל אם יש ביום כדי למרק – ממרק ואינו חושש. תני, כל שעה שהוא עוסק במילה – חוזר בין על ציצין המעבבין את המילה בין על הציצין שאין מעבבין את המילה. פרש אינו חוזר אלא על ציצין המעבבין את המילה. אומר ר' יוחנן: דברי רבי יוסי אפילו פרש חוזר אפילו על ציצין שאין מעבבין את המילה. היידן רבי יוסי? תהיא דתנינן תמן, רבי יוסי אומר: יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת, שכח והוציא את הלולב ברשות הרבים – פטור, מפני שהוציאו ברשות. אף בסבין של מילה בן אף במצה בן. מן מה

[דף מ"ו ע"א]

דאמר רבי יוחנן: דברי ר' יוסה, אפלו פרש – חוזר אפילו על ציצין שאין מעבבין את המילה, הדא אמרה אף בסבין של מילה בן, אף במצה בן. אם לא ידעה משנעשה פציע דבא וברות שפכה – הרי אלו יאכלו. אומר רבי לעזר: דרבי לעזר ודרבי שמעון היא, אומר רבי יוחנן: דברי הכל היא, שנייא היא הכא שלא הוסיף בה קנין אחר לפסול. אתיין אילין פלוגותא באינן פלוגותא, דאיתפלגון: שומרת

מסכת נזיר פרק רביעי

אלא אפלו לתן סימן לנתקו, אם פשה ואם לא פשה.

ד, בין שנטמא הוא, בין שנטמאהו אחרים, בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון - סותר את הכל, וחיבין קרבן, בין שגלח הוא בין שגלחוהו אחרים, בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון - סותר את הכל וחיבין קרבן. אימתי אמרו 'תגלחת סותר שלשים יום? בזמן שאין לו לספר, הא אם יש לו לספר - הרי זה אין סותר. גלח על הזבח ונמצא פסול - תגלחתו פסולה וסותר שלשים יום.

ד, הכל משלחין תחת הדוד, חוץ מן טמא שגלח במדינה, מפני ששערו נקבר; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: טהורים כאן וכאן. היו משלחים טמאים כאן וכאן - לא היו משלחים. וחכמים אומרים: הכל לא היו משלחים תחת הדוד, חוץ מן הטהור שבמקדש, מפני שנעשה כמצותו. טמא כן וכן וטהור שבגבולין - אין משלחין תחת הדוד, ואין לה שמשלח תחת הדוד אלא נזיר שגלח בטהרה ובפתח אהל מועד, שנאמר (במדבר ו, יח): "וגלח הנזיר פתח אהל מועד וגו'".

ד, רבי שמעון השזורי אומר: האי שמשלח תחת הדוד ואין האשה משלחת תחת הדוד, מפני פרחי כהונה. כיצד משלחו? נותן עליו רטב ומשלח, ואם שלח תחת הדוד של חטאת ואשם - יצא. אמר רבי שמעון הצדיק: מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחת. מעשה שבא אלי אחד מן הדרום, וראיתיו יפה עינים וטוב ראי, וקווצותיו סדורות לו תלתלים. אמרתי לו: בני! מה ראית לשחת שער זה נאה? גם לי: רועה הייתי לאבי, והלכתי למלאות מים מן המעין, ונסתפלתי בבבואה שלי, ופחזו יצרי עלי, ובקש להעבירני מן העולם. אמרתי לו: ריקה! מפני מה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך? בדבר שעתיד להיות עפר ורמה ותולעה?

ד, א נזיר שאכל כל האסורין לו בהתרעה אחת - אין חיב אלא אחת. התרו בו ואכל, התרו בו ואכל ושתה - חיב על כל אחת ואחת. וכמה שעורו? בכזית. כלן מצטרפין בכזית, יין וחמץ כיוצא בהן, כיצד הוא עושה? מביא כוס מלא יין ומביא כזית איגורו ונותן לתוכו ושופע, אם שתה כיוצא בהן - חיב. ואם לאו - פטור; דברי רבי עקיבה. רבי אלעזר בן עזריה פוטר, עד שישתה רביעית יין בין שמזגו ושתאו, בין ששתאו חצאים. רבי אליעזר אומר: נזיר שהניח פיו על פי חבית של יין ושתה, שתאה בלה בהתרעה אחת - אינו חיב אלא אחת. מתרין בו ושותה מתרין בו ושותה - חיב על כל אחת ואחת. וכן היה רבי אליעזר אומר: נטל אשכול של ענבים ואכל כלו בהתרעה אחת - אינו חיב אלא אחת. מתרין בו ואוכל, מתרין בו ואוכל - חיב על כל אחת ואחת. אכל הימנו ענבים, לחים ויבשים, או שאכל הימנו שני חרצנים וזג, או שפחט הימנו כזית יין התר - הרי זה חיב על כל אחת ואחת.

ד, ב נזיר שמירט¹ או ששפסף, או שתלש בו בזוג, אפלו כל שהוא - הרי זה חיב. אבל אין סותר אלא בתער וברכ ראשו. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: כשם ששתי שערות מעכבות בו - כך שתי שערות סותרות בו.

ד, ג חמר בתגלחת, שהתגלחת אין לה שעור, ועשה בה את המגלח כמתגלח, מה שאין כן בשתיקה, כיצד לא התר בכלל היוצא מן הגפן? נזיר ששתה יין של תרומה ושל מעשר שני, שבועה שאשתה יין ושתה - הרי זה חיב על כל אחד ואחד. כיצד התר מכלל תגלחת? מצורע מחלט - הרי זה מגלח, ואין צריך לומר מצרעתו,

¹ שְׁמֵרַט בִּידו שְׁעֵרוֹת מַעְקָרוֹ.

אָמרו חכמים: תביא שאר קרבנה ותטהר, מפני שקדש שער בדם.

ד,י כל מי שנזר שתי נזירות מנה ראשונה ולא הביא קרבנותיו - אסור לגלח ולשתות יין ולהטמא למתים. נטמא עד שלא גלח; רבי אליעזר אומר: צריך להביא קרבן טמאה. רבי יוסי אומר: אין צריך, מפני שיצא מכלל ראשונה ולכלל השניה לא בא.

מסכת נזיר פרק חמישי

ה,א כל אלו שאמרו 'אין מתחיל למנות עד שיטהר', אם נטמא - אין מביא קרבן טמאה. כל אלו שאמרו 'מתחיל ומונה מיד', אם נטמא - מביא קרבן טמאה.

ה,ב טמאה שנתונה על גבי כהל, אפלו מחצה על מחצה, וכן עדר בהמה חיה ועוף חיין, שהיו מהלכין זה אחר זה, אפלו ראשו של זה וראשו של זה בין רגלו של זה - אין הנזיר מגלח עליהן, ואין חביין עליו על טמאת מקדש וקדשיו. רבי אליעזר אומר: בראשונה היו זקנים חלוקין, מקצתן אומרים: רביעית דם, ורבע עצמות. ומקצתן אומרים: חצי קב עצמות וחצי לוג דם. בית דין שאחריהן אמרו: רביעית דם ורבע עצמות לתרומות וקדשיו. חצי קב עצמות וחצי לוג דם לנזיר ולמקדש.

ה,ג אמר רבי אלעזר: כשהלכתיו לערס קיאי, מצאתי את רבי יהושע בן פתור, שהיה יושב ודן לפני רבי מאיר בהלכה: כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח עליה - חביין עליה משום ביאת מקדש, וכל טמאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה - אין חביין עליה על טמאת מקדש. אמר לו: אל תהא זו קלה מן השרץ! אמרתי לו: כלום אתה בקי ביהושע בר ממל? אמר לי: הן!² כך אמר יהושע בר ממל משום רבי יהושע: כל טמאה מן המת שהנזיר מגלח

הרי עלי לגלח לשמים! עמדתיו ונשקתיו על ראשו, ואמרתי: כמותך ירבו עושי רצון מקום בישראל, עליך הכתוב אומר (במדבר ו, יב): "איש או אשה כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה".

ד,ז נזיר שנטמא בשביעי, וחזר ונטמא בשביעי - אינו מביא אלא קרבן אחד. נטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני - מביא קרבן על כל אחד ואחד; דברי רבי אליעזר. רבי שמעון אומר: קרבן אחד על הכל עד שיביא אשמו. הביא אשמו ונטמא, אשמו ונטמא - חבי קרבן על כל אחד ואחד. וחכמים אומרים: קרבן אחד על הכל, עד שיביא חטאתו. הביא חטאתו ונטמא, והביא חטאתו ונטמא - מביא קרבן על כל אחד ואחד. הביא חטאתו ולא הביא אשמו - מונה. הביא אשמו ולא הביא חטאתו - אינו מונה. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: כשם שחטאתו מעכבו, כך אשמו מעכבו.

ד,ח מודה רבי שמעון, שאם גלח על חטאתו שלא לשמה, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן - תגלחתו פסולה וזבחי לא עלו לו. גלח על העולה ועל השלמים שלא לשמן, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן - תגלחתו פסולה, וזבחי לא עלו לו. הראוי לבא בן שנה והביא בן שתיים, בן שתיים והביא בן שנה, או שהיה אחד מהן רובע, ונרבע, מקצה, ונעבד, אתנן, מחיר, שורע, וקלוט - תגלחתו פסולה, וזבחי לא עלו לו, ושאר שלמי נזיר, שהביאן שלא כמצותו - נאכלין ליום ולילה אחד, ואינן טעונין לא לחם ולא זרוע.

ד,ט מי שנזרק עליו אחד מן הדמים, ונטמא. רבי אליעזר אומר: סותר את הכל, וחכמים אומרים: יביא שאר קרבנו ויטהר, מפני שקדש שער בדם. מעשה במרים התרומודית שנזרקו עליה אחד מן הדמים, ובאו ואמרו לה על בתה שהיתה מסכנת, והלכה ומצאתה שמתה, ונטמאה. עליה

² בנוסחת הספרים מובא: הן, ובעל הלכות היה.

עליה - חִיבִין עליה משום ביאת מקדש,
וכל טמאה מן המת שאין הנזיר מגלח
עליה - אין חִיבִין עליה על טמאת מקדש,
ורואה אני את דבריו.

הד, שאלו את רבי שמעון: הרי שהיה נזיר
ומצרע, מהו שיגלח תגלחת אחת, ותעלה
לנדרו ולצרעתו? אמר להן: אין מגלח.
אמרו לו: למה? אמר להם: אלא זה מגלח
להעביר שער, וזה מגלח להעביר שער -
יפה אתם אומרים! אלא נזיר מגלח
"להעביר" שער ומצרע מגלח "לגדל"
שער. אמרו לו: אף אנו אומרים לא תעלה
לו בימי גמרו, תעלה לו בימי ספרו. אמר
להם: אילו זה מגלח לאחר ביאת מים, וזה
מגלח לאחר ביאת מים - יפה אתם
אומרים! אלא נזיר מגלח "לאחר" ביאת
מים, ומצרע מגלח "קדם" ביאת מים.
אמרו לו: אף אנו אומרים לא תעלה לו
לימי ספרו, ונזירותו תעלה לו לימי חלוטו
וטמאתו. אמר להם: אילו מגלחים לאחר
דמים - יפה אתם אומרים! אלא נזיר מגלח
"לאחר" דמים, ומצרע מגלח "לפני"
דמים. אמרו לו: תקון הדבר - לא תעלה לו
לימי צרעתו ונזירותו, תעלה לו לימי
צרעתו וטמאתו. אמר להם: נזיר טהור
והוא מצורע, זה לגדל וזה להעבירו, אם
נזיר טמא והוא מצורע - זה לפני ביאת
מים וזה לאחר ביאת מים (ספרים אחרים:
'אבל אם היה נזיר - מגלח תגלחת אחת על
שתייה').

הה, שני נזירין שאמר להן אחד: 'ראיתי
את אחד מכס שנטמא, ואיני יודע אי זה
מכס' - סופרין שלשים יום, ומביאין קרבן
טמאה וקרבן טהרה, ואומר: 'אם אני טמא
- קרבן טמאה שלי וקרבן טהרה שלך. ואם
אני טהור - קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה
שלך'; וסופרין שלשים יום, ומביאין קרבן
טמאה וקרבן טהרה, ואומר: 'אם אני טמא
- קרבן טמאה שלי וקרבן טהרה שלך, וזה
קרבן טהרתי. אם אני טהור - קרבן טהרה
שלי וקרבן טמאה שלך, וזה קרבן טהרתי'.

מת אחד מהן, אמר רבי יהושע: 'בקש
אחד מן השוק שידר כנגדו בנזיר, ואומר:
אם טמא הייתי - הרי אתה נזיר מיד, ואם
טהור הייתי - הרי אתה נזיר לאחר שלשים
יום. וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן
טמאה וקרבן טהרה, ואומר: אם אני טמא
- קרבן טמאה שלי, וקרבן טהרה שלך,
ספק. ואם אני טהור - קרבן טהרה שלי,
וקרבן טמאה שלך ספק'; וסופרין שלשים
יום, ומביאין קרבן טמאה וקרבן טהרה,
ואומר: 'אם אני טמא - קרבן טמאה שלי
וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי. ואם
אני טהור - קרבן טהרה שלי וקרבן טמאה
שלך, וזה קרבן טהרתי'. שלשים ימים
הראשונים ושלשים ימים האחרונים -
אסור לגלח, ולשתות יין, ולטמא למתים,
אם גלח ושתה יין ונטמא למתים - סופג
את הארבעים, הוא עצמו, על הראשונים -
חִיב. ועל האחרונים - פטור.

מסכת נזיר פרק שישי

ו,א ספק נזיר טמא, ספק נזיר טהור - אבל
נזיר ודאי³. ספק מצורע טמא ספק מצורע
טהור - אבל מצורע ודאי. אוכל בקדשים
אחר ששים יום. שותה יין ומטמא למתים
לאחר מאה ועשרים יום. כיצד? אמרו לו:
נזיר טמא אתה ואין נזיר טמא מגלח, אלא
עד שבעה, צא ומנה שבעה. הוזה ושנה,
גלח והביא קרבן, מנה שבעה ובקש לגלח,
ואמרו לו: נזיר טהור אתה, ואין נזיר טהור
מגלח אלא עד שלשים, צא ומנה עשרים
ושלשה להשלים שלשים, גלח והביא
קרבן, מנה שלשים, ובקש לגלח, אמרו לו:
נזיר טהור אתה! ואין נזיר טהור מגלח
אלא על הדמים. כיצד הוא עושה? מביא
עולת בהמה ומתנה עליה, ואומר, אם נזיר
טהור אני - הרי זה חובה. ואם לאו - הרי
זה נדבה. כיצד תעשה לו להחמיר עליו?
מביא פילי של חרס חדשה, ונותן לתוכה

³ כלומר הוא נזיר ודאי ואין ספק בנזירותו.

נדבה, וזו חובה, והחטאת העוף ספק, ומגלח, ואוכל בקדשים לאחר ששים יום, ושותה יין ומטמא למתים מיד. במה דברים אמורים? בזמן שנזר שלשים, אבל נזר שנים עשר חדש - אוכל בקדשים לאחר שתי שנים, ושותה יין ומטמא למתים לאחר ארבעה שנים.

וב, טמא בספק, ומחלט בודאי - אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, ושותה יין ומטמא למתים לאחר ששים ושמונה יום. טמא בודאי ומחלט בספק - אוכל בקדשים לאחר שלשים ושבועה יום, ושותה יין ומטמא למתים לאחר שבועים וארבעה יום. טמא בודאי ומחלט בודאי - אוכל בקדשים לאחר שמונה ימים, ושותה יין ומטמא למתים אחר ארבעה וארבעים יום.

וג, כל קרבנות צבור ויחיד - הציץ מרצה על טמאת הדם ועל טמאת הגוף, חוץ מזזיר ועושה פסח, שמרצה לטמאת הדם, ואינו מרצה על טמאת הגוף, ואם נטמא טמאת התהום - הרי זה מרצה.

פיצד? היה הולך לשחוט את פסחו, ואמר לו: מת היה עמך בבית שנכנסת לו, תחת אבן שישבת עלי, ונודע לו בין בשעת פסחו בין עד שלא עשה פסחו - צריך לעשות פסח שני. אבל אמרו לו: כבר התהום היה עמך בבית שנכנסת לו, או תחת אבן שישבת עלי, ונודע לו עד שלא עשה פסחו, צריך לעשות פסח שני, משעשה פסחו - אין צריך לעשות פסח שני. וכן נזיר שהלך להביא קרבנותיו, ואמר לו: מת היה עמך בבית שנכנסת לו, או תחת אבן שישבת עלי, ונודע בין משהביא קרבנותיו בין עד שלא הביא קרבנותיו - צריך להביא קרבן טמאה. אבל אמרו לו: כבר התהום היה עמך בבית שנכנסת לו, תחת אבן שישבת עלי, ונודע לו עד שלא הביא קרבנותיו - צריך להביא קרבן טמאה. משהביא קרבנותיו - אין צריך להביא קרבן טמאה.

רביעית מים חיים, ומביא שתי צפרים, ושחט את אחת מהן אל כלי חרס על מים חיים, חפרה וקברה בפניו, ואסורה בהנאה, ומביא חטאת העוף, ומתנה עליה, ואומר: אם טמא אני - חטאת מחובתי ועולה נדבה. אם טהור אני - עולה מחובתי וחטאת ספק. מגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו בדרך שמצרעים מגלחין, ומונה שלשים, ומביא עולת בהמה אחרת, ומתנה עליה, ואומר: 'אם טהור הייתי - עולה הראשונה חובה, וזו נדבה, והחטאת עוף ספק מחובתי, ואם טהור אני - עולה הראשונה נדבה, וזו חובה, וחטאת עוף ספק, ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו בדרך שהמצרעין מגלחין. רבי שמעון אומר: למחרת מביא אשמו ולגו בידו, ומעמידן על שערי נקנור, ומתנה עליהן, ואומר: 'אם מצורע אני - הרי זה אשמי. ואם לאו - הרי זה שלמי נדבה. אשם זה נשחט בצפון, וטעון מתן בהונות, וסמיכה, ונסכים, ותנופה חזה ושוק, ונאכל לזכרי כהונה, ולא הדוד לו חכמים לרבי שמעון, שמביא קדשים לבית הפסול. להביא חטאת בהמה אין יכול - שאין חטאת בהמה באה על הספק. להביא חטאת העוף אין יכול - שהעשיר שהביא קרבן עני, לא יצא. פיצד עושה? יכתב נכסיו לאחר, ומביא קרבן עני. נמצא עני הביא חטאת העוף, ומתנה עליהם, ואומר: 'אם מצורע אני, הרי זה חטאת, אם לאו - הרי זה ספקו, ואוכל בקדשים מיד. אבל לשתות יין ולטמא אין יכול, שאין ימי נזרו עולין לו בתוך ימי צרעתו. פיצד יעשה לו? בדברי בן זומא סופר שלשים יום, ומביא עולת בהמה ומגלח, ומביא חטאת העוף, ומתנה עליה, ואומר: אם טמא אני - חטאת מחובתי ועולה נדבה. ואם טהור אני - עולה מחובתי וחטאת ספק. וסופר שלשים יום, ומביא קרבנותיו שלמים ועולה, ומתנה עליה, ואומר: אם טמא אני - עולה הראשונה חובה וזו נדבה. והחטאת העוף מחובתי, ואם טהור אני - עולה הראשונה

שאינן ראיה לדבר, וזכר לדבר, שנאמר (משלי י, כו): "כי בעד אשה זונה עד כפר לחם".

אב רבי יהודה אומר: בעלה נאמן עליה, מקל וחמר: ומה נדה, שחיבים על ביאתה כרת - בעלה נאמן עליה, סוטה, שאין חיבין על ביאתה כרת - אינו דין שיהא בעלה נאמן עליה?! אמרו לו: וכל שכן! הואיל ואין חיבין על ביאתה כרת - לא יהא בעלה נאמן עליה!

דבר אחר: לא! אם אמרת בנדה שיש לה התר אחר אסורה - תאמר בסוטה, שאין לה התר אחר אסורה?! ואומר (משלי ט, יז): "מים גנובים ימתקו וגו'". רבי יוסי אומר: הכתוב האמינו עליה, שנאמר (במדבר ה, טו): "והביא האיש את אשתו אל הכהן".

אג מעלין אותה לשערי מזרח, לשערי נקנור, ששם משקים את הסוטות, מטהרין את היולדות, ומטהרין המצרעים, שנאמר (מלכים א ח, לא לב): "את אשר יחטא איש לרעהו ואתה תשמע השמים ועשית ופשטת את עבדיך להרשיע רשע לתת דרכו בראשו" - ויצבתה בטנה ונפלה ירכה" (במדבר ה, כו). "ולהצדיק צדיק לתת לו כצדקתו" - ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע". היא עומדת מבפנים, והכהן עומד מבחוץ, שנאמר (במדבר ה, יח): "והעמיד הכהן את האשה לפני ה'", ואין כהן לפני ה', וכדרך שמאמינן עליה שתחזור בה - כך מאמינן עליה שלא תחזור בה. אומרים לה: בתי! אם ברור לך שאת טהורה - עמדי על בוריך, ושתי, שאין המים הללו דומין אלא לסם יבש שנתון על גבי בשר חי, אם יש שם מכה - מחלחל ויורד. אין שם מכה - אינו מזיקו.

אד אין משקין שתי סוטות כאחת, שלא יהא לבה גס בחברתה. רבי יהודה אומר: לא מן השם הוא זה, אלא משום שנאמר (במדבר ה, טו): "והקריב אתה הכהן" - אחת מקריב, ולא שתים.

ויד חמר באשתו ובתו מה שאין בעבדו, וחמר בשפחתו ובעבדו מה שאין באשתו ובתו, שאשתו ובתו מפר את נדרן ואין כופין לשותות יין ולטמא למתים, אבל עבדו ושפחתו - אין מפר את נדרן אבל כופין לשותות יין ולטמא למתים. ואין שותין אלא בפניו, ואין מטמא למתים אלא בפניו.

רבי יוסי אומר: עבד שאמר לו רבו - יהוי שותה יין שתי שנים, ומטמא למתים שתי שנים - שותה יין בפניו ושלל בפניו, ומטמא למתים בפניו ושלל בפניו, למה רבו כופו? לנזירות, אבל לא לנדרים ולא לשבועות.

וה עבד שגזר, וגלח, ויצא לחרות - יצא. נזר ולא גלח, ויצא לחרות - לא יצא. נטמא ויצא לחרות - מונה משעה שנטמא.

מסכת סוטה פרק ראשון

אא המקנא לאשתו. רבי אליעזר אומר: מקנא לה על פי שתיים, ומשקה על פי אחד או על פי עצמו.

המקנא לאשתו על פי עד אחד, או על פי עצמו, ומשקה לה על פי שנים. השיבו חכמים לרבי רבי יוסי ברבי יהודה: אין לדבר סוף.

אי זו היא עדות הראשונה? זו עדות סתירה. עדות אחרונה - זו עדות טמאה. וכמה היא שעור סתירה? כדי טמאה. וכמה היא טמאה? כדי ביאה. וכמה היא כדי ביאה? כדי העראה. וכמה היא העראה? רבי אליעזר אומר: כדי חזרת דקל. רבי יהושע אומר: כדי מזיגת כוס. בן עזאי אומר: כדי לשותות. רבי עקיבא אומר: כדי לצלות ביצה. רבי יהודה בן בתירא אומר: כדי לגמעה. רבי אליעזר בן ירמיה אומר: כדי לקשר הגרדי נימא. חנן בן פינחס אומר: כדי שתושיט אצבע לתוך פיה, לתן קיסם. פלימו אומר: כדי שתושיט ידה לסל לטול ככר, ואף על פי

מאיר אומר: אמן שלא נטמאתי, אמן שלא אטמא, לא שהמים בודקין אותה מיד, אלא אפלו תקלקל לאחר עשרים שנה – המים מתעררין עליה, שנאמר (במדבר ה, טו): "מנחת זכרון מזכרת עון", נכנס וכותב, יוצא ומוחק.

בב, עד שלא נמחקה המגלה, אמרה: 'איני שותה', או שאמרה: 'טמאה אני', או שבאו עדים ואמרו שהיא טמאה – המים נשפכין, ואין בהן משום קדשה, ומגלתה נגנזת תחת צירו של היכל, ומנחתה מתפזרת. נמחקה המגלה ואמרה: 'אני טמאה' – המים נשפכין, ואין בהן משום קדשה, ומגלתה נגנזת תחת צירו של היכל, ומנחתה מתפזרת בבית הדשן, ואין מגלתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת.

בג, נמחקה המגלה, ואמרה: 'איני שותה' – מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה. רבי יהודה אומר: בצבת של ברזל פותחין פיה של זו ומערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה. אמר לו רבי עקיבא: וכי למה משקין אותה? לא לבדקה? הרי זו בדוקה ומנוולת! אלא לעולם יכולה היא שתחזור, עד שתקרב מנחתה. קרבה מנחתה ואמרה: 'איני שותה' – מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה.

בד, רבי אלעזר אומר: שתי קנאות האמורות בפרשה, קנאה אחת שמקנא לבעל, ואחת שמקנא למקום. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: מה תלמוד לומר (במדבר ה, כב): "ואמרה האשה אמן אמן" – ראויה היתה האשה לבא עליה פרעניות גדולות מאלו, שהביאה עצמה לידי ספק זה, אלא שניקל נולה, שנאמר (שם): "ונקתה" – נקתה מכל פרעניות הראויות לבא עליה. רבי יהודה בן בתירא אומר משום רבי אלעזר בן תימא: מה תלמוד לומר (שם): "ואם לא נטמאה האשה" – שאם היתה יולדת בצער – יולדת ברוח, נקבות – יולדת זכרים,

א, כהנים מטילין ביניהם גורלות. כל מי שעלה גורלו, ואפילו כהן גדול – יוצא ועומד בצד סוטה, ואוחז בבגדיה, אם נקרעו – נקרעו, ואם נפרמו – נפרמו. עד שמגלה לבה, וסותר את שערה; רבי יהודה אומר: אם היה לבה נאה – לא היה מגלהו, ואם היה שיערה נאה – לא היה סותרה, מפני פרחי כהונה.

א, שלשה צריכין שיראו על פני המים, אפר פרה ועפר סוטה, ודם צפור. אפר פרה – כדי שיראו על פני המים. עפר סוטה – כדי שיראה על פני המים. דם צפור של מצורע – כדי שיראה על פני המים. רק יבמה – כדי שיראה לעיני הזקנים.

אז, רשאין הכהנים לתן בשירי מנחות יין, שמן ודבש, ואסורין לחמץ. כל המנחות שבתורה טעונה שמן ולבונה, חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות, שנאמר (במדבר ה, טו): "לא יצק עליו שמן ולא יתן עליו לבונה" וגו'. רבי שמעון אומר: כל חטאת שבתורה – אין טעונה נסכים, חוץ מחטאתו ואשמו של מצורע, שלא יהא קרבן חוטא מהדר. רבי טרפון אומר: כל זכרונות שבתורה נאמרו לטובה, חוץ מזו שנאמר (במדבר ה, טו): "מנחת זכרון מזכרת עון". רבי עקיבא אומר: אף זו לטובה, שנאמר (במדבר ה, כח): "ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע".

מסכת סוטה פרק שני

בא, היה נוטל את מגלתה ונכנס לו לאולם, טבלא של זהב היתה קבועה בכתלו של היכל והיא נראית באולם, ממנה רואה וכותב, לא חסיר ולא יתיר, יוצא ועומד בצד סוטה, קורא ודורש, ומדדקך בכל דקדוקי פרשה, ומשמיעה בכל לשון ששומעת, כדי שתהא יודעת על מה היתה שותה ובמה היתה שותה, על מה היתה טמאה ובמה היתה טמאה, ואומר לה: 'משביע אני עליך, ויבא עליך ויבואו עליך' – זה אלה. 'משביע עליך' – זו שבועה. רבי

עבד עברי, ואין האשה נמכרת עבד עברי.
האיש נרצע ואין האשה נרצעת. האיש
קונה עבד עברי, ואין האשה קונה עבד
עברי.

מסכת סוטה פרק שלישי

גא, היה רבי מאיר אומר: מנין אתה אומר
שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו,
שנאמר (ישעיהו כז, ח): "בסאסאָה בשלחה
תריבנה", אין לי אלא סאָה, מנין לרבות
תרבב וחצי תרבב? קב וחצי, קב רובע,
וחצי רבע, תמן ועוכלא, תלמוד לומר
(ישעיהו ט, ד): "כי כל סאון סאן ברעש" – הרי
כאן מדות הרבה, חשבונות הרבה. אין לי
אלא דבר הבא במדה, מנין שאפלו פרוטות
קטנות מצטרפות לחשבון גדול? תלמוד
לומר (קהלת ז, כז): "אחת לאחת למצא
חשבון". וכן מצינו בסוטה, שבמדה
שמדדה – בה מדדו לה. היא עמדה על
פתח ביתה לראות לו – לפיכך כהן
מצמידה על שערי ניקנור ומראה קלונה
לכל. היא פרסה לו סודרין נאין על ראשה
– לפיכך כהן נוטל צעיפה מראשה ומניחה
תחת רגליה. היא קלצה לו שערה – לפיכך
כהן סותרה. היא קשטה פניה – לפיכך
פניה מוריקות. היא כחלה לו עיניה –
לפיכך עיניה בולטות. היא הראתה לו
באצבע – לפיכך צפרניה נושרות. היא
הראתה את בשרה – לפיכך כהן קורע
חלקה, ומראה קלונה לרבים. היא חגרה לו
בפנים – לפיכך כהן מביא חבל מצרי
וקושר למעלה מדדיה, וכל הרוצה לראות
בא ורואה. היא פשטה לו ירכה – לפיכך
ירכה נמסת. היא קבלתו על כרסה – לפיכך
כרסה צבה. היא האכילתו מעדני עולם –
לפיכך מנחתה מאכל בהמה. היא השקתו
זין בכוסות משכחות – לפיכך כהן משקה
אותה מים המרים במקדה של חרס. היא
עשתה בסתר שנאמר (איוב כד, טו): "ועין גאף
שמרה נשף לאמר" וגו', ואינה יודעת
היושב בסתרו של עולם שם בה פנים,
שנאמר (שם): "וסתר פנים ישים". דבר

מכעזין – יולדת נאים. שחורים – יולדת
לכנים. קצרים – יולדת ארפים. אחד אחד –
יולדת שנים שנים.

בה, תינוק שלא פלו לו חדשיו – הרי זה
מכלה עולם. על כל ביאה וביאה שבא
עליה בעלה – הרי הוא חזב עליה.

בו, נטמאה מנחתה עד שלא קדשה בכלי –
הרי היא ככל המנחות. תפדה ותאכל.
משקדשה בכלי – תעבר צורתה ותצא
לבית השרפה. קרבה מנחתה ולא הספיק
לקרב הקמץ עד שמת הבעל, או שמתה
היא – שירים אסורים, שעל הספק באת
בתחלה, כפרה ספקה והלכה לה. קרב
הקמץ ואחר כך מתה היא, או שמת הבעל
– שירים מתרין, שעל הספק באתה
מתחלה, כפרה ספקה והלכה לה. באו לה
עדים שהיא טמאה, בין כך ובין כך –
מנחה אסורה, נמצאו עדים זוממין – בין
כך ובין כך מנחתה חלין.

בו, כל הנשואות לכהן, בין כהנת, בין
לויה, בין ישראלית – אין מנחתה נאכלת,
מפני שיש לו בה שתפות, ואין עולה כלה
כליל לאשים, מפני שיש לו בה שתפות,
כיצד הוא עושה? הקמץ קרב לעצמו
ושירים קרבין בעצמן. רבי אלעזר ברבי
שמעון אומר: קמץ קרב בעצמו ושירים
מתפורין.

בח, כהן עומד ומקריב על גבי המזבח, מה
שאין כן בכהנת. האיש זכאי בבתו
בקדושיה, בכסף בשטר ובביאה, וזכאי
במציאתה, ובמעשה ידיה, ובהפדת נדריה
– מה שאין כן באשה. האיש עובר על
מצות עשה שהזמן גרמא – מה שאין כן
באשה. האיש עובר על "בל תקיף" ועל
"בל תשחית", ועל "בל תטמא למתים" –
מה שאין כן באשה. האיש נדון "בן סורר
ומורה" ואין האשה נדונית "בן סורר
ומורה". האיש מעטף ומספר, והאשה
מעטפת ואין מספרת. האיש נמכר ונשנה,
ואין האשה נמכרת ונשנית. האיש נמכר

אחר: מלמד שהמקום מוציא סתרה לגלוי, שנאמר (משלי כו, כז): "תכסה שנאה במשאון תגלה רעתו בקהל" וגו'.

גב, אנשי המבול לא נתגאו לפני המקום אלא מתוך הטובה שהשפיע להם, שנאמר (איוב כא, ט - יג): "בתייהם שלום מפחד ולא שכט אלוה עליהם וגו'". שורו עבר ולא יגעל תפלט פרתו ולא תשכל; ישלחו כצאן עויליהם וילדיהם ירקדון; וכתוב: "ישאו כתף וכנור וישמחו לקול עוגב". וכתוב: "יבלו בטוב ימיהם" וגו'. היא גרמה להם שאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו; מה שדי כי נעבדנו ומה נועיל כי נפגע בו (איוב יד - טו). אמרו: כלום צריכין אנו לו אלא לטפה של גשמים? הרי יש לנו נהרות ומעינות שאנו מסתפקין בהם בימות החמה ובימות הגשמים, שנאמר (בראשית ב, ו): "ואד יעלה מן הארץ"; אמר להם המקום: בטובה שהשפעה לכם, בה אתם מתגאים לפני? בה אני נפרע מכם! מהו אומר (שם ו, ז): "ואני הנני מכיא את המבול מים על הארץ". רבי יוסי בן דורמסקית אומר: דור המבול לא נתגאו לפני המקום אלא בגלגל עין שדומה למים, שנאמר (שם ו, ז): "ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו", לפיכך דן אותם במים שדומה לגלגל עין, שנאמר (שם ז, יא): "ביום הוה נבקעו כל מעינות תהום רבה" וגו'.

גב, אנשי המגדל לא נתגאו לפני המקום אלא מתוך הטובה שהשפיע להם, שנאמר (בראשית יא, א - ב): "ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים, ויהי בנסעם מקדם וגו'". ואין ישיבה אלא אכילה ושתייה, שנאמר (שמות לב, ו): "וישב העם לאכל ושתו" וגו', היא גרמה להם, שאמרו (בראשית יא, ד): "הבה נבנה לנו עיר ומגדל" וגו', ומהו אומר (שם יא, ח): "ויפץ ה' אותם" וגו'.

אנשי סדום לא נתגאו לפני המקום, אלא מתוך הטובה שהשפיע להם, שנאמר (איוב כח, ה - ח): "ארץ ממנה יצא לחם וכו', מקום

ספיר אבניה ועפרת זהב לו; נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה; לא הדריכוהו בני שחץ לא עדה עליו שחל. אנשי סדום אמרו: הואיל ומזון יוצא מארצנו, וכסף וזהב יוצא מארצנו, ואבנים טובות ומרגליות יוצא מארצנו - אין אנו צריכין שיבואו בני אדם אלינו, שאין הם באים אלא לחסרנו בואו ונשכח תורת רגל מארצנו. שנאמר (שם פסוק ד): "פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני רגל" וגו'. אמר להם הקדוש ברוך הוא: כהטיבותי לכם, אתם מבקשים לשכח את הרגל מבינותיכם? אני אשכח את הרגל מביניכם, ואשכח אתכם מן העולם, מהו אומר? "פרץ נחל מעם גר" וגו'. (איוב יב, ו): "ישליו אהלים לשדדים" וגו'. וכן הוא אומר (יחזקאל טז, מח - מט): "חי אני נאם אדני אלקים אם עשתה סדם אחותך וגו' הנה זה היה עון סדם אחותך גאון שבעת לחם". מצרים לא נתגאו לפני המקום ברוך הוא אלא במים, שנאמר (שמות א, כב): "ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד" וגו'. אף המקום ברוך הוא לא נפרע מהם אלא במים, שנאמר (שמות טו, ד): "מרכבות פרעה וחילו ירה בים". סיטרא לא נתגאה לפני המקום אלא בלגיונות, שאין מקבלין שחר, שנאמר (שופטים ה, ט): "כאו מלכים נלחמו בצע כסף לא לקחו" וגו'. ולא זזו משם ולא ספגוהו מפני שהוא גוליר.

גד, שמשון - בעיניו מרד שנאמר (שופטים יד, א): "ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני", אף הוא בעיניו לקה, שנאמר (שופטים טז, כא): "ויאחזוהו פלשתים וינקרו את עיניו" וגו'. רבי אומר: תחלת קלקלתו היתה בעזה, אף עונשו לא היתה אלא בעזה. אבשלום - בשערו מרד, שנאמר (שמואל ב יד, כה - כו): "וכאבשלום לא היה איש וגו', ובגלחו את ראשו" וגו', לפיכך לקה בשערו.

רבי יהודה הנשיא אומר: אבשלום - נזיר עולם היה, ואחד לשנים עשר חדש היה

מסכת סוטה פרק רביעי

ד, א אין לי אלא מדת פרעניות, שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו, מדת הטוב מנין? אמרת מרבה מדת הטוב ממדת פרעניות על אחת מחמש מאות, במדת הפרעניות כתיב (שמות לז, י): "עון אבות על בנים ועל בנים בנים על שלשים ועל רבעים", במדת הטוב כתיב (שם כ, י): "ועושה חסד לאלפים", הוי אומר: מרבה מדת הטוב ממדת פרעניות על אחת מחמש מאות. וכן אתה מוצא באברהם, שבמדה שמדד בה מדדו לו, אברהם רץ לפני מלאכי השרת שלש ריצות, שנאמר (בראשית יח, ב): "וירא וירץ לקראתם" וגו' וימחר אברהם האהלה אל שרה וגו', ואל הבקר רץ אברהם אף המקום ברוך הוא רץ לפני בניו שלש ריצות, שנאמר (דברים לג, ב): "ה' מסני בא ורח משעיר למו הופיע מהר פארן" וגו', באברהם הוא אומר (בראשית יט, א): "וישתחו אפים", אף המקום ברוך הוא בשור את בניו לעתיד לבא שנאמר (ישעיהו מט, כג): "והיו מלכים אמניך ושרותיהם מיניקתיך אפים ארץ ישתחוו לך". באברהם הוא אומר (בראשית יח, ד): "יִקַּח נָא מַעַט מִיַּם", אף המקום ברוך הוא פָּרַע ונתן לבניו באר במדבר, שהיתה שופעת בכל מחנה ישראל, שנאמר (במדבר כא, יח): "בְּאֵר חֲפֹרֶה שְׂרִים כְּרוּה נְדִיבֵי הָעָם" וגו', מלמד שהולכת על פני כל הדרום ומשקה את פני כל הישימון, שנאמר (שם כא, כ): "וַיִּשְׁקֶפָה עַל פְּנֵי הַיְּשִׁימוֹן". באברהם הוא אומר (בראשית יח, ד): "וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ", אף המקום ברוך הוא נתן לבניו שכעה ענני כבוד במדבר, אחד מימנם ואחד משמאלם, ואחד לפניו ואחד לאחריהם, ואחד למעלה מראשיהם ואחד לשכינה שביניהם, ועמוד ענן שהיה מקדים לפניו הורג נחשים ועקרבים, ושורף סירים וקוצים ואטד, ומשפיל להם את הגבוה ומגביה להם את השפיל, ועושה להן דרך מישור, דרך סרטיא, מושך והולך, שנאמר

מגלח, שנאמר (שמואל ב טו, ז-ח): "וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוּם אֶל הַמֶּלֶךְ אֲלֶכָה נָא וְאַשְׁלֵם וְגו' כִּי נִדְר נָדַר עַבְדְּךָ" וגו'. רבי נהוראי אומר: אחד לשלשים יום היה מגלח שנאמר (שמואל ב יד, כו): "וְהָיָה מִקֵּץ יָמִים לַיָּמִים" וגו'. רבי יוסי אומר: כל ערב שבת היה מגלח, שכן דרך מלכים לגלח מערב שבת לערב שבת. רבי שמעון אומר: בכהנים (יחזקאל מד, כ): "וְרֹאשָׁם לֹא יִגְלְחוּ וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ" וגו'. ושקל את שער ראשו מאתים שקלים באבן המלך, אבן שאנשי טבריה ואנשי צפורין שוקלים בו, לפי שבא על עשר פלגשי אביו, לפיכך נתקעו בו עשר לונביות, שנאמר (שמואל ב יח, טו): "וַיִּסְבּוּ עֲשָׂרָה נָעִרִים" וגו'. ולפי שגנב שלש לבבות, לב אביו ולב בית דין ולב כל ישראל, לפיכך נתקעו בו שלשה שבטים שנאמר (שם): "וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים כַּכֹּף" וגו'.

ג, ה סנחריב לא נתגאה לפני המקום אלא על ידי מלאך, שנאמר (מלכים ב יט, כג-כד): "בֵּיד מַלְאָכֶיךָ חִרְפֶּת וְגו', אֲנִי קִרְתִּי וְשִׁתִּיתִי מִיַּם" וגו'. אף המקום ברוך הוא לא נפרע מהן אלא על ידי מלאך, שנאמר (שם יט, לה): "וַיְהִי בַלִּילָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאָךְ ה' וַיַּךְ בַּמַּחֲנֶה אֲשׁוּר" וגו', וכלם מלכים קשורי כתרים בראשיהם.

ג, ו נבוכדנצר אמר: אין באי העולם כדאי לדור ביניהם, אלא אעשה לי עב קטנה ואדור בתוכה, שנאמר (ישעיה יד, יד): "אֲעֲלֶה עַל בְּמַתִּי עֵב", אמר לו המקום ברוך הוא (שם יד, יג): "וְאַתָּה אֲמַרְתָּ בַּלְכֶּכָּה הַשָּׁמַיִם אֲעֲלֶה מִמֶּעַל לְכוּכְבֵּי אֵל אֲרִים כִּסְאִי" וגו' אני מורידך לבאר שחת", מהו אומר (שם): "אֵף אֶל שְׂאוֹל תִּהְיֶה" וגו', אתה אמת אין באי העולם כדאי לדור ביניהם, מהו אומר? - "ומן אנשא לך טרדין וגו', בה שעתא מלתא ספת על נבוכדנצר, ומן בני אנשא טריד, כלא מטא על נבוכדנצר לקצת ירחין תרי עשר" (דנאל ד, ל).

ברוך הוא ה' הלוה את בניו ארבעים שנה, שנאמר (דברים ב, ז): "זה ארבעים שנה ה' אלהיך עמך וגו'".

דב יוסף זכה בעצמות אביו, אף הוא לא נתעסק בו אלא משה, שנאמר (שמות יג, ט): "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", מלמד שכל העם היו עסוקין בבזה, והוא עוסק במצוה, שנאמר (משלי י, ח): "חכם לב יקח מצות וגו'". ואלו לא היה משה מתעסק בו – לא היה ישראל מתעסקין בו, מה תלמוד לומר (יהושע כד, לב): "ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם", אלא כיון שראו ישראל את משה שהוא מתעסק בו, אמרו: 'הניחו לו כבודו בגדולים יותר מקטנים', ואלו לא היה משה וישראל מתעסקין בו, לא היה בניו מתעסקין בו, מה תלמוד לומר (שם): "ויהיו לבני יוסף לנחלה", אלא כיון שראו בניו את משה וישראל שהיו מתעסקין בו, אמרו: 'הניחו לו כבודו במרבין יותר מן המועטין'.

דג מנין היה משה יודע היכן יוסף קבור? אמרו: סרח בת אשר נשתירה מאותו הדור, הלכה ואמרה לו: בנהר נילוס יוסף קבור, שעשו לו מצרים שפודין של מתכת, וחברום בבעץ וקבעו בנילוס – נהר, כדי שתתברך מימיו, הלה משה ועמד על נילוס – נהר, ואמר: יוסף, יוסף! הגיעה השעה שהקדוש ברוך הוא גואל את ישראל, הרי שכניה מתעכבת לה, וישראל מתעכבין לה, וענני כבוד מתעכבין לה, אם אתה מגלה את עצמך – מטב, ואם לאו – נקיים אנו משבועה שהשבעת את אבותינו, מיד צף ארונו של יוסף לשפת הים, ונטלו משה ובא לו. ואל תתמה, שהרי הוא אומר (מלכים ב, ז, ח): "ויהי האחד מפיל הקורה ואת הברזל נפל וגו', ויאמר איש האלהים אנה נפל? ויראהו את המקום, ויקצב עץ וישלך שמה ויצף הברזל"; והלא דברים קל וחמר, ומה אלישע תלמידו של אליהו, ואליהו תלמידו של משה, צף הברזל

(במדבר י, לג): "וארון ברית ה' נוסע לפניהם וגו'". ובו היו משתמשין כל ארבעים שנה שהיו במדבר, שנאמר (שם י, לד): "וענן ה' עליהם יומם וגו', מה תלמוד לומר (שמות יג, כב): "לא ימיש עמוד הענן יומם", של יום משלים לשל לילה, ושל לילה משלים לשל יום, באברהם הוא אומר (בראשית יח, ה): "ואקחה פת לחם וסעדו לבכם" וגו', אף המקום ברוך הוא נתן לבניו מן במדבר, שנאמר (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו וגו' לשד השמן", כיצא מן הדד שמן, מה דד זה עקר לתינוק והכל טפל, כך היה המן עקר לישראל והכל טפל להם. דבר אחר: מה הדד הזה אפלו תינוק יונק ממנו כל היום אינו מזיק, כך היה המן שאפלו ישראל אוכלו כל היום כלו אינו מזיק, וכן נעשה למי שאין נחשב עליו, אבל מי שנחשב עליו מתהפך בפיו לכל איזה טעם שיצא, שנאמר: "ויתן להם שאלתם (תהלים קו, טו), ותאותם וביא להם" (שם עח, כט), ולא עוד אלא שירד להם מזון שני אלפים שנה ביום אחד, באברהם מהו אומר: "ואל הקרן אברהם" (בראשית יח, ז), אף המקום ברוך הוא הגיו לבניו שליו מן הים, שנאמר (במדבר יא, ל): "ורוח נסע מאת ה' ויגז שלווים מן הים" וגו', שתי אמות היתה גבוה מן הארץ; דברי רבי עקיבא. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: "ויטש על המחנה כדרך יום כה" (שם יא, לא), מה תלמוד לומר שוב: "וכדרך יום כה", מלמד שהיתה עולה מן הארץ ועד הרקיע, וחופה את גלגל החמה, ומה תלמוד לומר (שם יא, לא): "ויכאמתי על פני הארץ", שתי אמות היתה נטולה מן הארץ, שהיתה פורחת ועולה על רום מן הארץ שתי אמות, כדי שלא יהו מצטערין עליה בשעת לקיטתה, להיות שוחין ונוטלין, באברהם מהו אומר (בראשית יח, ח): "ויהו עומד עליהם וגו', אף המקום ברוך הוא הגן על בניו במצרים, שנאמר (שמות יב, כג): "ופסח ה' על הפתח", באברהם מהו אומר (בראשית יח, טו): "ואברהם הולך עמם לשלחם", אף המקום

מפניו, משה רבו של אליהו, רבו של אלישע על אחת כמה וכמה, יש אומרים בקברות מלכים היה יוסף קבור, והלך משה ועמד על קברנט של מלכים, ואמר: יוסף, יוסף! הגיעה שעה שהקדוש ברוך הוא גואל את ישראל, והגיע השבועה שהשבתי את ישראל, אם אתה מגלה את עצמך - מוטב. ואם לאו - אנו נקיים משבועתך. באותה שעה נודעו ארוננו של יוסף, נטלו משה והביאו אצלו, והיו שני ארונות מהלכין, אחד ארון קדש ואחד ארון של מת, והיו כל עוברין ושבין אומרי: מה טיבן של שני ארונות הללו? אמרים: אחד ארון קדש ואחד של מת. אמרו להם: וכי אפשר לארון קדש להלך עם ארוננו של מת? אמרו להם: מת שבארון זה - קים כל מה שכתוב ומנח בארון קדש זה.

ד, משה זכה בעצמות יוסף, אף הוא לא נתעסק בו אלא המקום ברוך הוא, שנאמר (דברים לד, ו): "ויקבר אתו בגי' וגו', מלמד שהיה מטל בזרוע של שכינה כארבעה מילין מחלקו של ראובן לחלקו של גד, שמת בתוך שדה של ראובן, שנאמר (במדבר לב, לו): "ובני ראובן בנו וגו'. ומנין שנקבר בתוך שדה נחלתו של גד? שנאמר (דברים לג, כ): "ולגד אמר ברוך מרחיב גד, וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון". ומלאכי השרת סופדין, ואומרי: לפניו (שם): "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל".

כל היקום" וגו'. קטני סדום הן התחילו בעברה תחלה, שנאמר (בראשית יט, ד): "טרם ישכבו ואנשי העיר" וגו' - אף הן לקו תחלה והשאר לא פלטו, שנאמר (שם יט, יא): "ואת האנשים אשר פתח הבית" וגו'. פרעה וגדילו מצרים - הן התחילו בעברה תחלה, שנאמר (שמות א, כב): "ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן וגו', אף הן לקו תחלה והשאר לא פלטו, שנאמר (שמות ז, כט): "ובכה ובעמך" וגו'. מרגלים הן התחילו בעברה תחלה, שנאמר (במדבר יג, לב): "ויציאו דבת הארץ אשר תרו אותה" וגו', הן לקו תחלה והשאר לא פלטו, הן לקו תחלה דכתיב (במדבר יד, לו): "וימתו האנשים מוצאי דבת הארץ", והשאר לא פלטו, שנאמר (שם יד, לה): "אני ה' דברתי אם לא זאת אעשה" וגו'. שכני ארץ ישראל התחילו בעברה תחלה, שנאמר (ירמיה יב, יד): "כה אמר ה' על כל שכני הרעים הנגעים בנחלה" וגו', אף הן לקו תחלה, והשאר לא פלטו, שנאמר (שם): "הנני נתשם" וגו'. נביאי ירושלים הן התחילו בעברה תחלה שנאמר (ירמיה כג, טו): "כי מאת נביאי ירושלים יצאה חנפה לכל הארץ", אף הן לקו תחלה והשאר לא פלטו, שנאמר (ירמיהו כב, כב): "ולקח מהם קללה לכל גלות יהודה אשר בבבל" וגו'.

ד, כשם שאסורה לבעל כף אסורה לבועל, נמצאת אומר בסוטה: שנתנה עיניה במה שאינה ראויה לה, מה שבקשה לא נתן לה, ומה שבפיה נטל ממנה. וכן אתה מוצא בנחש הקדמוני שהיה ערום מכל הבהמה ומכל חית השדה, שנאמר (בראשית ג, א): "והנחש היה ערום מכל" וגו', ונתן עיניו במה שאינה ראוי לו מה שבקש לא נתן לו ומה שבפיו נטלוהו הימנו, בקש להרג את אדם ולשא את חוה. אמר לו המקום: אני אמרתי - תהא מלך על כל בהמה וחייה, ועכשו ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה, אני אמרתי - בקומה זקופה תלך כאדם, ועכשו (שם):

וכן הוא אומר בסוטה (במדבר ה, כב): "ובאו המים המאירים האלה וגו' ירף" - מקום שהתחילה בעברה תחלה, משם פרעניות מתחלת לבא עליה. ירף התחילה בעברה תחלה ואחר כך בטן, לפיכך תלקה ירף תחלה ואחר כך בטן, שנאמר (שם): "והשקה את המים". וכן אתה מוצא באנשי המבול, אדם התחיל בעברה שנאמר (בראשית ו, ה): "וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ", אף הן לקו תחלה, והשאר לא פלטו, שנאמר (בראשית ז, כג): "וימח את

יא

"עַל גְּחוּנֶךָ תִּלְךְ", אָנִי אֲמַרְתִּי - תֹאכַל
מֵאֹכֶל אָדָם וְתִשָּׂה מִשְׁקָה אָדָם, וְעָכָשׁ
(שם): "וְעַפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", אֵתָה
בִּקְשָׁתְךָ לְהִרְגֹּת אֶת אָדָם וְלִשְׂאֹת אֶת חַוְּהָ,
עָכָשׁ (שם): "וְאִיכָּהָ אֲשִׁית בֵּינֶךָ וּבֵין
הָאֲשֵׁה", נִמְצְאָתָ אוֹמֵר, מֶה שֶׁבִּקֵּשׁ לֹא נָתַן
לוֹ וּמֶה שֶׁבִּדְרוֹ נָטַל מִמֶּנּוּ. וְכֵן אֵתָה מוֹצֵא
בְּקִינָה, וְקִרְחָה, וּבִלְעָם, וְדוֹאֵג, וְאַחִיתָפֶל,
וְגַחְזִי, וְאַבְשָׁלוֹם, וְאַדְוִנִּיָּה, וְהֶמֶן, שֶׁנִּתְּנוּ
עֵינֵיהֶם בְּמֶה שֶׁאֵין רְאוּיָ לָהֶם, מֶה שֶׁבִּקֵּשׁוּ
לֹא נָתַן לָהֶם וּמֶה שֶׁבִּדְרוֹם נָטְלוּ הֵימָנוּ.

כח לעומר					
עלות השחר..... 4:30	נץ החמה..... 5:43	בבלי: שבועות י ירושלמי: יבמות לט תוספתא: נזיר ד כ"ה ירמיה כד-כה רמב"ם: גולה ואבדה ג	יא	ראשון Sunday	11 May
שקיעה..... 8:02	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:15		13		
פסח שני, תענית שני בתרא, כט לעומר Pesach Sheini					
עלות השחר..... 4:29	נץ החמה..... 5:42	בבלי: שבועות יא ירושלמי: יבמות מ תוספתא: נזיר ה כ"ה ירמיה כד-כה רמב"ם: גולה ואבדה ד	יד	שני Monday	12 May
שקיעה..... 8:03	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:16		14		
ל לעומר					
עלות השחר..... 4:28	נץ החמה..... 5:41	בבלי: שבועות יב ירושלמי: יבמות מא תוספתא: נזיר ו כ"ה ירמיה כד-כה רמב"ם: גולה ואבדה ה	טו	שלישי Tuesday	13 May
שקיעה..... 8:04	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:17		15		
לא לעומר					
עלות השחר..... 4:27	נץ החמה..... 5:40	בבלי: שבועות יג ירושלמי: יבמות מב תוספתא: נזיר ו כ"ה ירמיה ל-לא רמב"ם: גולה ואבדה ו	טז	רביעי Wednesday	14 May
שקיעה..... 8:05	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:18		16		
לב לעומר					
עלות השחר..... 4:26	נץ החמה..... 5:39	בבלי: שבועות יד ירושלמי: יבמות מג תוספתא: סוטה ב כ"ה ירמיה לב-לג רמב"ם: גולה ואבדה ז	יז	המישי Thursday	15 May
שקיעה..... 8:06	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:19		17		
ל"ג בעומר Lag B'Omer					
עלות השחר..... 4:25	נץ החמה..... 5:38	בבלי: שבועות טו ירושלמי: יבמות מד תוספתא: סוטה ג כ"ה ירמיה לד-לה רמב"ם: גולה ואבדה ח	יח	ששי Friday	16 May
שקיעה..... 8:07	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:20		18		
אמור, לד לעומר, פרק ד					
עלות השחר..... 4:24	נץ החמה..... 5:37	בבלי: שבועות טז ירושלמי: יבמות מה תוספתא: סוטה ד כ"ה ירמיה לו-לז רמב"ם: גולה ואבדה ט	יט	שב"ק Shabbos	17 May
שקיעה..... 8:08	צה"כ לשיטת ר"ת..... 9:21		19		

צו שיסן מיט א פייל און בויען אום ל"ג בעומר, איז א סגולה פאר קינדער. אויף דאס דאווענען שיין פאר'ן עמוד, איז א סגולה פאר קינדער. (ספר המדות אות בנים סימן ס"ג)